

സമുദയ

പരേതനായ പ്രൊഫസർ ബർഗ്ഗ്സൻ.

കെ. ഭാസ്കരൻ നായർ എം. എസ്സ്. സി.

ഇക്കഴിഞ്ഞ ജനുവരിമാസം 6ാം തീയതി പാരീസിൽവെച്ച് 82ാമത്തെ വയസ്സിൽ ചരമമടഞ്ഞ ഫെൻറീ ബർഗ്ഗ്സൻ ആധുനികകാലത്തെ തത്ത്വജ്ഞാനികളിൽ അഗ്രഗണ്യനായിരുന്നു. ലൈബ്നിസ്, കാൻറ്, ഹൈഷെ, ഷോപ്പൻഫെർ, എന്നീ ലോകമഹാചിന്തകന്മാർക്ക് തുല്യമായ ഒരു സ്ഥാനമാണ് അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്നത്. യുദ്ധത്തിലുണ്ടായ ഭീമമായ പരാജയത്തിനുശേഷം ജർമ്മനിയുടെ പ്രേരണമൂലം ഫ്രാൻസിൽ തുടങ്ങിയ യഹൂദമദ്ഗ്നത്തിന്റെ കാക്കശ്യത്തിൽനിന്ന് ഈ മഹാപുരുഷനെ, അദ്ദേഹം ശാസ്ത്രത്തിനും സാഹിത്യത്തിനും സംസ്കാരത്തിനു പൊതുവേയും ചെയ്തിട്ടുള്ള നിസ്തലമായ സംഭാവനകളെ പരിഗണിച്ച്, ഒഴിവാക്കാമെന്ന് ഗവണ്മെന്റ് അദ്ദേഹത്തെ അറിയിച്ചു. പക്ഷേ ഈ പ്രത്യേക പരിഗണനയെ അദ്ദേഹം നിരസിക്കയാണുണ്ടായത്. ഈ സംഭവം നടന്ന് കുറച്ചുദിവസത്തിനുള്ളിൽ ബർഗ്ഗ്സൻ പരലോകപ്രാപ്തനായി. സംസ്കാരസമുത്കർഷ്ണത്തെയും ആദർശപാവനമായ

ജീവിതത്തെയും സർവ്വോപരി വില മതിച്ചിരുന്ന അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആത്മാവിന്, മൃഗീയശക്തികളുടെ ഉച്ഛ്വേദംവലമായ പ്രവർത്തനമൂലം മനുഷ്യരക്തത്താൽ ആക്ഷാളിതമായ ഈ ലോകരംഗത്തുനിന്നുള്ള തിരോധാനം ആശ്വാസകരവും സന്തോഷപ്രദവും ആയിരിക്കാനേ തരമുള്ളൂ.

ബർഗ്ഗ്സൻ വൈറാലിസം എന്ന തത്ത്വചിന്താവിഭാഗത്തിലാണ് പ്രാവീണ്യം സമ്പാദിച്ചത്. പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ പ്രതിഭാസങ്ങളെ അന്ധവും ഉദ്ദേശാധിതവും ആയ ഭേതികശക്തികളുടെ വ്യാപാരമായി വ്യാഖ്യാനിക്കുവാൻ സാധ്യമല്ലെന്നും, അവ ചിന്താത്രയും ഉദ്ദേശപൂർണ്ണവും ആയ ഒരു അടിസ്ഥാനസത്തയുടെ ബാധി: സ്ഫുരണങ്ങളാണെന്നും അദ്ദേഹം വാദിച്ചു. ബർഗ്ഗ്സൻ ഒരു അദ്വൈതവാദിയായിരുന്നു. പരാൽപരമായ സത്ത അനേകമല്ല ഏകമാണെന്ന് സ്ഥാപിക്കുവാൻ തീവ്രയത്നം ചെയ്ത മഹാമതികളിൽ ഏറ്റവും ഒടുവിലത്തെ ആളാണ് ബർഗ്ഗ്സനെന്ന് പറയാറുണ്ട്. പക്ഷേ ഈ സംഗതികളൊന്നുമല്ല ബർ

ഗ്സന്റെ ലോകോത്തരമായ യശസ്സിനുള്ള യഥാർത്ഥകാരണങ്ങൾ. അവയൊന്നും തത്ത്വചിന്തയിൽ അഭൂതപൂർവ്വമായ ഉപദർശങ്ങളല്ല. പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനശില്പത്തിൽ കാലത്തിനുള്ള സർവ്വപ്രധാനമായ സ്ഥാനത്തെക്കുറിച്ചുള്ള നിഗമനങ്ങളിലാണ് ബർഗ്സോണിയൻ തത്ത്വചിന്തയുടെ യഥാർത്ഥമായ നൂതനത്വം സ്ഥിതിചെയ്യുന്നത്. പൊതുവേ നോക്കുമ്പോൾ തത്ത്വചിന്തയുടെ ചരിത്രം കാലം വെറും മിഥ്യയാണെന്നും, പരാൽപരമായ സത്തയും നിത്യതയും ഒന്നാണെന്നും തെളിയിക്കുവാനുള്ള ഒരു അനുസ്മൃതയത്നമാണെന്നു പറയാവുന്നതാണ്. പ്ലേറ്റോയുടെ കാലം മുതൽക്കുതന്നെ തത്ത്വജ്ഞാനികളുടെ പ്രധാനലക്ഷ്യം ഇതാണെന്നു കാണാം. ഈ വീക്ഷണകോടിയെ പരിത്യജിച്ച് കാലത്തിന് അത്യുഗ്രമായ യഥാർത്ഥ്യം നൽകുവാനും അതിനെ പരാൽപരമായ സത്തയിൽ നിന്ന് അഭിന്നമായി ഭവിക്കുവാനും മുതിർന്ന ആദ്യത്തെ ചിന്തകൻ ബർഗ്സനാണ്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ദൃഷ്ടിയിൽ, കാലത്തിന്റെ ആഘാതത്താൽ പ്രപഞ്ചത്തിനുണ്ടാകുന്ന ചഞ്ചലത്വം മിഥ്യയല്ല. നേരേ മറിച്ച് ഈ ചഞ്ചലത്വം തന്നെയാണ് പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ കേന്ദ്രസ്ഥിതമായ പരമാർത്ഥം. അതുതന്നെയാണ് മൂലചൈതന്യം. അസ്തിത്വം (Existence) എന്നുള്ളതിന്റെ അർത്ഥം എന്താണെന്നു നോക്കിയാൽ ഇക്കാര്യം മനസ്സിലാകുന്നതാണ്. നമുക്ക് ഏറ്റവും നിശ്ചയമുള്ളതും പരിചയമുള്ളതും ആയ അസ്തിത്വം നമ്മുടേതുതന്നെയാണല്ലോ. അതുതന്നെ ആദ്യമായി പരിശോധിക്കുക. എന്താണു കാണുന്നത്. ഒന്നാമതായി നാം ഒരു

സ്ഥിതിയിൽനിന്ന് മറൊന്നിലേയ്ക്കു മാറുന്നു. നാം സന്തോഷിക്കുകയോ സങ്കടപ്പെടുകയോ ചെയ്യുന്നു; ജോലിചെയ്യുകയോ ചെയ്യാതിരിക്കുകയോ ചെയ്യുന്നു; ചിന്തിക്കുന്നു അല്ലെങ്കിൽ വീക്ഷിക്കുന്നു. ബോധങ്ങൾ, വികാരങ്ങൾ, പ്രചോദനങ്ങൾ, ആശയങ്ങൾ — ഇങ്ങനെയുള്ള വിപരിണാമ (Changes)ങ്ങളായിട്ടാണ് നമ്മുടെ അസ്തിത്വം വിഭജിക്കപ്പെടുന്നത്. അതായത്, നാം തുടർച്ചയായി, വിരാമമില്ലാതെ മാറിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. പക്ഷേ തുളുകൊണ്ടായില്ല. വിപരിണാമം നാം ആദ്യം ഉൾക്കൊള്ളുന്നതിനേക്കാളും അടിസ്ഥാനഭൂതമാണ്. നാം നമ്മുടെ ഓരോ അവസ്ഥയും ഖണ്ഡിതവും മുന്തിമത്തും വ്യതിരിക്തവും ആയ എന്തോ ഒന്നായിട്ടാണ് സങ്കല്പിക്കുന്നത്. വിപരിണാമം അഥവാ മാറ്റം എന്നുള്ളത് ഒരവസ്ഥയിൽ നിന്ന് മറൊന്നിലേയ്ക്കുള്ള പകർച്ചയിൽ കടികൊള്ളുന്നതായി നാം വിചാരിക്കുന്നു. ഇതബലമാണ്. ഒരു അവസ്ഥ അതുനിൽക്കുന്ന നേരമത്രയും ഒരേ രീതിയിലല്ല നിൽക്കുന്നത്. ഓരോ നിമിഷവും മാറ്റംതെ നിൽക്കുന്ന ഒരു വികാരമോ, പ്രചോദനമോ ആശയമോ ഇല്ല. ഒരു മാനസികാവസ്ഥ മാറ്റാതിരിക്കണമെങ്കിൽ കാലം പ്രവഹിക്കാതെ നില്ക്കണം. ഒരുദാഹരണമെടുക്കാം: നിശ്ചലമായ ഒരു ബാഹ്യവസ്തുവിന്റെ ഭവനം. “ഞാൻ അതിനെ ഒരേവശത്തു്, ഒരേ അകലത്തിൽ, ഒരേ വെളിച്ചത്തിൽതന്നെയായിരിക്കും നോക്കുന്നത്. എങ്കിലും എനിക്ക് ഇപ്പോൾ അതിനെക്കുറിച്ചുള്ള ഭവനബോധം അല്പം മുമ്പുണ്ടായിരുന്നതിൽനിന്നു ഭിന്നമാണ്. (ഒന്നു മാറ്റത്തിനേക്കാൾ പഴയതാണെന്നുള്ളതുകൊണ്ടു മാത്രമാണെന്നു വരികിലും

ഇതു ശരിയാണ്.) ഭൂതത്തിന്റെ ഒരംശത്തെ വർത്തമാനത്തിലേയ്ക്കു കൊണ്ടുവരുന്ന എന്റെ സ്മരണ അതിൽ അന്തർവീക്ഷണം. എന്റെ മാനസികാവസ്ഥ കാലത്തിന്റെ നേർവഴിയിലൂടെ പുരോഗമിക്കുന്നോടും സംഭവിക്കുന്ന നേരനീക്കത്താൽ അനുസ്മൃതമായി ജ്ഞിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. മലഞ്ചരവിൽ നീ ഹാരകന്ദുകപോലെ അത് തന്നിൽ തന്നെ ഉരുണ്ടുരുണ്ട് വീക്ഷണം. അനുസ്മൃതമായ ഈ മാറ്റം വളർന്നുവളർന്നുമുട്ടെ ബോധത്തെ ആകർഷിക്കുവാൻ തക്ക പ്രാമാണ്യം സമാർജ്ജിക്കുമ്പോൾ മാത്രമേ നാം അതേപ്പറ്റി അറിയുകയുള്ളൂ. അപ്പോൾ മാത്രമേ നമ്മുടെ മാനസികാവസ്ഥ മാറിയെന്നു നാം മനസ്സിലാക്കുകയുള്ളൂ. ചുരുക്കത്തിൽ നാം നിലയില്ലാതെ മാറിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. നമ്മുടെ അവസ്ഥതന്നെ മാറ്റമില്ലാതെ മറ്റൊന്നുമല്ല. ഇതാണ് പരമാർത്ഥം.

ഇങ്ങനെ പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനസത്ത നിശ്ചലമല്ലെന്നും, സദാപി, സർവ്വതും മാറിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നതാണെന്നും അത് മാറ്റമായിട്ടല്ലാതെ അതിലപ്പുറം അപഗ്രഥിക്കുവാൻ സാധ്യമല്ലെന്നും ഉള്ളതാണ് ബർഗ്ഗ്സന്റെ തത്ത്വചിന്തയുടെ മൂലതത്ത്വം. ഇക്കാരണത്താൽ ഈ തത്ത്വജ്ഞാനത്തെ The Philosophy of duration and change എന്നാണ് വിളിക്കാറുള്ളത്. പണ്ടത്തെ തത്ത്വജ്ഞാനികളെപ്പോലെ ബർഗ്ഗ്സൻ തന്റെ അഭിനവദർശനത്തെ പൂർവ്വമായ ഒരൊറ്റനമത്തിൽ സമഗ്രമായി പ്രപഞ്ചം ചെയ്യാൻ തുനിഞ്ഞിട്ടില്ല. സയൻസിന്റെ മാതൃകയെ അനുകരിച്ച് അതിന്റെ ഓരോ ഭാവങ്ങളെക്കുറിച്ച് അതിസൂക്ഷ്മ

മായ നിരീക്ഷണങ്ങൾ അപ്പോഴപ്പോൾ പ്രകാശിപ്പിക്കുകയാണ് അദ്ദേഹം ചെയ്തിട്ടുള്ളത്. 1898ൽ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയ Matter and Memory എന്ന പ്രബന്ധമാണ് ഇതിൽ ആദ്യത്തേത്. പക്ഷേ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രധാനകൃതി ഇതല്ല. ബർഗ്ഗ്സന്റെ യശസ്സിനെ സുപ്രതിഷ്ഠിതമാക്കിയത് Creative Evolution എന്ന മഹാഗ്രന്ഥമാണ്. ഇത് 1907ൽ പ്രസിദ്ധീകൃതമായി. ഡാർവിന്റെ കാലത്തിനുശേഷം ആധുനികചിന്തയുടെ മൂലകമായിത്തീർന്ന പരിണാമവാദത്തെ തന്റെ തത്ത്വചിന്തയുടെ വീക്ഷണകോടിയിൽ നിന്ന് എങ്ങനെ വ്യാഖ്യാനിക്കാമെന്നാണ് ഈ വിശുതഗ്രന്ഥത്തിൽ ബർഗ്ഗ്സൻ പരിശോധിക്കുന്നത്. അത്യന്തം രസാവഹമായ ഈ നിരീക്ഷണം ഭൂമുഖത്തു ജീവജാലത്തിനുള്ള നിസ്തർക്കമായ പരിണാമത്തിന് നൂതനമായ ഒരു വ്യാഖ്യാനം നൽകുന്നതോടൊപ്പം തന്നെ ജീവചൈതന്യത്തിന്റെയും പ്രപഞ്ചരൂപമായ പ്രചോളികയുടെയും അതിഗമനങ്ങളും അപ്രമേയങ്ങളുമായ രഹസ്യങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള ഉപദർശനങ്ങളിൽ കലാശിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. പുതിയ പുതിയ പരിതഃസ്ഥിതികളെ അഭിമുഖീകരിക്കുമ്പോൾ അവയോടു പൊരുത്തംനേടി വിജയപൂർവ്വം ജീവിതം തുടരുന്നതിന് ജന്തുവർഗ്ഗങ്ങൾ ചെയ്ത അനുസ്മൃതയത്തത്തിന്റെ ഫലമാണ് പരിണാമമെന്ന് ബർഗ്ഗ്സനും സമ്മതിക്കുന്നു. പക്ഷേ ഈ യത്നം അന്ധമായ പ്രകൃതിശക്തികളുടെ വ്യാപാരം മാത്രമാണെന്നും അതിൽ അഭൗതികങ്ങളായ ശക്തികളുടെ നിയോഗം ഇല്ലെന്നുള്ള ഡാർവിനീയ സിദ്ധാന്തത്തെ അദ്ദേഹം നിഷേധിക്കുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ അഭിപ്രായ

ത്തിൽ പരിണാമം അന്യമല്ല, ഉദ്ദേശപൂർണ്ണമാണ്. അതിൽ ആദ്യം ദൂരദിനമായ ഒരു പ്രേരകചൈതന്യത്തിന്റെ അംഗീകാരം കാണുന്നുണ്ട്. അതിന്റെ നിയോഗംമൂലമാണ് ജന്തുവർഗ്ഗങ്ങൾക്കു കൂടുതൽ പരിഷ്കൃതങ്ങളായി, പുതിയ പരിതഃസ്ഥിതികളെ അഭിമുഖീകരിക്കുവാൻ സമർത്ഥങ്ങളായിത്തീരുന്നത്. ഈ പ്രേരകചൈതന്യത്തിന് അദ്ദേഹം Elan Vital എന്ന നാമകരണം ചെയ്യുന്നു. അതിന്റെ അസ്തിത്വത്തെപ്പറ്റി അദ്ദേഹത്തിന് തെളും സംശയമില്ല. പക്ഷേ അതിന്റെ സ്വഭാവവും സത്തയും എന്തെന്ന് വ്യവഹരിക്കുവാൻ അദ്ദേഹം വളരെ പണിപ്പെടുന്നുണ്ട്. അത് ജീവന്റെ പ്രകൃതിയിൽ തന്നെ കടികൊള്ളുന്ന ഒരു ശക്തിയാണ്. അത് മനസ്സാണെന്ന് അദ്ദേഹം പറയുന്നില്ല; എങ്കിലും അത് ചിന്തയമാണ്. സ്വഭാവത്തിൽ അത് നിർജീവവസ്തുക്കളുടെ അന്യവൃത്തികൾക്കും, മനസ്സിന്റെ ബോധാത്മകവും ഉദ്ദേശപൂർണ്ണവും ആയ ധർമ്മങ്ങൾക്കും മധ്യത്തിൽ ഭൂതമായ വിധത്തിൽ നില്ക്കുന്നു. പ്രവർത്തനത്തിൽ അത് പരിതഃസ്ഥിതികളോടു പൊരുത്തം നേടാനുള്ള ജീവജാലങ്ങളുടെ പ്രവണതയായി പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നു.

ജന്തുശാസ്ത്രദൃഷ്ടി നോക്കുമ്പോൾ ബർഗ്ഗ്സ്സന്റെ ഈ സങ്കല്പത്തിൽ പല ഭൂഷണങ്ങളും വൈഷമ്യങ്ങളുമുണ്ട്. ആധുനിക തത്വജ്ഞാനികൾക്ക് അത്യന്തം പ്രിയതരമായ ഒരു തത്വമാണെങ്കിലും പ്രമാണികളായ ജന്തുശാസ്ത്രജ്ഞന്മാരാരും തന്നെ പരിണാമകാരണമായി ബർഗ്ഗ്

സ്സൻ കാണുന്ന ഈ പ്രേരകചൈതന്യത്തെ കാര്യമായി ഗണിച്ചിട്ടില്ല. അവരുടെ ദൃഷ്ടിയിൽ പരിണാമത്തെ വ്യാഖ്യാനിക്കുവാൻ ഇമ്മാതിരിയുള്ള അഭേദിക ശക്തികളെ ഒന്നും സങ്കല്പിക്കേണ്ട ആവശ്യമില്ല. പരിണാമത്തെ ജന്തുവർഗ്ഗങ്ങളും അവയുടെ ചഞ്ചലമായ പരിതഃസ്ഥിതികളും തമ്മിലുള്ള നിരന്തരമായ ആഘാതപ്രത്യാഘാതങ്ങളുടെ ഫലമായുണ്ടാകുന്ന, തികച്ചും ഭൗതികമായ, സംഭവപരമ്പരയായി വ്യാഖ്യാനിക്കുവാൻ കഴിയുമെന്ന് അവർ വിശ്വസിക്കുന്നു. പരീക്ഷണവിധേയമല്ലാത്ത സങ്കല്പങ്ങളിലും അജ്ഞയങ്ങളും ഭൂതവൃത്തികളുമായ പ്രവണതകളിലും അഭേദം പ്രാപിക്കുവാൻ സയൻസിന് സമ്മതമില്ല; അതിന്റെ ആവശ്യവുമില്ല. ഇങ്ങനെയൊന്നെങ്കിലും ബർഗ്ഗ്സ്സന്റെ Creative Evolution പരിണാമഗതിയുടെ വിശദസുന്ദരമായ ഒരു ചിത്രമെന്ന നിലയിൽ പരിപൂർണ്ണവും പരമോത്കൃഷ്ടവുമാണെന്ന് സമ്മതിക്കത്തക്ക വേണം. പരിണാമ മാറ്റത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ഒരു നിരീക്ഷണമായി നോക്കുമ്പോൾ പ്രസ്തുത ഗ്രന്ഥം അഗണ്യമാണെങ്കിലും അതിന്റെ നിരതിശയമായ കാവ്യഭംഗി ബർഗ്ഗ്സ്സനെ 1927ലെ സാഹിത്യത്തിനുള്ള നോബൽ സമ്മാനത്തിന് അർഹനാക്കിത്തീർത്തു. ചുരുക്കത്തിൽ ഒരു ശാസ്ത്രജ്ഞനായിട്ടല്ല, ഭാവനാസമ്പന്നനായ ഒരു കവിയും “പാരിനുള്ളടിത്തട്ടു പാർത്തു കണ്ടറി”യുവാൻ മരണപര്യന്തം കഠിനയത്നം ചെയ്ത ആദർശവാദിയായ ഒരു തത്വജ്ഞാനിയും എന്ന നിലയിലാണ് ബർഗ്ഗ്സ്സൻ ലോകത്തിന്റെ നിത്യസ്മരണയ്ക്കും ഭക്ത്യാദരങ്ങൾക്കും പാത്രീഭവിക്കുന്നത്.

പാരിസ്സിലെ കോളജ് ഡി ഗ്രാൻസ് എന്ന കലാലയത്തിലെ പ്രൊഫസ്സറായിട്ടാണ് ബർഗ്സന്റെ ജീവിതത്തിന്റെ ഏറിയപങ്കും ചെലവഴിക്കപ്പെട്ടത്. അവിടെ അദ്ദേഹം ചെയ്തിട്ടുള്ള പ്രസംഗങ്ങൾ വിശ്വവിശ്രുതിയെ ആർജ്ജിക്കുകയും, ലോകത്തിന്റെ നാനാഭാഗങ്ങളിൽ നിന്നും വിദ്യാർത്ഥികളെ ആകർഷിക്കുകയും ചെയ്തു. ഈ തുറന്നിടത്തിന്റെ ആരംഭകാലത്ത് അദ്ദേഹം പാശ്ചാത്യലോകത്താകമാനം പരത്തിയ തേജഃപ്രസരം വിജ്ഞാനവും സംസ്കാരവും നാശോന്മുഖമായിരിക്കുന്ന ഇക്കാലത്തു ജീവിക്കുന്ന നമുക്ക് ഉന്മൂലപ്പെടുത്താൻ പോലും പാടില്ലാത്തവിധം മഹനീയമായിരുന്നു. അദ്ദേഹം ഉപദേശിച്ചു തുടങ്ങിയ പലവിധത്തിലും രൂപത്തിലും സംസ്കാരത്തിന്റെ സകല ശാഖകളിലും സംക്രമിച്ചിട്ടുണ്ട്. സാഹിത്യസരണിയിൽ അദ്ദേഹത്തിന് ലഭിച്ച പിൻഗാമികളുടെ കൂട്ടത്തിൽ ബർനാഡ്ഷായും പരേതനായ ലൂയിഗ് പിറാൻഡലോയും ഉൾപ്പെടുന്നു. ഇന്നത്തെ പ്രസിദ്ധരായ തത്വജ്ഞാനികളിൽ പലരും ബർഗ് സോണിയൻ ദർശനത്തിന്റെ പ്രകാശധാരണിയെ ചുംബിച്ചു വികസിച്ചവരാണ്.

ബർഗ്സൻ വശ്യവചസ്സായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രബന്ധങ്ങളുടെ പലഭാഗങ്ങളും ഒന്നാംതരം കവിതകൾക്കു തുല്യം മനോഹരങ്ങളാണ്. ഹൃദയഭാഷയിലെ ഗദ്യം സ്വതന്ത്രമായി സുപ്രസിദ്ധമാണ്. അതിന്റെ രചനയിൽ ബർഗ്സൻ സമ്പാദിച്ച വൈദഗ്ദ്ധ്യം അനന്യസാധാരണമായിരുന്നു. വലിച്ചുവാരി ദീർഘദീർഘമായി എഴുതാൻ ഹൃദയകാർഷ്ഠ്യം ദുർവാസന അദ്ദേഹത്തെ തീർത്തിട്ടുപോലുമില്ല. അതിഗഹനങ്ങളായ

ആശയങ്ങളെ ചുരുക്കം വാചകങ്ങളിൽ എത്രയും മനോഹരമായി പ്രകാശിപ്പിക്കുവാൻ അദ്ദേഹത്തിനുള്ള കഴിവ് വിസ്മയാവഹമാണ്. തന്റെ ചിന്താസൗധത്തിന്റെ ഇരുളടഞ്ഞ ഉള്ളറകളെ ദീപ്തിമത്താക്കുവാൻ സമർത്ഥങ്ങളായ ഉപമകളും രൂപകങ്ങളും അദ്ദേഹം സന്ദർഭോചിതമായി പ്രയോഗിക്കുന്നു. പരാൽപരമായ സത്തയെ അറിയുവാൻ യുക്തിക്കോ ബുദ്ധിക്കോ ഒന്നിനും ശക്തിയില്ലെന്നും ധ്യാനലോലുപമായ അപ്രത്യക്ഷജ്ഞാനം (Intuition) കൊണ്ടുമാത്രമേ അതു സാധ്യമാകയുള്ളൂ എന്നും സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി അദ്ദേഹം പ്രയോഗിക്കുന്ന ഒരു രൂപകം വിശ്രുതമാണ്. ഇതിനു വേണ്ടി, ബധിരനായ ഒരുവൻ ഒരു നാടകം കാണുന്നതിനേയും, ശ്രവണശക്തിയുടെ സഹായമില്ലാത്തതിനാൽ കഥയുടെ ജീവൻ അയാൾക്കു ഗ്രഹിക്കാൻ സാധിക്കാത്തതിനേയും അദ്ദേഹം ഉദാഹരിക്കുന്നു.

1907-നു ശേഷവും ബർഗ്സൻ അനേകം ഗ്രന്ഥങ്ങൾ എഴുതിയിട്ടുണ്ട്. ഇവയിൽ അധികവും പൂർവ്വികലോകങ്ങളുടെ വിശദീകരണങ്ങളാണ്. 1920 നോടുത്തു അദ്ദേഹം ഓക്സ്ഫോർഡിൽ ചെയ്ത പ്രസംഗസമുച്ചയം മുക്തകണ്ഠമായ പ്രശംസയ്ക്കു പാത്രീഭവിച്ചു. ആയിടയ്ക്കു തന്നെ അദ്ദേഹം ഐൻസ്റ്റൈന്റെ ആപേക്ഷികതവാദത്തിൽ നിന്നുദ്ഭവിക്കുന്ന തത്വജ്ഞാനപരങ്ങളായ പ്രശ്നങ്ങളെക്കുറിച്ച് സവിസ്തരം ഉപന്യസിക്കുകയുണ്ടായി. ഇതിനുശേഷം അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശ്രദ്ധ നീതിനിഷ്ഠ, ധർമ്മബോധം, എന്നീ തത്വവിദ്യാവിഭാഗങ്ങളിലേയ്ക്കു തിരിഞ്ഞു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഏറ്റവും ഒടുവിലത്തെ

അനുഭൂതി.

മിസിസ് ശ്രീദേവി ചങ്ങമ്പുഴ.

അങ്ങുചോദിക്കയാ, “ഒന്നെജീവിതത്തോപ്പി-
ലെങ്ങുനിന്നെത്തിനീ വാസന്തമഞ്ജിമേ?”

സ്നേഹസാന്ദ്രോദ്യൽ പൂകുവർഷത്തിലെൻ-
ദേഹവും എത്തുമൊരുപോൽ കളിർക്കവേ;
ആനന്ദശീർഷയായ് സർവ്വവും വിന്ദൂരി-
ച്ചാനന്ദമുറ്റുയിലാറാടി നിൽക്കവേ;

കൃതി ഈ വിഷയങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള പ്രാ-
മാണികമായ ഒരു ഗ്രന്ഥമാണ്.

ബർഗ്ഗ്സ് ആർഭാടരഹിതമായ ഒരു
ഒരുങ്ങിയ ജീവിതമാണ് നയിച്ചിരുന്നതു്.
പക്ഷേ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ദിഗന്തവിശ്രാ-
ന്തമായ കീർത്തി ഇമ്മാതിരി ജീവിതത്തി-
ന് അനുകൂലമായിരുന്നില്ല. ഇതു് അദ്ദേ-
ഹത്തിന് ഒടുവളരെ വൈഷമ്യത്തിനു
കാരണമുണ്ടാക്കി. എന്തുതന്നെ ആയാലും
അരങ്ങത്തുവന്നു കൂത്താടുകയില്ലെന്നു അ-
ദ്ദേഹം തീർച്ചപ്പെടുത്തി. പക്ഷേ ഇതുകൊ-
ണ്ടൊന്നും പത്രപ്രതിനിധികളുടെയും സ-
ന്ദർശകന്മാരുടെയും ശല്യത്തിൽ നിന്ന്
അദ്ദേഹത്തിന് രക്ഷ കിട്ടിയില്ല. ഒടുവിൽ
പ്രേക്ഷകലോകത്തിന്റെ നേത്രശൃംഗിയിൽ
നിന്ന് അദ്ദേഹത്തിന് ഒളിച്ചോടേണ്ടി
വന്നു. തന്റെ ഓമനപ്പുത്രിയോടുകൂടി പാ-
രിസ്സിന്റെ ഒഴിഞ്ഞ ഒരു കോണിലെവി-
ടെയോ അദ്ദേഹം അജ്ഞാതവാസം അനു-
ഷ്ഠിച്ചു. എഴുത്തുമൂലമോ ടെലഫോൺ
വഴിയായോ അദ്ദേഹത്തെ സമീപിക്കാൻ

ആർക്കും സാധ്യമല്ലാതായി. ഇങ്ങനെ വള-
രെ പ്രയാസപ്പെട്ടെങ്കിലും സ്വപ്നവും
ശാന്തവുമായ ഒരു ജീവിതം നയിച്ചുകൊ-
ണ്ടിരിക്കവെയാണ് കീർത്തിജ്ഞാനവയോ-
വുലനായ ഈ മഹാചിന്തകൻ ചരമം
പ്രാപിച്ചതു്. ഒരു മഹാശക്തിയായിരുന്ന
പ്രാൻസ് ക്ഷണമാത്രം കൊണ്ടെന്നപോ-
ലെ അധഃപതിച്ചുന്നതു് നാം കാണുകയു-
ണ്ടായി. അഡ്മിറൽ ഡാർലൻ പറഞ്ഞ
തുപോലെ ഹിററ് ലങ്ക് വേണമെങ്കിൽ
പ്രാൻസിനെ ഭൂപടത്തിൽ നിന്നു നിർമാ-
ർജ്ജനംചെയ്യുവാൻ കഴിയുമായിരുന്നു.
ഭൗതികങ്ങളായ പ്രാവേപ്രതാപങ്ങളുടെ
അടിസ്ഥാനം അത്രയ്ക്കു ദുർബലമാണ്.
കാനൽജലസന്നിഭങ്ങളായ ഈ കോലാ-
ഹലങ്ങൾക്കിടയ്ക്ക് ബർഗ്ഗ്സ് നെപ്പോലു-
ള്ള വ്യക്തികളുടെ സ്മരണയെങ്കിലും വ്യാ-
മോഹകബലിതമായ മനുഷ്യാശിഷ്ഠി-
യഥാർത്ഥവും ചിരന്തനവുമായ മഹത്തപം
എന്തിൽ സ്ഥിതിചെയ്യുന്നു എന്നുള്ള
ബോധം ജനിപ്പിക്കുവാൻ പര്യാപ്തമാ-
കുമോ?

മംഗളാത്മൻ, ഭവൽ സന്ധിത പ്രശ്നത്തി-
നങ്ങയോടുത്തരമെന്തു ചൊല്ലട്ടെ ഞാൻ?

ഭാവനയിങ്കൽ ഭവൽകലാ കൗതുകം
ഭാവചിത്രങ്ങൾ രചിച്ചു രമിക്കവേ,
മായാതവയ്ക്കു നിറപ്പകിട്ടേകിയ
ചായങ്ങൾ ചാലിച്ചതെൻ കൈകളല്ലയോ?
ആകിപ്പെന്നിക്കത്തെന്നാശങ്കമുലമ-
ന്നാകമ്പിതങ്ങളായെൻ വിരൽത്തുമ്പുകൾ!
ധ്യാനഭംഗാസ്സഭ ഭീതിയാൽ, മൽപദ-
സ്ഥാനം നിയതം നിയന്ത്രിച്ചു നിന്നു ഞാൻ!
അജ്ഞാതയായ്, ഞാ, നദശ്വയാ, യാസ്ഥ-
യജ്ഞം സമീക്ഷിച്ചു നിർവ്വൃത്തിക്കൊള്ളവേ;
ഭൂവിൻ വിലാസത്തിലങ്ങയ്ക്കു, മങ്ങതൻ
ജീവിതഭംഗിയിൽ മുങ്ങി ഞാനും സ്ഥയം !

മംഗല്യരാത്രിയി, ലേകാന്തതയുടെ
സംഗീതസാദ്ര സുഗന്ധലഹരിയിൽ,
സപ്തദീപങ്ങൾക്കുമുന്നിൽ, സന്നാതന-
സത്യപ്രഭാസലേപോൽമുല്ലചിത്തർ നാം,
നിൽക്കുമീ വേളയി, ലങ്ങതൻ ചോദ്യത്തി
നരംകിതപ്പേകുന്നതില്ലെന്നിക്കത്തരം !

—എങ്കിലും, പ്രേമാർദ്രമാകുമച്ചോദ്യമാം
തങ്കവിമാനത്തിലേറി, സ്തകൗതുകം
പിന്നിട്ടു പിന്നിട്ടൊരായിരമായിരം
കിന്നരലോകം കടന്നുപോകുന്നു ഞാൻ !
ഓമൽച്ചിറകടിച്ചെത്തി, യെൻ മരലിയിൽ
പൂമഴ പെയുന്നു ജ്യോതിഃസ്വരൂപികൾ !

—ദർശ്യഭാഗമി ദിവ്യാനുഭൂതിയിൽ
തെല്ലിട കണ്ണാനടയ്ക്കട്ടെ, ദേവ, ഞാൻ !!

മലയാള നാടകം അന്നും ഇന്നും.

S. G. Nair B. A. (Hons.)

മനുഷ്യൻ അന്നും ഇന്നും ഒരുപോലെ വിനോദപ്രിയനാണ്. കൃത്യാന്തരബഹുലവും കാല്പമാത്രവ്യഗ്രവുമായ ജീവിതഭാരം പേരുന്നതിനിടയിൽ ഹൃദയം തുറന്ന് ഒന്നുചിരിക്കാൻ, അകമഴിഞ്ഞു് ഒന്ന് ആനന്ദിക്കുവാൻ അവൻ ചില സന്ദർഭങ്ങൾ കിട്ടിയില്ലെങ്കിൽ അവന്റെ ജീവിതം മരുഭൂമിപോലെ ശുന്യമാണ്. നേരമ്പോക്കിനുവേണ്ടി പലവഴികളും അന്വേഷിച്ചു കൂട്ടത്തിൽ അവൻ കിട്ടിയതാണ് ഹാസ്യാനുഭവം. 'Mimicry' ഫലിതത്തിന്റെ ഒരു വകഭേദമായിട്ടാണ് വച്ചിരിക്കുന്നത്. കുഞ്ഞുങ്ങളിൽ കൂടി ഈ സ്വഭാവം കാണുന്നതുകൊണ്ട് അതു മനുഷ്യന്റെ ജന്മവാസനയാണെന്നു പറയാം. റോബർട്ട് സ്റ്റീവൻസൺ പറയുന്നു. "പ്രായമായവർക്ക് സംഭവബഹുലമായ ഒരു കഥ കസേരയിൽ ഇരുന്നു കൊണ്ടു തന്നെ പറഞ്ഞു തീർക്കാം. എന്നാൽ ഒരു കുട്ടിക്ക് അതു സാധിക്കുകയില്ല. കഥയിൽ യുദ്ധത്തിന്റെ ഭാഗം വരുമ്പോൾ അവൻ അടുത്തുകിടക്കുന്ന മേശയുമായി ഒരു ചെറിയ അടിപിടി നടത്തും. അവന്റെ കഥാനായകൻ കുതിരപ്പറ്റത്തിന്നു വീഴുന്ന ഒരു ഘട്ടമുണ്ടെങ്കിൽ അവൻ ഒരു അലമായിയുടെ പുറത്തു നിന്നു മറിഞ്ഞുവീണേ മതിയായു." ഇങ്ങനെയാണ് അഭിനയകലയുടെ ബീജം മനുഷ്യനിൽ ലീനമായി കിടക്കുന്നത്. ഇങ്ങനെ അനുകരിച്ചതിന്റെ രൂപാന്തരമാണ് നാടകമായിത്തീർന്നത്. ജമ്നിയിലെ പാ

ഷൻ പ്ലേയിലും യവനന്മാരുടെ ഓജഡികളിലും നമ്മുടെ ചാക്യാർ കൂത്തിലും എല്ലാം ഇതിന്റെ ബീജം തന്നെ വളർന്നു പുഷ്പിയെ പ്രാപിക്കുന്നതു കാണാം.

ഗ്രീസിൽ നാടക പ്രസ്ഥാനം അഭിവൃദ്ധിപ്രാപിച്ചിട്ടു രണ്ടായിരത്തി അഞ്ഞൂറു വർഷങ്ങളായി. പ്രസിദ്ധകോമഡി കർത്താവായ അരിസ്റ്റോഫാനസ് ജീവിച്ചിരുന്നതു് ബി. സി. അഞ്ചാം ശതകത്തിലാണ്. യവനന്മാരുടെ 44 നാടകങ്ങൾ കിട്ടിയിട്ടുള്ളതിൽ 33 എണ്ണവും ഓജഡികളാണ്. ഇന്നത്തെപ്പോലെ തന്നെ അന്നും ആളുകൾക്കു ദുഃഖപര്യവസായികളായ കഥകളിലാണ് താൽപര്യമുണ്ടായിരുന്നതു് എന്ന് ഇതിൽനിന്നു മനസ്സിലാക്കാം. പക്ഷേ ഓജഡികൾ കാണുന്നതു ജീവിത ദുഃഖത്തിനു കാരണമായിത്തീരുമെന്നു ഭയന്ന് അന്നു ഗ്രീക്കുകാർ ഒരു ഓജഡി അഭിനയിച്ചുകഴിഞ്ഞു് ഒരു കാമഡികൂടി പ്രദർശിപ്പിച്ചുവന്നിരുന്നു. പ്രേക്ഷകന്റെ മനസ്സിൽ സ്ഥായിയായ ഒരു രസം അവശേഷിപ്പിക്കുന്നത് ഓജഡികളാണ്. ഏസ്കിലസ്, സോഫോക്ലിസ്, യൂറപ്പിഡിസ് മുതലായവരെല്ലാം അന്നത്തെ വലിയ ഓജഡി കർത്താക്കളാണ്.

ഭാരതത്തിൽ എന്നാണ് നാടകങ്ങൾ ഉണ്ടായി തുടങ്ങിയതെന്ന് നിഷ്കൃഷ്ടമായി പറയാൻ വിഷമമാണ്. നാട്യശാസ്ത്രകർത്താവായ ഭരതൻ ക്രിസ്തുവർഷാരംഭത്തിന് വളരെ മുമ്പുജീവിച്ചിരുന്നു എന്നാണ് പണ്ഡിതന്മാരുടെ അഭിപ്രായം. ഏ

തായാലും ഭാസൻ ശുഭകൻ മുതലായവരുടെ കൃതികൾക്ക് 2000 വർഷത്തോളം തന്നെ പഴക്കം കാണുമെന്ന് ഉറപ്പിക്കാം. കാളിദാസൻ, ഭാസ സരമില്ലാദികളെ പ്രാചീനകവികളായിട്ടാണ് മാളവികാഗ്നിമിത്രത്തിൽ സ്മരിച്ചിരിക്കുന്നത്. മുല്ലകടികം മുതലായവയുടെ വൈശിഷ്ട്യം ആലോചിച്ചാൽ അത് അനവധി നാടകങ്ങളുടെ പിൻഗാമിയായിരിക്കാനേ സ്പ്രായമുള്ളൂ. അപ്പോൾ സംസ്കൃത സാഹിത്യത്തിലും നാടകപ്രസ്ഥാനം ലബ്ധപ്രതിഷ്ഠയായിട്ടു വളരെ വർഷങ്ങൾ കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. പ്രകരണം, ഭാണം, വീഥി, വ്യായോഗം, പ്രഹസനം ഇങ്ങനെ പല ഇനങ്ങളിലായി അനവധി കൃതികളും ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. കാളിദാസൻ, ഭവഭൂതി, ശ്രീഹർഷൻ, മരാരി, മുതലായി അതിവിശിഷ്ടരായ അനേകം കവികൾ ആ പ്രസ്ഥാനത്തെ പോഷിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്.

മലയാളത്തിലോ? അൻപതുവർഷമേ ആയുള്ളൂ ഈ പ്രസ്ഥാനം തുടങ്ങിയിട്ട്. സന്ദേശകാവ്യം, ചമ്പുക്കൾ മുതലായവയെല്ലാം സംസ്കൃതത്തിൽ നിന്ന് വളരെ നേരത്തേ ഭാഷയിൽ കടന്നുകൂടിയിട്ടും ഈ ഒന്നുമാത്രം എന്തുകൊണ്ട് പ്രയോഗത്തിൽ വന്നില്ല? ഒരു പ്രാചീന മലയാളകവി ഭാസന്റെ 'ഭൂതവാക്യം' എന്ന വ്യായോഗത്തെ വിവർത്തനം ചെയ്യാൻ ഒരു വെട്ടിട്ട് അത് അദ്ദേഹം ഗദ്യത്തിലാണ് നിർവ്വഹിച്ചത്. സംസ്കൃതത്തിലെ നാടകപ്രസ്ഥാനത്തോടു് നമ്മുടെ പൂർവ്വികന്മാർക്കു് എന്തോ വെറുപ്പുണ്ടായിരുന്നിരിക്കാം. അല്ലെങ്കിൽ അവരുടെ സ്വന്തം സ്വന്തമായ ഇതര നാടക സമ്പ്രദായങ്ങളോടു് അവർക്കു് അത്ര പ്രേമം ഉണ്ടായിരുന്നിരിക്കാം.

കഥകളി, ചാക്യാർകൂത്തു മുതലായ തനിക്കേരളീയ നാടകരീതികളുടെ മുമ്പിൽ സംസ്കൃത നാടകങ്ങൾ അസ്സപ്രഭങ്ങളായി പോയിരിക്കണം. അതേ, അതുതന്നെയാണ് കാരണം. അതുകൊണ്ടു തന്നെയാണ് ഭാസൻ, കലശേഖരൻ മുതലായവരുടെ നാടകങ്ങൾ കൂടിയാട്ടമായി രൂപാന്തരപ്പെടുത്തി കേരളത്തിൽ അഭിനയിച്ചുവന്നതും. ഏതായാലും ഗതാനുഗതികന്മാരായ കേരളീയർക്കു് വലിയ കോയിത്തമ്പുരാൻ ശാകുന്തളം തഞ്ജമുഖയ്യ് ഒന്നു കാണിച്ചു കൊടുത്തതു് ധാരാളം മതിയായി, അനവധി-നാടകങ്ങൾ കൈരളിയുടെ പാദങ്ങളിൽ കാഴ്ചവയ്ക്കാൻ. അക്കാലത്തു മലയാളത്തിൽ തഞ്ജമുകളായി ആവിർഭവിച്ച നാടകങ്ങളുടെ ഒരു പട്ടിക താഴെ ചേർക്കാം.

1. ഉത്തരരാമചരിതം-(ഭവഭൂതി)
തഞ്ജമ :— മന്നാടിയാർ.
2. ജാനകീപരിണയം(രാമഭദ്രദീക്ഷിതർ)
തഞ്ജമ :—മന്നാടിയാർ.
3. മാലതീമാധവം (ഭവഭൂതി)
കൊട്ടാരത്തിൽ ശങ്കുണ്ണി.
4. വിക്രമോർവശീയം (കാളിദാസൻ)
കുഞ്ഞിക്കുട്ടൽ തമ്പുരാൻ, കൊട്ടാരത്തിൽ ശങ്കുണ്ണി.
5. മുദ്രാരാക്ഷസം-(വിശാഖഭട്ടൻ)
ഉദയവർമ്മരാജാ.
6. പ്രബോധ പന്ദോദയം-(കൃഷ്ണമിത്രൻ)
കുമാരനാശാൻ.
7. തപതീസംവരണം-(കലശേഖരവർമ്മ)
പുതുപ്പള്ളി പണിക്കർ.
8. മാളവികാഗ്നിമിത്രം-(കാളിദാസൻ)
എ. ആർ. രാജരാജവർമ്മ, കുണ്ടൂർ നാരായണമേനോൻ.
9. സ്വപ്നവാസവദത്തം-(ഭാസൻ)
വള്ളത്തോൾ.

10. പ്രതിമാനാടകം- (ഭാസൻ)
എം. രാജരാജവർമ്മ; കുറുപ്പുറം.
11. ആശ്ചര്യ മൃധാമണി- (ശങ്കുതിരുവേലി)
കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാൻ.
12. വേണീസംഹാരം- (ഭട്ടനാരായണൻ)
പന്തളം കേരളവർമ്മ.
13. ഭൂതവാക്യം- (ഭാസൻ) Do.
14. ഉന്മത്തരാഘവം- (ഭാസ്കരകവി)
വള്ളത്തോൾ.
15. പഞ്ചരാത്രം- (ഭാസൻ) Do.
എം. രാജരാജവർമ്മ.

ഇതിൽ ഉൾപ്പെടാതെ ഇനിയും ചില ഉണ്ട്. പലതിനും ഒന്നിലധികം തത്ത്വമകളും ഉണ്ട്. ശാകുന്തളത്തിനു വലിയ കോയിത്തമ്പുരാന്റെ തത്ത്വമയ്യൂപ്പറമേ ആര്യേ ഭാഷാത്തരങ്ങൾ ഉണ്ട്. സാഹിത്യലോകത്തിൽ ഒരു പരിവർത്തനത്തിന് കാരണമായിത്തീർന്ന ശാകുന്തള തത്ത്വമകളുടെ ചരിത്രത്തെപ്പറ്റി അല്പം ഒരു പ്രസ്താവിക്കുന്നത് ഇവിടെ അനുചിതമാകയില്ല. കാളിദാസന്റെ വിശേഷാൽ രമായ ശാകുന്തള നാടകത്തിന്റെ ഒരു സാമാന്യരൂപം കൈരളീഭക്തന്മാർ ആദ്യം മനസ്സിലാക്കിയത് ആയില്യത്തിൽ കാളിന്റെ ഗദ്യവിവർത്തനത്തിൽ നിന്നാണ്. ആയിരത്തിത്തൊള്ളായിരം ആണ് അതു പ്രസിദ്ധീകൃതമായത്. പദ്യങ്ങളുടെ താൽപര്യം കൂടി ഗദ്യത്തിൽ എഴുതിയിരുന്നതുകൊണ്ട് ആ കൃതിക്ക് ഒട്ടോളം ചന്തക്കേടുണ്ടെന്നു പറയണം. “വലിയ കോയിത്തമ്പുരാന്റെ തത്ത്വമ ഏതൊരു ദേശഭാഷയ്ക്കും അഭിമാനമാകത്തക്ക രീതിയിലാണ്. വ്യത് പത്തിപ്പലിക്കും സഹൃദയതപ്രസിദ്ധിക്കും ചമത്കാരശുദ്ധിക്കും ഉതകുന്ന ഭാഷയെ സന്ദർഭാനുസരിച്ചായി പ്രയോഗിക്കുക സർവ്വോപരി

രംഗപ്രയോഗത്തിൽ ഭംഗിക്കേട്ടു പറയാതെ ആകർഷകമാക്കിത്തീർക്കുക ഇവയാണ് കേരളകാളിദാസൻ ശാകുന്തളതത്ത്വമയിൽ കാണിച്ച മനോധർമ്മങ്ങൾ”. കഥയ്ക്ക് സ്വതേയുള്ള രസികത്വം, വിദഗ്ദ്ധനടന്മാരുടെ രംഗപ്രവേശനം ഇവകൂടി ആയപ്പോൾ കേരളവർമ്മ ശാകുന്തളത്തിന്റെ പ്രചാരം ക്രമാതീതമായി. പക്ഷേ എത്ര നല്ല വസ്തുവായാലും ഭൂഷ്യം കാണുമല്ലോ. പവിഴത്തിന്റെ പക്ഷ വളരെ കൂടിയ ഒരു മണിപ്രവാളമാണ് തമ്പുരാൻ ഉപയോഗിച്ചത്.

“യാതീഹ മധ്യോട്ട വപുസ്സു മാത്രം ചേതസ്സു പശ്ചാദവശം പ്രയാതി വാതസ്യ വേഗം പ്രതി നീയമാനം കേതോ : പാതാകാംശുകമെന്നപോലെ”

ഇതു പദ്യം ഉദാഹരണത്തിന് ധാരാളം മതിയാകും. ഇനിയുമുണ്ട് ഒരു കുററം. തത്ത്വമ വൃത്താനുവൃത്തമല്ല. ചെറിയ വൃത്തത്തിലുള്ള പദ്യങ്ങളെ വളരെ നീണ്ട വൃത്തത്തിലാണ് ഭാഷയിലാക്കിയത്.

കപ വയം കപ പരോക്ഷമന്മഥോ മൃഗശാബൈസ്സുമമേധിതോ ജനഃ പരിഹാസവിജ്ജിതം സഖേ പരമാത്മേന ന ഗൃഹ്യതാം വചഃ എന്ന ചെറിയ കാളിദാസശ്ലോകം

“മാനോഭാത്ത വളർന്ന മന്മഥകഥാഗന്ധം ഗ്രഹിക്കാത്തൊരാൾ താനോ നാഗരികാംഗനാരസികനാമെന്നെ ഭ്രമിപ്പിക്കുവാൻ ഞാനോരൊന്നു വൃഥാ പറഞ്ഞു പരിഹാസാത്മം പരം തോഴരെ താനോ ശുദ്ധനതൊക്കെയെന്നു പരമാത്മത്വേന ബോധിക്കാലാ”.

എന്നിങ്ങനെ വളന്ന് ഒരു വലിയ ഗ്ലോകമായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു.

ഈ ദോഷങ്ങളെല്ലാം ഇരുന്നിട്ടും ഇന്നും വലിയകോയിത്തമ്പുരാന്റെ തജ്ജമയ്ക്കു തന്നെയാണ് ഏറ്റവും പ്രചാരം എന്നുള്ളത് ഇവിടെ സ്മർത്തവ്യമാണ്.

തമ്പുരാന്റെ തജ്ജമയിലെ ദോഷങ്ങളിൽ ചിലതിലുള്ള അസഹിഷ്ണുതകൊണ്ട് ശ്രീ. പി. ജി. രാമയ്യർ 1080നടുത്തു ലളിതമായ ഭാഷയിൽ ഒരു തജ്ജമ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. ആ കൃതിക്ക് ആ കാലത്തു ഒരു മാതിരി പ്രചാരമുണ്ടായിരുന്നെങ്കിലും ഇന്ന് ഇത് പണ്ഡിതശാലകളിലെങ്ങും കാണാറില്ല. 1086 ലാണ് ഏ. ആർ. രാജരാജവർമ്മ, കേരളവർമ്മയുടെ ശാകുന്തളത്തിൽ ചില ഭേദഗതികൾ വരുത്തി പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയത്. അതിനെപ്പറ്റി പലപ്പോഴും നല്ല അഭിപ്രായം ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. കേരളവർമ്മയ്ക്കും ആ കയ്യേറ്റം അത്ര രസിച്ചില്ല. അതിന്റെ ഫലമായി അദ്ദേഹം സ്വന്തമായി പരിഷ്കരിച്ച് 'അഭിജ്ഞാനശാകുന്തളം' എന്ന പേരിൽ അപ്പൻതമ്പുരാന്റെ അവതാരികയോടുകൂടി കേരളീയ ശാകുന്തളത്തെ അച്ചടിപ്പിച്ചു. അത്രയുമായപ്പോൾ രാജരാജവർമ്മയ്ക്കും സഹിച്ചില്ല. സ്വന്തമായി ഒരു തജ്ജമ ഉണ്ടാക്കി 'മലയാളശാകുന്തളം' എന്ന പേരിൽ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തി. (1087). വലിയകോയിത്തമ്പുരാന്റെ ശാകുന്തളം കഴിഞ്ഞാൽ പിന്നെ ഏറ്റവും കൂടുതൽ പ്രചാരം ഈ തജ്ജമയ്ക്കാണ്. ഇതിലെ ഗ്ലോകങ്ങൾ അത്യന്തലളിതങ്ങളും പലതും മൂലത്തിന്റെ വ്യാഖ്യാനം പോലെയും ആണ്.

1089-ൽ ദിവാൻബഹദൂർ ഗോവിന്ദപ്പിള്ളയുടെ ഒരു ശാകുന്തള തജ്ജമ വാഗ്ദാനം സരിച്ചുള്ള ചില പുതിയ പദ്യങ്ങളോടുകൂടി ആവിർഭവിച്ചു. കേരളീയ സഹൃദയന്മാരിൽ ഗ്രന്ഥകർത്താവിനൊത്തു മേ ആ തജ്ജമ ആഹ്ലാദകരമായിരുന്നു.

ഈ അടുത്ത കാലത്തുണ്ടായ രണ്ടു ശാകുന്തള വിവർത്തനങ്ങളാണ് വളരത്തോളിന്റെയും ആറന്മുളിന്റെയും. ഇവയ്ക്കു രണ്ടിനും നല്ല രണ്ടു വ്യാഖ്യാനങ്ങളുണ്ട് എന്നുള്ളതു ഭാഷയ്ക്കു ഒരു വിശേഷാൽ നേട്ടമാണ്. ഈ വിവിധതജ്ജമകളുടെ രീതി വായനക്കാർക്ക് മനസ്സിലാകുന്നതിനുവേണ്ടി ഒരു പദ്യത്തിന്റെ ഭാഷാന്തരങ്ങൾ ഉദ്ധരിക്കാം.

ദർഭാങ്കരേണ ചരണക്ഷത

ഇത്യാകാഞ്ചേ

തന്വീ സ്ഥിതാ കതിചി

ദേവ പദാനി ഗതവാ

ആസീദ് വിവൃത്തവദനാ ച വി

മോചയന്തി

ശാഖാസു വലക്ലമസക്ത

മചി ദ്രമാണാം

എന്ന പ്രസിദ്ധ കാളിദാസപദ്യത്തെ,

“കല്യാണാംഗീ ചിലയടി നടന്നിട്ടു
പിന്നീടകസ്താൽ

പുല്ലിൻഗം പരളവി തറച്ചെന്ന

പോൽ നിന്നുകൊണ്ടാൾ

ചൊല്ലാമല്ലോ തരുത്തിയതിൻ

ശാഖയിൽ കൊണ്ടുടക്കി-

ട്ടല്ലെന്നാലും മരവുരി വിടിക്കുന്നപോൽ
പിന്തിരിഞ്ഞാൾ”

എന്നു വലിയകോയിത്തമ്പുരാനും

“കൊണ്ടൽവേണിയൊരു രണ്ടു നാലടി
നടന്നതില്ലതിനു മുറുതാൻ
കൊണ്ടു ദർഭമുന കാലിലെന്നു വെറുതേ
നടിച്ചു നിലകൊണ്ടുതേ
കണ്ണവും ബത തിരിച്ചു നോക്കിയവൾ
വലക്ലാഞ്ചല മിലച്ചിലിൽ
ക്കൊണ്ടുടക്കുമൊരു മട്ടു കാട്ടി
വിടുവിച്ചിട്ടന്നു കപടത്തൊടെ”

എന്ന് രാജരാജവർമ്മയും

“ചിക്കെന്നു ദർഭമുനയേററിതു
കാലിലെന്നായ്
മുശ്ശാംഗി നിന്നുചില ചോട്ട
നടന്നകാണേ
വക്ത്രം തിരിച്ചു തരു
ശാലകളിൽ തടഞ്ഞു
നിൽക്കാത്ത വലക്ലാമഹോ
വിടുവിച്ചു മന്ദം”

എന്നു പിഷാരടിയും

“കാന്താംഗി നാലടി നടന്നഥ
നിന്നു കൊണ്ടാൾ
കാലിൽത്തറഞ്ഞിതു
കശാങ്കരമെന്നകാണേ
ചീരത്തെ വൃക്ഷവിടപത്തി-
ലുടക്കിയില്ലെ-
നാലും വിടുത്തുവതിനായ്
മുഖവും തിരിച്ചാൾ”

എന്നു വള്ളത്തോളും തർജ്ജമചെയ്തിരിക്കുന്നു.

ഇതിലേതിനാണ് ഭംഗി എന്നു ‘സാമ്രാജ്യ’ന്മാർ തന്നെ തീരുമാനിച്ചു കൊള്ളട്ടെ. വള്ളത്തോളിന്റേതാണ് മെച്ചം എന്നു സ്ഥാപിക്കാൻ പുറപ്പെട്ട ചില വള്ളത്തോൾ പക്ഷപാതികളും ഇതര വിമർശകവീരന്മാരും തമ്മിൽ ഇടക്കാലത്തു് ഒരു

വാദകോലാഹലം തുരുനാഥൻ, മാതൃഭൂമി മുതലായ മാസികകളിൽ നടന്നതു പലരും ഓർക്കുന്നുണ്ടാവും.

സംസ്കൃതനാടകങ്ങളുടെ തർജ്ജമകളായി പലഗ്രന്ഥങ്ങൾ മലയാളത്തിൽ ഉണ്ടായപ്പോൾ ആ തോതിൽ തന്നെ ചില സ്വതന്ത്രനാടകങ്ങളും ചിലർ നിർമ്മിച്ചു. സുഭദ്രാജ്ജനം, വിചിത്രവിജയം, ലക്ഷണസംഗം, സന്താനഗോപാലം, ഗംഗാവതരണം ഇവ ആകൃഷ്ടത്തിലുള്ളവയാണ്. ഭരതന്റെ നാട്യശാസ്ത്രത്തിൽ വിവരിച്ചിട്ടുള്ള നിയമങ്ങളിൽ ഒന്നുപോലും അണുമാത്രം ഉല്പാദിക്കാതെ ഒരേ അച്ചിൽ വാർത്തവയാണ് ഈ നാടകങ്ങളെല്ലാം. ധീരോദാത്തൻ, ധീരലളിതൻ, ധീരശാന്തൻ മുതലായ ചില നായകന്മാർ; മുശ്ശ, മദ്ധ്യ, പ്രഗല്ഭ മുതലായ ചില നായികമാർ; ബീജം, ബിന്ദു, പതാക ഇങ്ങനെ ചില അത്ഥപ്രകൃതികൾ; വിഷ്കംഭം, മൃദുലകാ, പ്രവേശകം മുതലായ ചില അത്ഥോപക്ഷേപങ്ങൾ, ഇങ്ങനെ പോകുന്നു ഇവ എല്ലാം. ഇതിലെ നായകന്മാർക്കും നായികമാർക്കും വ്യക്തിപരമായ ജീവിതമല്ല. നിയമബലമായ ജീവിതമേയുള്ളൂ. ഒരു ധീരശാന്തൻ, ഇന്നു ഇന്നു തരക്കാരനായിരിക്കണമെന്നു ഭരതൻ വിധിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതു രാമനായാലും കൃഷ്ണനായാലും ഒരുപോലെ തന്നെ ഇരിക്കും. പിന്നെ വൈവിധ്യത്തിൽ നിന്നും സ്വാഭാവികതയിൽ നിന്നും സംജാതമാകുന്ന രസം ഇവയിൽ എങ്ങനെ കാണാം? സംസ്കൃതനാടകങ്ങൾക്കുള്ള ഒരു പ്രധാന തരക്കേടു് ഇതാണ്. തമിഴ് നാടക വേദിയിൽ മുഴങ്ങിക്കൊണ്ടിരുന്ന സംഗീതത്തിന്റെ സാദൃശ്യ മലയാളികളെ ആക

ഷിച്ചപ്പോൾ അവർ അതിന്റെ മറ്റു വൈലക്ഷ്യങ്ങളെ വിസ്മരിച്ചു അതിനെ സ്വാഗതം ചെയ്തു. അങ്ങനെ സംഗീത നാടകം സംസ്കൃതനാടകത്തിന് വഴികൊടുത്തു. ശാകുന്തളത്തിനും ഉത്തരരാമചരിതത്തിനും പകരം സദാശാമയം ഹരിശ്ചന്ദ്രചരിതവും രംഗപ്രവേശം ചെയ്തു. ശാകുന്തളം തന്നെ കേ. സി. കേശവപിള്ള; പി. എസ്. വാഴൂർ ഇവർ സംഗീത സങ്കലിതമാക്കി പ്രയോഗിച്ചു. പക്ഷേ ഇതിലും വന്ന ഒരു കഴപ്പും; വേണ്ടിടത്തും വേണ്ടാത്തിടത്തും പാട്ടായി. രാഗാലാപം എത്രരസകരമായാലും രസാഭാസമാണെന്ന രസജ്ഞന്മാർ ആക്ഷേപിച്ചു. നാടകത്തിൽ സംഗീതം അപ്രകൃതമാണെന്ന് ആക്ഷേപം അഭിപ്രായമില്ല. പക്ഷേ പ്രകൃതമായിട്ടുള്ളിടത്തേ പ്രയോഗിക്കൂ എന്നൊരു നിർബന്ധം വേണം. നാടകം, ജീവിതത്തിൽ നടക്കുന്നതും നടക്കാവുന്നതും ആയ സംഭവങ്ങളുടെ പ്രതിഫലനമാണെങ്കിൽ നാടകത്തിൽ സംഗീതവുമാകാം. ജീവിതത്തിൽ ആരും പാടാറില്ലേ? ഉണ്ട്. പലപ്പോഴും പലരും പാടാറുണ്ട്, പാടിപ്പോകാറുണ്ട്. വള്ളക്കാരനും വണ്ടിക്കാരനും പാടി രസിക്കുന്ന സന്ദർഭങ്ങളുണ്ട്. രാജാവും രാജ്ഞിയും പാടി ആനന്ദിക്കാറുണ്ട്. പക്ഷേ കട്ടി മരിച്ചു കിടക്കുമ്പോഴും തള്ള കിണറ്റിൽ ചാടാൻ പോകുമ്പോഴും അല്ല എന്നൊരു വ്യത്യാസമുണ്ട്. ഈ വ്യത്യാസം തമിഴ് നാടകഭ്രാന്തന്മാർ മനസ്സിലാക്കിയില്ല. അതുകൊണ്ട് അവരും തോറു പിന്മാറ്റത്തെ ഗത്യന്തരമില്ലെന്നായി.

ഈ രണ്ടു രീതികൾക്കും പറ്റിയ മറ്റൊരു കഴപ്പും അവരുടെ കഥകളെക്കുറിച്ചു പ്രസിദ്ധങ്ങളായിപ്പോയി എന്നതാ

ണ്. കഥകൾ പ്രസിദ്ധങ്ങളായാൽ ഉള്ളതരക്കേടു ചില്ലറയൊന്നുമല്ല. പരിണാമഗുപ്തി എന്നത് വെറും പൂജ്യം ആണ് അവയിൽ. വീരബാഹു ഹരിശ്ചന്ദ്രന്റെ കഴുത്തുവെട്ടാൻ കോടാലി പൊക്കുമ്പോഴും സിദ്ധസ്വർണ്ണ ജിജ്ഞാസയുമില്ല ആശങ്കയുമില്ല. ഉടൻ പരമശിവൻ പ്രത്യക്ഷനാകുമെന്നും ഹരിശ്ചന്ദ്രൻ രക്ഷപ്പെടുമെന്നും അവർക്കറിയാം

ഈ വക രസവിപ്ലവിതകൾക്കൊക്കെ ഒരു പരിഹാരമായിട്ടാണ് ഗദ്യനാടകങ്ങളുടെ ആവിർഭാവം. സംസ്കൃതത്തിനോടും തമിഴിനോടും ഉള്ള കടപ്പാടൊക്കെയും ഉപേക്ഷിച്ച് ഇംഗ്ലീഷിനെ ആണ് ഈ ഘട്ടത്തിൽ ആശ്രയിച്ചത്. അതിന്റെ മാർഗ്ഗദർശിയായത് സി. വി. രാമൻപിള്ളയാണ്. 'കുറുപ്പില്ലാക്കുളരി' ഒഴികെ ഉള്ള പ്രഫസനങ്ങളെല്ലാം സി. വി. ഒരോന്നുമാജക്കാരുടെ അപേക്ഷ അനുസരിച്ച് എഴുതിയിട്ടുള്ളവയാണ്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മത്തവിലാസം എന്ന അച്ചടിച്ചിട്ടില്ലാത്ത ഒരു കൃതിയാണ് മലയാളഭാഷയിലെ ആദ്യത്തെ പ്രഫസനം. "പരിഹാസപരവും വിനോദരസപ്രധാനവുമായ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രഫസനങ്ങൾ മലയാളസാഹിത്യത്തിൽ ഒരു നൂതന പഥം വെട്ടിത്തെളിക്കുന്ന കൃതികൾ എന്ന നിലയിൽ പ്രശംസാർപ്പങ്ങളാണെങ്കിലും അദ്ദേഹം അനുകരിച്ച രീതി പാശ്ചാത്യ സാഹിത്യം പല തലമുറകൾക്കു മുന്യതന്നെ വിസ്മൃതകോടിയിൽ തള്ളിയ ഒന്നുമാത്രമായിരുന്നു" ഇങ്ങനെ ശ്രീ ഇടുപ്പള്ളി നാരായണപിള്ള അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു. ആധുനികങ്ങളായ റിയലിസം, സിംബൊളിസം, ജീവൽസാഹിത്യം മുതലായ പ്രസ്ഥാനങ്ങളിലൊന്നും

ഉൾപ്പെടുന്ന നാടകങ്ങളല്ല അവ. മഹാകവി ഷേക്സ്പിയർ കാവ്യവ്യാപാരം ചെയ്ത ഭാവനാത്മകപ്രസ്ഥാനത്തിൽ പെട്ട കൃതികളാണ് അവ. ഷേക്സ്പിയർ തന്നെ ഗൗരവപൂർണ്ണമായ ട്രാജഡികൾ എഴുതിയിട്ടുള്ളതു കൂടാതെ “Merry Wives of Windsor”, Henry iv മുതലായ ഫലിതമയങ്ങളായ പ്രാസനങ്ങൾ നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ട്. പ്രാസനങ്ങൾ എന്നു പറഞ്ഞാൽ ഗദ്യനാടകം എന്നു വിചാരിക്കുന്നവരും, ഗദ്യനാടകം എന്നു പറഞ്ഞാൽ പ്രാസനങ്ങൾ എന്നു അർത്ഥമാക്കുന്നവരും ഷേക്സ്പിയറുടെ ഈ കൃതികളിൽ പദ്യമുള്ളതുകൊണ്ട് അവയെ അങ്ങനെ വിളിക്കാമോ എന്നു ശങ്കിക്കുന്നുണ്ടാവും. പ്രാസനങ്ങൾ എന്നു പറഞ്ഞാൽ ഗദ്യമായിരിക്കണമെന്ന് ഒരു നിബന്ധവുമില്ല. ഫാസ്റ്റ് രസം പ്രധാനമായിട്ടുള്ള ഒരു നാടകവിഭാഗമാണ്. പ്രാസനം (ഷേക്സ്പിയറുടെ ഫാലറ്റ്) ഒഥല്ലോ മുതലായ ട്രാജഡികൾ ഇതിനു മുമ്പുതന്നെ മലയാളത്തിൽ ആവിർഭവിച്ചിട്ടുണ്ട്) ഗോൾഡ്സ്റ്റീത്തിന്റെ She Stoops to Conquer മുതലായ നാടകങ്ങളും ഒന്നാംതരം പ്രാസനങ്ങൾ തന്നെയാണ്. പക്ഷേ ഈ പ്രാസനങ്ങളൊന്നും പ്രേക്ഷകരുടെ സ്റ്റേജങ്ങളെ ഇളക്കി മറിക്കുകയോ, ജീവൽപ്രശ്നങ്ങളുമായി അവരെ ബന്ധിപ്പിക്കുകയോ ചെയ്യുന്നില്ല. ഇവയിലെ സാങ്കേതികമാർഗ്ഗങ്ങൾക്കും പല നൂറ്റാണ്ടുകളുണ്ട്. ആത്മഗതരൂപത്തിലുള്ള നീണ്ട പ്രസംഗങ്ങളും സ്വഗതങ്ങളും ഇതിവൃത്തത്തിന്റെ വൈകല്യങ്ങളും ഇന്നത്തെ കലാരസികന്മാർക്കു പരിചാസകാരണങ്ങളാണ്. സ്വഗതം

വാസ്തവത്തിൽ ഉപേക്ഷിക്കേണ്ടതു തന്നെയാണ്. ആത്മഗതത്തെക്കാൾ വിലക്കുണ്ടാവും അസ്വാഭാവികവും ആണ് സ്വഗതം.* ഒരുവൻ ആത്മഗതം ചെയ്യുമ്പോൾ രംഗത്തു മറ്റാരും നിൽക്കുന്നില്ലെങ്കിൽ “പോകട്ടെ അവൻ കുറച്ചു ഉറക്കെ ചിന്തിക്കുകയാണ്” എന്നു നാം സമാധാനപ്പെടും. എന്നാൽ സ്വഗതത്തിന്റെ സ്ഥിതി ഇതല്ല. അടുത്തു മറ്റൊരുവൻ കണ്ണും കാതും തുറന്നു നിൽക്കുന്നുണ്ട്. അവനെ പറ്റി ഭ്രാന്തും പറയുകയായിരിക്കും ഒരു വേള ഇവൻ ചെയ്യുന്നത്. ഒരുദാഹരണം കാണിക്കാം. ‘പ്രണയപ്രായശ്ചിത്തം’ എന്ന നാടകത്തിൽ കിട്ടുണ്ണി എന്ന ഭ്രാന്തപാത്രം അയാളുടെ കൂടെ കൂട്ടുകാരനായ ഒരു കള്ളകുടിയനിൽനിന്നു പണം തട്ടാൻ ആലോചിക്കുകയാണ്. അയാൾ സ്വഗതമായി പറയുന്നു:—“ഇവന്റെ വർത്തമാനം കേട്ടിട്ട് കയ്യിൽ ഏതോ ചരക്കുള്ളതു പോലെ തോന്നുന്നു. നമുക്ക് അത് എങ്ങനെ എങ്കിലും അടിക്കണം” ഈ ചിന്ത കഴിഞ്ഞിട്ടു ‘പ്രകാശ’മായി വിചാരിച്ചതിനു നേരേ വിപരീതമായിട്ടു പച്ചപ്പരമാർത്ഥിയെപോലെ വല്ലതും പറയുക. ഈ സന്ദർഭത്തിൽ സ്വഗതം പറയുന്നവനെക്കാൾ വിഷമം അടുത്തിരുന്നു കേൾക്കുന്നവനാണ്. അവൻ അത്രയും സമയം പൊട്ടുന്നാണെന്ന് വിചാരിച്ചുകൊള്ളണം. അല്ലെങ്കിൽ വല്ല ചൊരിക്കത്തലിലോ നക്ഷത്രഗണിതത്തിലോ വ്യാപൃതനാകണം. വേറേ ഒരു മാതിരി സ്വഗതം ഉണ്ട്. അതൊരേണ്ണം അങ്ങു പ്രയോഗിക്കാമെങ്കിൽ ഏതു ട്രാജഡിയും കോമഡിയായിപോകും. ‘പ്രണയപ്രായശ്ചിത്തം’

* ആത്മഗതവും സ്വഗതവും തമ്മിൽ വ്യത്യാസം ലേഖകൻ എവിടെനിന്നു മനസ്സിലാക്കിയോ ആവോ! Ed.

ത്തിൽനിന്നുതന്നെ ഒരു ഉദാഹരണം കാണിക്കാം. കഥാനായകനായ പ്രഭാകരൻ മാലതിയെക്കാണ് വെമ്പലോടെ ഓടി വരുകയാണ്. മാലതിയുടെ വീട്ടിന്റെ മുമ്പിൽ അവളുടെ പിതാവായ രാഘവമേനോൻ നിൽക്കുന്നു. പ്രഭാകരൻ 'അവളെവിടെ' എന്നു തിടക്കത്തിലും അക്ഷമയോടുകൂടിയും ചോദിക്കുമ്പോൾ മേനോൻ ഒരു സ്വഗതം മാത്രം കഴിക്കുന്നു. സ്വഗതത്തിൽ പറയുന്ന കാര്യം പ്രേക്ഷകന് അറിയാവുന്നതാണെന്നും "മാലതിയുടെ ചുത്താനും ഒന്നും ഇവൻ ധരിച്ചിട്ടില്ലായിരിക്കും" എന്നാണ് ഉച്ചത്തിൽ വിചാരിക്കുന്നത്. ഈ വിചാരം അല്ലെങ്കിൽ പ്രസംഗം കഴിയുമ്പോൾ പ്രഭാകരൻ പറയുകയാണ് "ഇദ്ദേഹം ഒന്നും മിണ്ടുന്നില്ലല്ലോ" എന്നും. അപ്പോഴാണ് ഓജധികർ കോമധികളാകും എന്നു പറഞ്ഞത്. സദസ്സർ ഇതു കേട്ടാൽ എങ്ങനെ ചിരിക്കാതിരിക്കും. അയാൾ മിണ്ടുന്നത്, നാടകം കണ്ടുകൊണ്ടിരുന്നവരും പ്രഭാകരനും കേട്ടതാണ്. എന്നിട്ടും 'മിണ്ടുന്നില്ലല്ലോ' എന്നു പറഞ്ഞാൽ എന്തുചെയ്യും?

സി. വിയുടെ ചുവടുപിടിച്ചു പലരും മലയാളത്തിൽ പ്രാമസനങ്ങൾ എഴുതിയിട്ടുണ്ട്, എങ്കിലും ഈ. വി, സി വിയെ അതിശയിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു തന്നെ പറയാം. പ്രണയക്കമ്മീഷൻ, ബി. എ. മായാവി പെണ്ണരത്നനാട്ടു ഇവയെല്ലാം രസസമ്പുഷ്ടങ്ങളായ പ്രാമസനങ്ങളാണ്. നാടകസാഹിത്യം വിപ്ലവത്തിനു കീഴടങ്ങുന്നതിനുമുമ്പായതുകൊണ്ട് ഇവയിലും സ്വഗതങ്ങളും മറ്റും ധാരാളം ഉണ്ട്. പുതിയ പ്രസ്ഥാനങ്ങളുടെ, അതായത് സാഹി

ത്യത്തിലെ 'ഇസ'ങ്ങളുടെ അടിപ്പെടുക പ്രബലപ്പെടുന്നതിനുമുമ്പ് അദ്ദേഹം കാലാവനികയ്ക്കുള്ളിൽ മറഞ്ഞു. ജീവിച്ചിരുന്നെങ്കിൽ ഏതു പുതിയ രീതിയിലും സജീവങ്ങളായ നാടകങ്ങൾ എഴുതുന്നതിന് അദ്ദേഹത്തിനു സാധിക്കുമായിരുന്നു.

ഇനിയും ഭാഷയിൽ ഉള്ളത് പുരാണനാടകങ്ങളും ചരിത്രനാടകങ്ങളുമാണ്. പുരാണ കഥകൾ നാടകത്തിന് പണ്ടും വിഷയമായിരുന്നെങ്കിലും ചരിത്രനാടകങ്ങൾ അന്നു അത്ര സാധാരണമല്ലായിരുന്നു. ("മുദ്രാ രാക്ഷസം" ഒരു വ്യത്യസ്തമാണ്) ഗദ്യനാടകപ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ ആഗമനത്തോടുകൂടി അനേകം ചരിത്രനാടകങ്ങൾ സ്വതന്ത്രങ്ങളായും ചരിത്രനോവലുകളുടെ രൂപാന്തരങ്ങളായും ഉണ്ടായി. രാജാകേശവദാസൻ, ഇരവി കുട്ടിപ്പിള്ള, സീതാലക്ഷ്മി, വേലുത്തമ്പി ദളവ എന്നെല്ലാം ഒന്നാംതരം ചരിത്രനാടകങ്ങളാണ്. വീരരസം തുളുമ്പുന്ന അനുപ്രാസബഹുലമായ പ്രസംഗങ്ങൾ കൊണ്ടു പ്രേക്ഷകരുടെ ഉള്ളിൽ ഒരു രസം ജനിപ്പിക്കാൻ ഇവ വളരെ പറ്റിയതാണെങ്കിലും അതീതകാലത്തെ സമുദായാന്തരീക്ഷ ചിത്രീകരണമൊന്നും സമകാലികനായ ഒരു ഗ്രന്ഥകാരന്റെ ശരിയായ കലാനൈപുണി ഇവയിൽ കാണാൻ വിഷമമാണ്.*

പുരാണകഥകൾക്കു നവീനമായ വ്യാഖ്യാനങ്ങൾ നൽകി കഥാപാത്രങ്ങളുടെ സ്വഭാവം യുക്തിവാദമൊന്നും നിർണ്ണയിച്ച് ചില നാടകഗ്രന്ഥങ്ങൾ ഭാഷയിൽ ചിലർ ഉണ്ടാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ഹരിശ്ചന്ദ്രൻ കണ്ണൻ ഇവ ആ കൂട്ടത്തിലാണ്. വട

* കാലം ഏതായാലും ഗ്രന്ഥകാരന്റെ കലാനൈപുണിക്കു ബാധകമല്ല. Ed.

ക്കുൻപാട്ടുകളിലെയും മറ്റും വീരന്മാരുടെ അപഭാസങ്ങളെ വിഷയമാക്കി ചേലനാട്ടു അച്യുതമേനോൻ നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ള കോമൻനായർ, പ്രസ്ഥാനപഞ്ചകം എന്ന പേരിൽ അപ്പൻ തമ്പുരാൻ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ള പ്രഹസനപ്രമേയങ്ങൾ, ദ്വിജേന്ദ്രലാലിന്റെയും മറ്റും നാടകങ്ങളുടെ തർജ്ജമകളായി മലയാളത്തിൽ ഉണ്ടായിട്ടുള്ള ഷാജിഹാൻ, ഭക്താദാസൻ, മേവാഡപതനം മുതലായ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ ഇവയും എല്ലാം ഓരോ പ്രത്യേക പ്രസ്ഥാനങ്ങളെ ഉപലക്ഷിച്ചുണ്ടായ വയാണെങ്കിലും വിസ്തരഭയം കൊണ്ട് അവയുടെ നാമങ്ങൾ പ്രസ്താവിക്കാൻ മാത്രമേ നിവൃത്തി ഉള്ളൂ.

ഇതുവരെ ഭാഷയിൽ ഉണ്ടായിട്ടുള്ള പ്രസ്ഥാനങ്ങളെപ്പറ്റിയാണ് പ്രസ്താവിച്ചത്. ഇനി ഭാഷയിൽ ഇല്ലാത്തതും ഉണ്ടാകേണ്ടതും ആയ പ്രസ്ഥാനങ്ങളെ പറ്റി പ്രസ്താവിക്കാം. പാശ്ചാത്യസാഹിത്യത്തിന്റെ വികാസപരിണാമങ്ങളെപ്പറ്റിയുള്ള ഒരു ബോധം ഇതിന്റെ പശ്ചാത്തലമായി വർത്തിക്കേണ്ടത് ആവശ്യമാണ്. വിശ്വസാഹിത്യത്തിലെ അതിപ്രാചീനമായ ക്ലാസിക് പ്രസ്ഥാനത്തിൽ പെട്ട കാവ്യങ്ങളാണ് രാമായണവും ഇലിയഡും പാരഡൈസ് ലോസ്റ്ററും എല്ലാം. ആശയങ്ങൾ ആധാരരസമന്ദപിതം ആവിഷ്കരിക്കുകയാണ് ക്ലാസിക് കവികൾ ചെയ്യുന്നത്. ഇതുകഴിഞ്ഞു രണ്ടാമത്തെ പടിയാണ് റൊമാൻറിക് പ്രസ്ഥാനം. ഷെല്ലിയും കീററും ഈ രീതിയിൽ കവിത എഴുതിയവരാണ്. വികാരപ്രകടനത്തിലാണ് ഇവരുടെ നിഷ്ഠ. ഈ രണ്ടു പ്രസ്ഥാനങ്ങളും

പഴയതാണ്. സാഹിത്യത്തിലെ നവീന പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ അല്ലെങ്കിൽ നൂതന പ്രവണതകൾ റിയലിസം, സിംബൊളിസം, ജീവൽ സാഹിത്യം ഇവയാണ് പ്രധാനമായവ. പടിപടിയായിട്ടാണ് ഇവയുടെ വളർച്ച. റിയലിസത്തിന്റെ പ്രവാചകനും പ്രചാരകനും നാടകസാഹിത്യകാരനായ ഇബ്സനാണ്. ബർനാഡ്ഷാ, ഗാൽസ് വർത്തി ഇവരെല്ലാം ഇംഗ്ലീഷ് സാഹിത്യത്തിൽ ഇതു പ്രചരിപ്പിച്ചു. James Barrey, Somerset Maugham മുതലായവരുടെ പേരുകളും സ്മരണീയങ്ങളാണ്. നാടകത്തിന്റെ സാങ്കേതികമാർഗ്ഗങ്ങളിൽ ഇവർ വരുത്തിയിട്ടുള്ള പരിഷ്കാരങ്ങൾ വളരെയുണ്ട്. അവയിൽ ചിലത് യാഥാസ്ഥിതികന്മാരുടെ കഠിനമായ എതിർപ്പിന് പാത്രമായിട്ടു മുണ്ട്. യഥാർത്ഥജീവിതത്തിൽ നടക്കുന്ന സംഭവങ്ങളോട് ഏറ്റവും അടുത്തിരിക്കണം നാടകരംഗത്തു കാണിക്കുന്ന സംഭവങ്ങളും എന്ന ഇവർ പറയുന്നു. പക്ഷേ കലാത്മകതയിനെ നശിപ്പിച്ചിട്ടു യാഥാർത്ഥ്യത്തിനെ അവലംബിക്കാൻ പോകുന്നത് മൃഗശ്വമാണ്. സംഭാഷണത്തിന് ഉപയോഗിക്കുന്ന ഭാഷയെ സംബന്ധിച്ച് ഇതെങ്ങിനെ പ്രവർത്തിക്കുന്നു എന്നു നോക്കാം. ഭർത്താവു ദേഷ്യപ്പെട്ടു ഭാര്യയെ ചീത്തപറയുന്ന ഒരു ഭാഗം ചിത്രീകരിക്കുമ്പോൾ അവർ യഥാർത്ഥത്തിൽ ഗൃഹത്തിൽ വെച്ച് ഉപയോഗിക്കുന്ന പദങ്ങളെല്ലാം നാടകകർത്താവും ഉപയോഗിക്കണം എന്ന് ഒരു റിയലിസ്റ്റ് പറയുകയാണെങ്കിൽ അതു മർദ്ദമുഷ്ടിയാണ്. സ്വന്തം ഗൃഹത്തിൽ വെച്ച് ഏതു ചീത്തവാക്കും സ്വന്തം ഭാര്യയോടു പറയുന്നതിന് അയാൾക്കു സ്വാതന്ത്ര്യമുണ്ട്. അല്ലെങ്കിൽ

അയാൾക്ക് അതിനതക്ക * മനുഷ്ഠിതി ഉണ്ട്. ഇതു രണ്ടും ഒരു നാടകകർത്താവിനും ഉണ്ടായാൽ അയാൾക്കു കലാബോധം മാത്രം ഇല്ലെന്നു പറയണം. എന്നു വെച്ച് പ്രൗഢസംസ്കൃതത്തിൽ തന്നെ ചിത്തപര്യയണം എന്നില്ല. ഭാഷ മദ്ധ്യവർത്തിയായിരിക്കണം, അതാണുതമം. നാടകം ഒരു കലാസന്നാനമാണെങ്കിൽ കലമുഖിൽ നിൽക്കണം യാഥാർത്ഥ്യം പുറകേവന്നാൽ മതി. യാഥാർത്ഥ്യ പ്രസ്ഥാനക്കാർ ആത്മഗതത്തെ പാടേ ഉപേക്ഷിച്ചു കൊണ്ടു മേലാൽ ആത്മഗതമില്ലാതെ മാത്രമേ ഞാൻ നാടകമെഴുതുകയുള്ളൂ എന്നൊരുവൻ മക്കടമുഷ്ടി പിടിക്കുന്നത് മൗഢ്യമാണ്. ഈ റിയലിസിക്കാരുടെ കലാഗുരുവായ ഇബ്സൻപോലും നിവൃത്തിയില്ലാത്തഘട്ടത്തിൽ ആത്മഗതം ഉപയോഗിച്ചിട്ടുണ്ട്. 'Dolls House' എന്ന നാടകത്തിലെ നായികയായ Nora അവസാനംവരെ ഭർത്താവിന്റെ കയ്യിലുള്ള എല്ലാം സമീച്ചുകൊണ്ട് ശാന്തയായി, ക്ഷമാമൂർത്തിയായി ജീവിച്ചു. പക്ഷേ ഒടുവിൽ ഒരു പരീക്ഷണഘട്ടം വന്നപ്പോൾ അവർ ഭർത്താവിനെ വികാരാവേശത്തോടെ അധിക്ഷേപിച്ചിട്ടു വീട്ടിൽ നിന്നിറങ്ങിപ്പോകുകയാണ്. അങ്ങനെ അവർ പോകുമ്പോൾ മിണ്ടാതെ അങ്ങു പോയാൽ അതത്ര രസമല്ല. ഒന്നരണ്ടു വാചകങ്ങൾ-ശകലിതവാചകങ്ങൾ അവർ ആത്മഗതമായി പറയുന്നുണ്ട്. അത് അതിന്റെ വികാരതീക്ഷ്ണതയെ മൂല്യവ്യതിരിപ്പിക്കുന്നു.

അതു കൊണ്ട് ആത്മഗതം പാടേ വേണ്ടെന്നുവയ്ക്കണമെന്നില്ല. ആത്മഗതം കൊണ്ടു ചില വികാരങ്ങൾ പ്രകടിപ്പി

ക്കാൻ സാധിക്കുകയുള്ളു. ആ ആത്മഗതങ്ങൾ 'രാജാ കേശവദാസനിലെ' ആദ്യത്തെ ആത്മഗതംപോലെ ആത്മകഥകളായിരിക്കരുത് ("ഞാൻ ഇപ്പോൾ ഇന്നിടത്തുനിന്നു വരികയാണ്" എന്നും മറ്റും സ്വന്തം കഥപറയുക) ശ്രീ. കെ. രാമകൃഷ്ണപിള്ള, "തപ്തബാഷ്പ"ത്തിൽ ശകലിതവാചകങ്ങളിലുള്ള ആത്മഗതം (Broken sentences) പ്രയോഗിച്ചിട്ടുണ്ട്. പക്ഷേ അതിൽ പലതും ആവശ്യത്തിലധികം ദീർഘങ്ങളായിട്ടുണ്ടായിട്ടുണ്ട്.

യാഥാർത്ഥ്യക്കാർ ചെയ്ത മറ്റൊരു മാറ്റം വളരെ അഭിലഷണീയമായ ഒന്നാണ്. ഭാവനാത്മകരുടെ സ്വപ്നരൂപിണി രംഗങ്ങളായിരുന്ന ഗിരികാനനപ്രസവങ്ങളും തള്ളി ഗൃഹപരിസരങ്ങൾ അവർ തിരഞ്ഞെടുത്തു. സമകാലികങ്ങളായ സംഭവങ്ങളെയാണ് അവർ ചിത്രീകരിക്കാൻ തുടങ്ങിയത്. കായിക മത്സരങ്ങൾക്കു പകരം മാനസികമത്സരങ്ങൾക്കു പ്രാധാന്യം നൽകി. അപ്പുറം മകനും തമ്മിലുള്ള സ്നേഹം അല്ലെങ്കിൽ ശത്രുത, ഭാര്യയും ഭർത്താവും തമ്മിലുള്ള സ്നേഹം അല്ലെങ്കിൽ ശത്രുത ഇങ്ങനെ ഗാർഹികങ്ങളായ പ്രശ്നങ്ങളെപ്പറ്റി അവർ പ്രതിപാദിച്ചു. പല മലയാളനാടകകർത്താക്കളും യാഥാർത്ഥ്യത്തിന്റെ ഈ ഒരു വശത്തെ വിജയപൂർവ്വം അനുകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. പ്രേമ വൈചിത്ര്യം, മുല്ലയ്ക്കൽ വേണം, നിലാവും നിഴലും, പൂക്കാരി, മുതലായ നാടകങ്ങളിലെല്ലാം ഈതരം പ്രശ്നങ്ങളെപ്പറ്റിയും വിഷമസന്ധികളെപ്പറ്റിയും ചർച്ച ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ശ്രീ ടി. എൻ. ഗോപി

* ഭർത്താക്കന്മാരുടേയും ബുദ്ധിയുള്ള ഭാര്യമാരുടേയും തീവ്രമായ പ്രതിഷേധം അറിയിക്കുന്നതാണ് ഈ അന്യായമായ അപവാദം. Ed.

നാഥൻ നായരുടെ കൃതികളായ 'പൂക്കാരി'യും 'നിലാവും നിഴലും' പ്രത്യേകം അഭിനയനം അർഹിക്കുന്നവയാണ്. മലയാളത്തിൽ ഉണ്ടായിട്ടുള്ള നവീന നാടകങ്ങളിൽ വളരെ ഉത്തമമായ ഒരു സ്ഥാനം അവ അർഹിക്കുന്നുണ്ട്. ജീവൽപ്രശ്നങ്ങളെപ്പറ്റി പ്രതിപാദിക്കുന്നു എന്നുള്ളതും മാത്രമല്ല അവയുടെ വൈശിഷ്ട്യം. ഒരിക്കൽ കണ്ടാൽ ഒരിക്കലും മറക്കാൻ കഴിയാത്ത ചില പാത്രങ്ങൾ അവയിൽ ഉണ്ട്. എന്നും നമ്മുടെ ഹൃദയത്തെ ഇക്കിളിപ്പറ്റുന്ന ചില സന്ദർഭങ്ങളുണ്ട്. നമ്മെ കോപമയിർ കൊള്ളിക്കുന്ന ചില വാചകങ്ങളുണ്ട്. ആ കൃതികൾക്കു് എന്തെങ്കിലും ഭൂഷ്യമുണ്ടെങ്കിൽ അത് ഗ്രന്ഥകർത്താവിന്റെ ചെറുപ്രായം മാത്രമാണ്.

റിയലിസം പ്രസ്ഥാനക്കാർ ചെയ്ത മറ്റൊരു പരിഷ്കാരം അവർ ഓജഡികളെ കൂടുതൽ പ്രചരിപ്പിച്ചു എന്നുള്ളതാണ്. കാമഡികളെ അപേക്ഷിച്ചു ഓജഡികൾക്കുള്ള മെച്ചത്തെപ്പറ്റി വാദമേ ഇല്ല. പക്ഷേ ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ അവസാനത്തിൽ ഒരു കൂട്ടക്കൊല നടത്തിയാൽ അതു ഓജഡിയാവും എന്ന് ഇവരിൽ ചിലർ ഭ്രമിച്ചു. കൃഷ്ണകുമാരി, പ്രണയ പ്രായശ്ചിത്തം മുതലായ നാടകങ്ങളുടെ അന്ത്യത്തിലുള്ള ആത്മഹത്യകൾ അസഹനീയങ്ങളാണ്. അരിയിൽനിന്നു കറാരി ഉൾത്തിട്ടു "നീയാണ് എന്റെ സുഹൃത്തു്" എന്നതുകേട്ടി ആ നിർജീവവസ്തുവിനോടു് ഒരു പ്രസംഗം ചെയ്തു് ആയുധത്തെ മാറിൽ കുത്തിയിറക്കി സ്നേഹിതരിഞ്ഞു വിണാൽ ആ നാടകം ഓജഡിയാകുകില്ല. വസ്തുവത്തിൽ ഒരു ഓജഡിയ്ക്കു മരണം കൂടി

യേതീത്ര എന്നുതന്നെയില്ല. ഇബ്സന്റെ Doll's Horse, An Enemy of the people ഇവരണ്ടും മരണമില്ലാത്ത ഒന്നാംതരം ഓജഡികളാണ്. പക്ഷേ ഒരു യഥാർത്ഥ കലാകാരനാത്രമേ അത്തരം ഓജഡികൾ നിർമ്മിക്കാൻ കഴിയൂ. മരണം ഉള്ള ഓജഡിയാണെങ്കിൽ അത് 'Wild Duck' പോലെ ഇരിക്കണം. ഒരു കൃതിയിൽ ഒരു കഥാപാത്രത്തെ മരിപ്പിക്കണമെങ്കിൽ അയാൾക്കു ജീവിക്കാൻ ഇനി നിവ്വാഹമില്ല എന്ന് കണ്ടു കൊണ്ടിരിക്കുന്നവരിൽ ബോധം വരുത്തണം. ഷേക്സ്പിയറുടെ ഓജഡികളെല്ലാം മരണപശ്ചാത്താപസായികളാണ്. പക്ഷേ അതിന് തക്ക സന്ദർഭങ്ങൾ അദ്ദേഹം നേരത്തെ സൃഷ്ടിക്കുന്നുണ്ട്. ഇനിയും രണ്ടു പ്രസ്ഥാനങ്ങളെപ്പറ്റി കൂടിയേ പറയാനുള്ളൂ. Symbolism, Expressionism ഇതുരണ്ടും ഉൾക്കൊള്ളുന്ന ധന്യാത്മകപ്രസ്ഥാനം ഒന്ന്; ജീവൽ സാഹിത്യ പ്രസ്ഥാനം മറ്റൊന്ന്. സിംബൊളിക് നാടകങ്ങൾ മലയാളത്തിൽ ഒന്നും ഉണ്ടായിട്ടുള്ളതായി അറിവില്ല. മേറർ ലിംഗിന്റെ Aglavaine and selysette എന്ന ബൽജിയൻ നാടകത്തിന്റെ ഒരു തർജ്ജമ "സാപത്യം" എന്ന പേരിൽ നാലപ്പാട്ടു നാരയണമേനോൻ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്.

ജീവൽ സാഹിത്യത്തിൽ റിയലിസത്തെ പോലെ ഒരു വ്യക്തിയുടെ സ്വഭാവം അല്ല ചിത്രീകരിക്കുന്നത്, ഒരു സമുദായത്തിന്റെ സ്വഭാവമാണ്. ചിത്രീകരിക്കുക മാത്രമല്ല പരിഹാരമാർഗ്ഗങ്ങൾ നിദ്ദേശിക്കുകക്കൂടി ചെയ്യും. വിശ്വസാഹിത്യത്തിൽ വിച്ഛാതമായിത്തീർന്നിട്ടുള്ള ജീവൽ

‘മധുരസ്മരണം’

കിളിമാനൂർ, എൻ. കേശവൻ.

1

അന്തിയായ്:—പൊയ്ക്കയിൽ പൊൻവണ്ടു പോലെ ഞാൻ
ബന്ധുരമേനിതൻ ഗേഹം പൂകി.
മല്ലപ്പുവല്ലി ചിരിച്ചു ലളിതമാ-
യല്ലാസമായൊന്നലഞ്ഞു നിന്നു.
ചാരത്തു നിന്നടൻ പെൺകൊടി പൂവുകൾ
സാരിയിൽ സാനന്ദം സംഭരിപ്പൂ !
കെട്ടഴിഞ്ഞൊട്ടൊട്ടു നീളുന്ന കുന്തളം
മൊട്ടിനെ തൊട്ടു കളിച്ചീടുന്നു.
തുവെള്ളിത്താരകം മാതിരി മാനിനി
പാവുന്നു പാവന കാന്തിപൂരം
ഓമനയായൊരു കുഞ്ഞണ്ണാനോടിവ-
ന്നെന്തെല്ലിലേറിക്കളിച്ചുവാടി.
വാലുമയത്തിച്ചിലച്ച ചലിപ്പിച്ചു
നാലഞ്ചു ചില്ലമേൽ ചാടിവീണു.
മുററത്തെഞ്ഞെമാവിൻ കൊമ്പത്തു പൈകിളി
തെറ്റൊന്നിരുന്നു പറന്നുമാറി.
മന്ദാക്ഷമന്ദസ്തിതാനന്ദ സാന്ദ്രയായ്
മന്ദമായോമലാളെന്നെ നോക്കി.

9839

സാഹിത്യ കൃതി ഒരു നാടകം തന്നെയാണു്. ജമ്മൻകാരനായ ഹാപ്സ്മാന്റെ ‘നെയ്ത്തുകാർ’ എന്ന നാടകമാണു് അതു്. ആ നാടകം നെയ്ത്തുകാരുടെ ഭരിതന്തിന് സമുചിതമായ പരിഹാരം നേടിക്കൊടുത്തു എന്നു ചരിത്രം പറയുന്നു. അപ്പോൾ കല, കലയ്ക്കു വേണ്ടിയല്ല മനുഷ്യരുടെ ആവശ്യത്തിനുവേണ്ടിയാണു്

എന്ന സ്ഥിതിയാണു് ഇവിടെ കാണുന്നതു്. ഗാൽ സ്വത്തിയുടെ Strife മുതലായ നാടകങ്ങളിലും ഈ രീതി തന്നെ കാണുന്നു. മലയാളത്തിൽ കേശവദേവ് മുതലായവരുടെ ചില ഏകാങ്കനാടകങ്ങൾ ഏകദേശം ഈ രീതിയിൽ ഉള്ളവയാണു്. പുതിയ രീതിയിൽ ഇനിയും പല നാടകങ്ങൾ ഉണ്ടാവട്ടെ.

കാരാളിമാമര മാറിസ്ഥയം വന്ന
 വാരാളിപ്പുന്തികളെന്നപോലെ
 ആയിരമായിരമായതസ്ഥപ്പുണ്ഡര -
 ഭായന്തിവേളയിലെണ്ണപ്പലക്കി
 പഞ്ചരബലായെന്നുള്ളിൽ തങ്ങിടും
 പ്രേമപ്പൊൻ പൈങ്കിളി പാടാനോങ്ങി
 താർമഷി തേച്ചു കറുപ്പിച്ച വിശ്വപഥം
 വാർമങ്ങുമാദഗ്ഗമാരോ കാട്ടി
 താരാളി വീശുന്ന പൂമഴവില്ലുപോ -
 ലാരോമൽ പോയി മണിയറയിൽ.

2

താരിളം കൈയ്കളിൽ തങ്കം തളികയിൽ
 ഹാരം നിറച്ചു ചിരിച്ച മന്ദം,
 ആനതശീഷ്യായെന്നുമുന്നിൽ വന്നവരും
 ആനന്ദത്തിന്റെ കതിരപോലെ.

3

മഞ്ജു മുരളീനിനാദപ്പൊരുളിന്റെ
 മാധുരിയാണെന്റെ മാനിനിയാൾ
 ആഴിമുഴുവനമാവിയായ് തീർന്നടൻ
 പാഴുററ പൂഴിയായ് മാറിയാലും,
 സുരൻതന്നാതപ വഹ്നിയാൽ പാറകൾ
 പാരിലുരുക്കിയൊഴുകിയാലും,
 ആയിരം നാഴിക കൂരവേ പോയാലും
 പ്രേയാൻ ഞാൻ നിന്മുമ്പിൽ പോരും വീണ്ടും.

4

കോരകം കോഞ്ഞാരു ഹാരം ഞാൻ മാനസ -
 ഹാരിണീകേശത്തിൽ ചാത്തിനിന്നേൻ.
 ഞെട്ടിൽ വിരിഞ്ഞ നന്മലരാസ്ഥി
 ചൊല്ലൊട്ടു പൂന്തേൻ നകൻ ഞങ്ങൾ.
 കാലഗതിയാൽ പിരിയുന്ന വെൺമുകിൽ
 പോലവേ ഞങ്ങൾ മറഞ്ഞിരുട്ടിൽ.

രാസക്രിഡ.

അതു ശൃംഗാരലീലയോ ഭക്തിപ്രകടനമോ ?

പി. കെ. പരമേശ്വരൻ നായർ ബി. എ.

വൃന്ദാവനത്തിലെ ശ്രീകൃഷ്ണൻ !

ഭാരതീയകവികളുടെ ലാവണ്യമധുരമായ ഭാവനാശക്തിയെ ഇത്രമാത്രം ആകർഷിക്കുകയും ഉദ്ദീപിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുള്ള മറ്റൊരു ചിത്രം പുരാണേതിഹാസങ്ങളിലെങ്ങും കാണുകയില്ല. പ്രകൃതിവിലാസമുമായ വൃന്ദാവനത്തിലെ അന്യായതന്ത്രലീലയിൽ, പീലിത്തലമുടിയും വനമാലയുടേയും പീതാംബരവും അണിഞ്ഞു സുന്ദരവരനായി നിന്നു കൊണ്ടു്, വേണുഗാനമധുരിയാൽ ഭ്രൂലോകത്തെ അഭേദമായ സംഗീതരസത്തിൽ ആരാദിച്ചു് സ്വർഗ്ഗാനുഭൂതിയരുളുന്ന ആ ദിവ്യബാലന്റെ ചിത്രം ആരെയാണ് കോൾ മയിർക്കൊള്ളിക്കാത്തതു്? മധുനിഷ്ഠനായ ആ മഞ്ജുളഗാനമാകട്ടെ ചരാചരമായ ലോകത്തെ ആകമാനം കീഴടക്കുന്നു. മേഞ്ഞുകൊണ്ടു നിൽക്കുന്ന പശുവൃന്ദങ്ങൾ ആ ഗാനപ്രവാഹത്തിൽ നിശ്ചലരായി നിലകൊള്ളുന്നു. കാളിന്ദിനദിയിലെ ജലവും വൃന്ദാവനത്തിലെ മന്ദമാരുതനും എന്നു വേണ്ട ചുറ്റുപാടുമുള്ള തൃണാങ്കുരങ്ങൾ തന്നെയും ഓടൽകഴൽ കേട്ടു് ആനന്ദസ്തബ്ധരാകുന്നു. പരസ്പരശത്രുക്കളായ ദുഷ്ടമൃഗങ്ങൾ തത്പരബോധോദയം കൊണ്ടെന്നപോലെ മൈത്രിഭാവത്തിൽ നിന്നു പോകുന്നു. ഗോപവാടങ്ങളിൽ സ്വകൃത്യനിരതകളായിരുന്ന ഗോപസ്ത്രീകൾ അവരുടെ ജോലി

കൾ ഇട്ടെറിഞ്ഞു് ആ വേഗത്തോടുകൂടി അന്യായച്ചവട്ടിൽ ഓടിയെത്തുന്നു. അവരുടെ അവർ കൈകൾ കോർത്തുപിടിച്ച് വേണുഗാനത്തിനനുസരണമായി ആടുകയും പാടുകയും ക്രീഡകളിൽ മുഴുകുകയും ചെയ്യുന്നു. ആകപ്പാടെ വൃന്ദാവനം മുഴുവൻ ആനന്ദഗുഹ്യത്തിൽ ലയിക്കുന്നു. സകലതും സൗന്ദര്യമയം; പ്രേമപ്രശോഭിതം; സംഗീതസുരഭിലം; കാളിന്ദീതടം സാക്ഷാൽ വൈകുണ്ഠലോകമായി രൂപാന്തരപ്പെടുന്നു!

വൃന്ദാവനലീലയെ ചില നിരൂപകന്മാർ കഠിനമായി ആക്ഷേപിക്കുന്നു. അവരുടെ അഭിപ്രായത്തിൽ അതു സന്മാർഗ്ഗബോധത്തിന്റെ അടിത്തട്ടിനെ തകർക്കുന്ന ഒരു ശൃംഗാരലീലയാണ്. വിഷയസക്തിയുടേയും കാമവികാരപാരവശ്യത്തിന്റേയും നഗ്നമായ പ്രകടനമാണ് അവർ അതിൽ ദർശിക്കുന്നതു്. ഭർതൃമതികളായ ഗോപസ്ത്രീകളെ അന്യായമായി ആകർഷിച്ചു് അവരെ അസാമാന്യമായ നടപടികളിൽ വ്യാപരിപ്പിച്ചു് കാമസംതൃപ്തി വരുത്തുന്ന ഒരു വിടപ്രമാണിയത്രേ ശ്രീകൃഷ്ണൻ എന്ന് അവർ അപലപിക്കുന്നു. ഇതാണോ ഹിന്ദുക്കളുടെ ആദർശപുരുഷൻ? ഇദ്ദേഹത്തെ അനുകരിക്കുന്ന ഒരു ജനസമുദായം വിഷയാസക്തരും അസന്മാർഗ്ഗചാരികളുമായി

പോകയില്ലേ? എന്നും മറുമാണ് ഇവരുടെ ആക്ഷേപഗതി.

ഇവരുടെ വാദമുഖങ്ങളിൽ എത്രമാത്രം പരമാത്മമുണ്ടെന്ന് നമുക്കൊന്നു പരിശോധിച്ചുനോക്കാം. വൃന്ദാവനത്തിലെ ശ്രീകൃഷ്ണൻ സന്മാർഗ്ഗബോധമില്ലാത്ത ഒരു വിടപ്രമാണിയാണോ? രാസക്രീഡ കേവലം കാമപാരവശ്യജന്യമായ വിക്രിയകളാണോ? ഈ വക ചോദ്യങ്ങൾക്ക് ശ്രീകൃഷ്ണന്റെ ചാരിത്രത്തിനു പ്രമാണഗ്രന്ഥമായ ഭാഗവതത്തെത്തന്നെ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തി സമാധാനം നൽകുവാൻ ശ്രമിക്കാം.

പ്രാരംഭമായി സാമാന്യമായ ചില ചരിത്രവസ്തുതകൾ പ്രസ്താവിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. മനുഷ്യൻ ഈശ്വരനെ മനുഷ്യാകാരത്തിൽ ധ്യാനിച്ചുതുടങ്ങിയത് എന്നു മുതൽക്കാണ് തീർത്തുപറവാൻ സാധിക്കുകയില്ല. എങ്കിലും എല്ലാ മതക്കാരും ഈശ്വരനെ നിഷ്പ്രയാസം ധ്യാനിക്കുവാൻ സ്വീകരിച്ചിട്ടുള്ള ഒരുപാടിയാണ്. അനന്തരം ചില മതക്കാർ ഈശ്വരനെ കൂടുതൽ സാക്ഷാൽകരിക്കുവാനായി അദ്ദേഹത്തിൽ ചില ബന്ധമുറകൾ ആരോപിക്കുന്നതായി കാണാം. ഉദാഹരണമായി കൃസ്ത്യാനികളുടെ ബൈബിളിൽ ഈശ്വരനെ പിതാവായി ഭാവനം ചെയ്തിരിക്കുന്നു. മനുഷ്യരല്ലാം ദൈവത്തിന്റെ മക്കളുമാണ്. ഭാരതീയർ ഈശ്വരനെ പിതാവും മാതാവും ധ്യാനിച്ചിട്ടുള്ളതായി കാണുന്നു. ഈ മറുപിന്നെയും പരിഷ്കരിച്ച് ഈശ്വരനും ഭക്തജനങ്ങളുമായി ഭാഗ്യഭർതൃബന്ധം കൂടി ചിലർ ഭാവിച്ചുതുടങ്ങി. ഇതിന്റെ ലക്ഷ്യവും ബൈബിളിൽ കാണാൻ.

സോളമന്റെ ഗീതങ്ങൾ (Solomon's Songs) ഉൾപ്പെടെ ദൈവം പ്രണയപരവശനായ ഒരു കാമുകനായിട്ടാണ് സംസാരിക്കുന്നത്. അതു വായിച്ചാൽ മനോഹരമായ ഒരു ശുശ്രൂഷ കവിത വായിക്കുന്ന അനുഭവം ആർക്കും ഉണ്ടാകും. ഭക്തിപരവശകളായ കൃഷ്ണീയ കന്യകകൾ ദൈവത്തിന്റെയും യേശുക്രിസ്തുവിന്റെയും പ്രണയിനികളായി തന്നെത്താൻ വിഭാവനം ചെയ്യുന്ന ഒരു രീതി ക്രിസ്തുമതത്തിൽ അനന്തരകാലത്ത് ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. പേർഷ്യയിലെ പുരാതനസൂഫികർ ഈശ്വരപരമായ സ്തുതികളിൽ പ്രണയഭ്യാസകമായ ഭാഷയും ആശയങ്ങളും ഉപയോഗിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇങ്ങനെ നോക്കുമ്പോൾ ഫൈനാലൈറ്റിസറ്റായ മതങ്ങളിലും ഈശ്വരനും ഭക്തജനങ്ങളുമായി കാമുകസഹജമായ പ്രണയബന്ധത്തിന് സ്ഥാനമുണ്ടായിരുന്നതായി കാണാൻ കഴിയും. പക്ഷേ ഇൻഡ്യയിൽ അത് ഭക്തിമാർഗ്ഗത്തിന്റെ ഒരു ശാഖയായി പരിണമിച്ച് നിലനിന്നുവെന്നു മാത്രമേയുള്ളൂ. ഒരു പുരുഷന് താൻ ദൈവത്തിന്റെ പുത്രനാണെന്ന് ധ്യാനിക്കുന്നത് ഔചിത്യമാണെങ്കിൽ ഒരു സ്ത്രീ ദൈവത്തിന്റെ ഭാര്യയായി തന്നെത്താൻ സങ്കല്പിക്കുന്നതിൽ എന്താണ് അനൗചിത്യമെന്നു മനസ്സിലാക്കുന്നില്ല. അഥവാ ഒരു സ്ത്രീയ്ക്ക് ഭർതൃബന്ധത്തേക്കാൾ നിർവൃതികരവും പരിശുദ്ധവുമായ മറ്റൊരു ബന്ധമെന്താണുള്ളത്? വിശേഷിച്ചും 'ഭർതാവു ദൈവം തരുണിമാക്കൊക്കെയും' എന്നുള്ള ആദർശമനുസരിക്കുന്ന ഒരു ഭാരതീയവനിതയ്ക്ക് ഭർതൃശുശ്രൂഷ കൊണ്ടുതന്നെ ഈശ്വരസേവകൂടി നടത്തുവാൻ സാധ്യമായേക്കാം. അതു പരി

പാവനമാണ് ഭർതൃബന്ധം. ആ ബന്ധം സാക്ഷാൽ ഈശ്വരനിൽത്തന്നെ ആരോപിക്കുവാനും ഈശ്വരനെത്തന്നെ ഭർതാവായി കരുതാനും സാധിക്കുന്ന ഒരു സ്മിരണം തന്നെയല്ലയോ യഥാർത്ഥഭക്ത? പുരുഷന്മാർ അവരുടെ ധനവും കുടുംബവും സ്ഥാനമാനങ്ങളുമെല്ലാം ഈശ്വരപ്രേമത്തിനുവേണ്ടി സന്യജിക്കുന്നു. സ്ത്രീകൾ ഒരു പടികൂടി മുന്നോട്ടുകടന്ന് അവരുടെ സൽക്കീർത്തിയേയും പാതിവ്രത്യത്തെ തന്നെയും ഈശ്വരപ്രേമത്തിനുവേണ്ടി കൈവെടിയുന്നു. അതായത് ലോകത്തിൽ ഒരു സ്ത്രീ അമൂല്യമായി വെച്ചിരിക്കുന്ന സകലതും—ഒരു സ്ത്രീയ്ക്ക് അവളുടെ പാതിവ്രത്യത്തേക്കാൾ അനന്യമായ മറ്റൊന്നുണ്ടെങ്കിൽ?—അവൾ ഈശ്വരനിൽ ഏകാന്തമായ പ്രേമത്തിനുവേണ്ടി ദൂരെ വലിച്ചെറിയുന്നു. അഥവാ ലൗകികമായി അവൾക്കുള്ള ഭർതൃബന്ധത്തെ സർവ്വധാനമായ ആത്മീയഭർതൃബന്ധത്തിനുവേണ്ടി അവൾ ഉപേക്ഷിക്കുന്നു. അത്രമേൽ ശക്തിമത്താണ് അവളുടെ ഈശ്വരപ്രേമം. ഇതാണ് ഈശ്വരിയുമുള്ള ഈശ്വരഭക്തിയിൽ അടങ്ങിയിട്ടുള്ള ആന്തരികമായ തത്ത്വം.

ഈദൃശമായ ഒരു ഭർതൃബന്ധലിയാൽ, പ്രേമപാരമ്യത്താൽ, ഭക്തിയാൽ പ്രേരിതരായാണ് ഗോപസ്ത്രീകൾ ശ്രീകൃഷ്ണനെ തേടിപ്പോകുന്നതെന്ന് ഭാഗവതത്തിൽ സുസ്തംഭമായി കാണാം. ഓടക്കുഴൽ വിളിക്കേൾക്കുമ്പോൾ ഗോപസ്ത്രീകൾക്കുണ്ടാകുന്ന ഉൽകണ്ഠയും, ശ്രീകൃഷ്ണഭഗവാനിനുള്ള പാരവശ്യവും എത്രമാത്രമെന്നു പറഞ്ഞറിയിക്കുവാൻ പ്രയാസമാണ്. അവരുടെ ആരാധനാവിഗ്രഹമായ ആ കോമളാകാരത്തിൽ മാത്രം ഏകാഗ്രമനസ്സുകളാ

യാണ് അവർ പ്രയാണം ചെയ്യുന്നത്. ബന്ധുമിത്രാദികളോ സ്വഭത്താക്കന്മാർ തന്നെയോ അവരെ തടഞ്ഞു നിർത്തുവാൻ ശ്രമിക്കുന്നതിനെപ്പറ്റി അവർക്ക് യാതൊരു ബോധവുമില്ല. ലജ്ജ, അഭിമാനം, അപവാദഭയം മുതലായ സകല മനോവികാരങ്ങൾക്കും അവർ അതീതരായി കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. അത്രമാത്രം അവർ അനന്യചിത്തവൃത്തികളായി ശ്രീകൃഷ്ണനിൽ ലയിച്ചു കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. സാക്ഷാൽ ഈശ്വരവതാരമായ ശ്രീകൃഷ്ണനിൽ ഏകാഗ്രമായി മനസ്സുനിർത്തുവാൻ സാധിക്കുന്നവർ മോക്ഷപ്രാപ്തിക്ക് അർഹരാകുന്നപക്ഷം, ശ്രീകൃഷ്ണന്റെ കമനീയ വിഗ്രഹത്തിനു മാത്രം ഹൃദയാന്തർഭാഗത്തു സ്ഥാനമുള്ള അനുഗ്രഹീതകളായ ഈ ഗോപസ്ത്രീകൾ എന്തുകൊണ്ട് മോക്ഷത്തിനധികാരികളല്ല?

വൃന്ദാവനലീലയിൽ ശ്രീകൃഷ്ണൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാമസമ്പൂർത്തിക്കായി ഗോപസ്ത്രീകളെ അപഥസഞ്ചാരത്തിനു പ്രേരിപ്പിക്കുകയാണ് ചെയ്യുന്നതെന്നു പറയുന്നവർ ഭാഗവതാദി ഗ്രന്ഥങ്ങൾ സൂക്ഷിച്ചു വായിച്ചിട്ടുണ്ടോ എന്നു സംശയമാണ്. സാക്ഷാൽ പരമാത്മസ്വരൂപന്റെ അവതാരമെന്ന് അവർക്ക് അറിയാവുന്ന ശ്രീകൃഷ്ണനെ ഭർതാവായി ലഭിക്കണമെന്ന് ഈ ഗോപസ്ത്രീകൾ എന്നും ഭക്തിപൂർവ്വം പ്രാർത്ഥിച്ചിരുന്നുവെന്ന് ഭാഗവതത്തിൽ തെളിച്ചു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. അപ്പോൾ, ഇത് ശ്രീകൃഷ്ണന്റെ ആഗ്രഹമല്ല ഗോപസ്ത്രീകളുടെ ആഗ്രഹം തന്നെയാണെന്നുള്ളത് സ്പഷ്ടമാണല്ലോ. ഭക്തവത്സലനായ ഭഗവാൻ അവരുടെ ആഗ്രഹം സാധിച്ചുകൊടുക്കണമെന്നു മാത്രമേയുള്ളൂ. എന്നി

ടുതന്നെയും അവരെ ശരിയായി പരീക്ഷിച്ചതിനുശേഷം മാത്രമേ അദ്ദേഹം സ്വീകരിക്കുന്നുള്ളൂ. ഓടക്കുഴൽ വിളികേട്ടു പാഞ്ഞെന്നു ഗോപസ്ത്രീകളെ അദ്ദേഹം വേണ്ടവണ്ണം ഉപദേശിക്കുന്നു:—

“എങ്കിലേ സ്നേഹേന വന്നതെന്നാകിലും മകമാറ്റേ നിങ്ങൾ ചിത്തത്തിലൊക്കെയും പുതുമിത്രാദി വസ്തുക്കളിലേറവും ചിത്തം രമിച്ചിരിക്കുന്നിതതുകൊണ്ട് ഭർതൃശുശ്രൂഷണം ചെയ്തിനിന്നുണ്ടുപോയ് ഭർതാവു ദൈവം തരണിമാക്കൊക്കെയും ഭർതാവിനെ വെടിഞ്ഞുനൃനെ കൈക്കൊൾകിലെത്രയും നിന്ദ്യം വിധിമതമല്ലയോ കേൾക്കയും കാൺകയും ധ്യാനിക്കയും ചെയ്താൽ മേൽക്കുമേൽ ഭക്തിയുമെന്നിലുണ്ടായ് വരും

എപ്പോഴുമൊന്നിച്ചിരുന്നിതെന്നാകിലുണ്ടല്ലമായ് വന്നുപോം ഭക്തിയതിനാലെ ഇപ്പോഴേ പോവിൻ മടിയാതെ”

ഈ വാക്കുകളിൽ സ്മരിക്കുന്ന ഉന്നത മനോഭാവം എത്ര പ്രശംസനീയമായിരിക്കുന്നു. ഇതാണോ ഒരു വിഷയാസക്തന്റെ വാക്കുകൾ? കേവലം കാമസമ്പൂർത്തിയെ ഇച്ഛിക്കുന്ന ഒരാൾ ഈ വിധമുള്ള ഒരുപദേശം കൊടുത്തതായി എവിടെയെങ്കിലും കേട്ടിട്ടുണ്ടോ? ഗോപസ്ത്രീകളും ആ ഉദ്ദേശത്തോടുകൂടിയല്ല ചെന്നിരിക്കുന്നതെന്നുള്ളതിനും ഈ വാക്കുകൾ തെളിവല്ലയോ? “കേൾക്കയും കാൺകയും ധ്യാനിക്കയും ചെയ്താൽ, മേൽക്കുമേൽ ഭക്തിയുമെന്നിലുണ്ടായ് വരും” എന്നുള്ള കൃഷ്ണന്റെ വാക്കുകളിൽനിന്നും ഗോപസ്ത്രീകൾ ശ്രീകൃഷ്ണനിൽ കാമമല്ല ഭക്തിയാണു് ഉദ്ദേശിച്ചതെന്നു് സ്പഷ്ടമല്ലേ?

എന്നാൽ അവരുടെ ഈ ഉദ്ദേശത്തിൽ എത്രമാത്രം ആത്മാർത്ഥതയുണ്ടെന്നും, അവരുടെ ലൌകികമായ ബന്ധങ്ങൾ മോക്ഷേച്ഛയേ ജയിക്കുന്നില്ലയോ എന്നും അദ്ദേഹം സംശയിക്കുന്നതുകൊണ്ടാണു് അവരെ ആദ്യം പിന്തിരിപ്പുവാൻ നോക്കുന്നതു്. അതായതു് സകലലൌകികബന്ധങ്ങളും വിട്ടു് ശ്രീകൃഷ്ണന്റെത്തന്നെ ശരണം പ്രാപിക്കുന്നതിനു്, അദ്ദേഹത്തിൽതന്നെ ലയിക്കുന്നതിനു് അവർ സന്നദ്ധകളാണോ എന്ന് അദ്ദേഹം സംശയിക്കുന്നു. എന്തെന്നാൽ, അവർ ഭർതൃമതികളും “പുതുമിത്രാദിവസ്തുക്കളിലേറവും ചിത്തം രമിച്ചിരിക്കുന്നവരും” ആകുന്നു. ആ നിലയ്ക്കു് മോക്ഷപ്രാപ്തിക്കാവശ്യമുള്ള ഏകാന്തമായ ദൃഢഭക്തി അവരിൽ ഉണ്ടോ എന്നാണു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ സംശയം. എന്നാൽ ഗോപസ്ത്രീകളുടെ മറുപടി അവരുടെ ഹൃദയനൈർമ്മല്യത്തേയും ശ്രീകൃഷ്ണനിൽ കേന്ദ്രീകൃതമായ ഭക്തിപാരവശ്യത്തേയും സ്പഷ്ടമായി തെളിയിക്കത്തക്കതായിരുന്നു:—

കാഠിന്യവാക്യം പറയുന്നിതോ ഭവാ-
നുപരോഗേണ നിൻ മൂലമായ് ഞങ്ങളും
ഭർതൃപുത്രാദികളേയുമുപേക്ഷിച്ചു;
മിത്രമാം നിൻ പദം സേവ ചെയ്തിട്ടുവാൻ
വന്നൊരു ഞങ്ങളെ പോകെന്നു ചൊൽകിലോ
പിന്നെയെന്നോന്നു ചൊല്ലേണ്ട ഭയാ
നിയേ!
ഭർതാവു നാരികൾക്കീശപരനെന്നതും
ഓർത്താൽ ജഗൽപതിയല്ലോ ഭവാൻ ദ
ധം
നിന്നെ ബുദ്ധിക്കുന്ന ഞങ്ങളിന്നെന്നി
നായ്
അന്യഭർതാവിനെ ശുശ്രൂഷ ചെയ്യുന്നു?
.....

ഗോപസ്ത്രീകളുടെ ഈ വാക്കുകൾ കഥ വികാരപ്രേരിതമോ, അതോ ഭക്തിപാര വശ്യജന്യമോ എന്ന് പ്രത്യേകം പറയേണ്ടതുണ്ടോ? ശ്രീകൃഷ്ണപ്രേമത്തിനുവേണ്ടി അവർ സന്യാസിനികളെപ്പോലെ 'ഭർതൃപുത്രാദി' സകലബന്ധങ്ങളും ഉപേക്ഷിച്ചുകഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ശ്രീകൃഷ്ണനെ അവർ സാക്ഷാൽ 'ജഗൽപതി'യായി വിശ്വസിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇതിൽ കൂടുതൽ മോക്ഷാർത്ഥയുള്ള ഭക്തജനങ്ങളുണ്ടോ? ഇങ്ങനെയുള്ള ഭക്തജനങ്ങളെ ഭക്തവാത്സല്യമുന്തിയും കരുണാനിധിയുമായ ശ്രീകൃഷ്ണൻ കൈവെടിയുന്നില്ല. ഭർതൃഭാവേന രമിച്ചുകൊള്ളുവാൻ അനുവദിക്കുന്നു. ഇതാണു അദ്ദേഹത്തിന്റെ മേലുള്ള അപരാധം. ഇതാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിഷയാസക്തി.

പിന്നീടുണ്ടാകുന്ന വിവിധലീലാവിശേഷങ്ങളെപ്പോലും പരിശോധിക്കുമ്പോൾ ഗഹനമായ പല ആത്മീയതത്വങ്ങൾ അതിൽ നിന്നും കണ്ടുപിടിക്കുവാൻ കഴിയും. ക്രീഡാസമയത്തു്, ശ്രീകൃഷ്ണൻ ഗോപസ്ത്രീകൾക്കു് നിശ്ലേഷം വശഗ്നായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നുവെന്ന് അവർക്കു് അഹംകാരം തോന്നിയിട്ടുള്ളതായി വെളിപ്പെടുന്നു. തൽക്ഷണം അദ്ദേഹത്തെ അവർക്കു കാണാൻ കഴിയാതെയാകുന്നു: നമ്മുടെ വിമർശകന്മാർ ഇതിനെ ശ്രംഗാരലീലയ്ക്കു കറച്ചുകൂടി മോടി കൂട്ടുവാനുള്ള ഒരു കൗശലമായി വ്യാഖ്യാനിച്ചേക്കാം. എന്നാൽ അഹംകാരം മനസ്സിൽ കയറുമ്പോൾ ഭക്തിയുടെ വിശുദ്ധതയ്ക്കു കോടും തട്ടുന്നുവെന്നും അത്രയ്ക്കു് പരമാത്മാവിൽ നിന്നും വിദൂരത്വം സംഭവിച്ചുപോകുന്നുവെന്നുമുള്ള തത്വമാണു് ഇതിൽ

നിന്നും ഋജുബുദ്ധികൾക്കു മനസ്സിലാകുന്നതു്. ശ്രീകൃഷ്ണനെ കാണാഞ്ഞിട്ടു കരഞ്ഞും ഭജിച്ചും അഹങ്കാരശരമനംവരുന്ന ഗോപസ്ത്രീകളുടെ മുമ്പിൽ ഒടുവിൽ അദ്ദേഹം പിന്നെയും പ്രത്യക്ഷനാകുമ്പോൾ ഈ തത്വത്തെ തന്നെ അദ്ദേഹം സുസ്സഷ്ടമായി ഇപ്രകാരം പ്രസ്താവിക്കുന്നു:—

“ഇന്നു മദമാനമേറിയ നിങ്ങൾക്കു മെന്നിലേഭക്തിക്കു ചഞ്ചലമൂലമായു്; മാനമടക്കി വിശുദ്ധഭക്ത്യർത്ഥമായു് മാനിനിമാരേ മറഞ്ഞുനിന്നേനഹം ഞാനതിഹീനൻ ജളൻ സ്രീവശനെന്നു മാനസേ നിങ്ങൾക്കു തോന്നരുതേതുമേ ഭക്തവാത്സല്യമെന്നോളമീശന്മാർക്കു ചിത്തത്തിലാർക്കുമില്ലെന്നറച്ചിടുവിൻ ചിത്തശുദ്ധ്യോ ഭക്തിയെന്നിലുണ്ടാകയാൽ ചിത്തത്തിൽ നിങ്ങൾക്കു പ്രത്യക്ഷനായി

പോൾ ഇന്നിനി മുന്നമേപോലെരമിച്ചാലും മുന്നമുണ്ടായ ദുഃഖം കളഞ്ഞിടുവിൻ”

രാസക്രീഡയുടെ ആന്തരികതത്വം ഇതിൽ എത്രയും സ്പഷ്ടമായി പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നു. അതിൽ ശ്രംഗാരമാണോ പരിശുദ്ധമായ ഭക്തിയാണോ സ്ഫുരിക്കുന്നതെന്നു തീരുമാനിക്കുവാൻ വിമർശകന്മാർ ഈ ഭാഗം വീണ്ടും വായിച്ചുനോക്കേണ്ടതാണു്.

ഗോപികമാർ ശ്രീകൃഷ്ണനെ കാണാതെ പരവശകളായി നടക്കുമ്പോൾ പാടിയ ഗീതത്തെ ഗോപികാഗീതമെന്നു പറയുന്നു. ഇതിലും പ്രധാനമായി കാണുന്നത് ഭക്തിരസമാണു്. ബൈബിളിൽ സോളമന്റെ ഗീതത്തിലെപ്പോലെ ഇതിലെ ഭാഷയ്ക്കും ശ്രംഗാരപ്തായയുണ്ടെങ്കിലും ആന്തരികമായി; ഇതിനെ പരി

ശോധിക്കുമ്പോൾ ഈശ്വരസാക്ഷാൽ കാരത്തിനുവേണ്ടി ഒരു സംഘം ഭക്തജനങ്ങൾ ഹൃദയംഗമമായി നടത്തുന്ന ഒരു പ്രാർത്ഥനയായേ ഇതിന് അർത്ഥം തോന്നുകയുള്ളൂ. ഒടുവിൽ, ഭക്തവത്സലനായ ഭഗവാനെ ഭർതുഭാവേന ധ്യാനിച്ച നിമ്നലഭക്തകളായ ഗോപികകൾക്ക് ന്യായമായി ലഭിക്കേണ്ടതായ ആനന്ദം സംജാതമാകുന്നു. ഓരോ ഗോപികയും ശ്രീകൃഷ്ണനിൽ രമിക്കുന്നു. ഒരോരോരുത്തിയുടേയും മുമ്പിൽ ഓരോ കൃഷ്ണൻ വീതമുള്ളതായി അവൾക്കു തോന്നുന്നു. അവളുടെ അന്തരാത്മാവ് ആ പരാശക്തിയിൽ ലയിക്കുന്നു. അവൾ ആനന്ദതുടിലയായി ആത്മനിർവൃതിയിൽ ആറാടുന്നു.

എന്നാൽ ശ്രീകൃഷ്ണനാകട്ടെ ഈ ലീലകളിലെല്ലാം കേവലം നിസ്സംഗനായിട്ടാണ് നിലകൊള്ളുന്നത്. ഈ വക കർമ്മങ്ങൾക്കെല്ലാം ആധാരഭൂതനാണെങ്കിലും അദ്ദേഹം ഇതൊന്നും സ്വയം അനുഭവിക്കുന്നില്ല. ഈ പരമാർത്ഥം ഭഗവതത്തിൽ വ്യക്തമായി പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതാണ്. രാസക്രീഡയ്ക്കു വശംവദനായമൂലം ശ്രീകൃഷ്ണനിൽ പരദാരുഗമനമെന്ന് അപരാധം ചുമത്തേണ്ടതല്ലയോ എന്നുള്ള പരീക്ഷിത്തിന്റെ ചോദ്യത്തിന് ശ്രീനുകൻ പറയുന്ന മറുപടിയിൽ ശ്രീകൃഷ്ണന്റെ നിലയെ വ്യക്തമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. —

“കർമ്മസാക്ഷി ജഗദീശ്വരനാകയാൽ കർമ്മങ്ങൾ സംബന്ധമില്ലവയ്ക്കേതുമേ സൂത്രപ്രയോഗേ കർമ്മം നടക്കുന്നു സൂത്രപില്ലകർമ്മബന്ധങ്ങളൊന്നുമേ”

എന്നാണ് ശ്രീനുകൻ, രാസക്രീഡയിൽ ശ്രീകൃഷ്ണന്റെ ബന്ധത്തെപ്പറ്റി പറഞ്ഞിരിക്കുന്നത്. സൂത്രന്റെ വെളിച്ച

ത്തിൽ ജീവജാലങ്ങൾ ഓരോ കർമ്മങ്ങളിൽ മുഴുകുന്നു. എന്നാൽ സൂത്രന് ഈ കർമ്മങ്ങളോട് യാതൊരു ബന്ധവുമില്ല. അതുപോലെ ശ്രീകൃഷ്ണന്റെ സാന്നിദ്ധ്യത്തിൽ ഗോപികമാർ അദ്ദേഹത്തിൽ രമിച്ചു. ആന്തരികമായി അദ്ദേഹത്തിന് ആ ലീലകളിൽ യാതൊരു വികാരവുമില്ല, ബന്ധവുമില്ല. അഥവാ അജ്ഞാനന് നിസ്സംഗമായ കർമ്മയോഗം ഉപദേശിച്ചുകൊടുത്ത ശ്രീകൃഷ്ണന് ഈ ലോകത്തിൽ എന്തിനോടാണ് സങ്കതിയുള്ളത്? എന്തിലാണു വികാരമുള്ളത്? സ്വജനങ്ങളുൾപ്പെട്ട സൈന്യത്തെ മുഴുവൻ സേനാനായകന്മാരോടുകൂടെ കൈരവപക്ഷത്തു കൊടുത്തിട്ട് പാണ്ഡവപക്ഷത്തെ പ്രധാനകാര്യധൂരിണനായി നിന്ന് ആ സൈന്യങ്ങൾ മുതിയടയുന്നതു കണ്ടുകൊണ്ട് സമാധാനചിത്തനായിരുന്നിട്ടുള്ള ഒരു അപ്രമേയ സ്വഭാവനാണ് ശ്രീകൃഷ്ണൻ. സ്വന്തം ബന്ധുമിത്രാദികളായ വൃഷ്ണിവംശം മുഴുവൻ കലഹിച്ചു തച്ചുനശിക്കുന്നതിനേ നിവ്വീകാരനായി നോക്കിനില്ക്കുന്നതിന് ഈ മായാമനുഷ്യന് യാതൊരു വിഷമവുമില്ലായിരുന്നു. തന്റെ ബഹുമാനപാത്രങ്ങളായ അനേകം മഹാരഥന്മാരുടെ ജീവരക്തം പുഴപോലെ ഒഴുകിയ കരുക്കേത്രയുലം ശ്രീകൃഷ്ണന് കേവലം ഒരു ബാലലീലയായിരുന്നു. ഈവിധം നിവ്വീകാരനും അചിന്ത്യമായ ചിത്തവൃത്തികളോടുകൂടിയവനുമായി തോന്നുന്ന ഈ അമാനുഷപുരുഷൻ കേവലം ശൃംഗാരത്തിൽ ലയിച്ചുപോയി എന്ന് പറയുന്നതിൽ വല്ല അർത്ഥവുമുണ്ടോ?

അനുഭവം കൊണ്ടും ഒരു ആത്മീയപുരുഷൻ

രാസക്രീഡയിലെ ശ്രീകൃഷ്ണൻ ഒരു ശ്രംഗാരപുരുഷൻ മാത്രമാണെന്നു ധരിച്ചു വെച്ചിട്ടുള്ളവർ വൈഷ്ണവന്മാരായ ഭക്തപരമ്പരകളുടെ ചരിത്രങ്ങളിലേക്ക് ഒന്നുകണ്ണോടിച്ചു നോക്കട്ടെ. രാധാമാധവന്മാരുടെ ലീലകളിൽ കൂടി ഈശ്വരസാക്ഷാൽക്കാരം സിദ്ധിച്ചിട്ടുള്ള എത്രയോ ഭക്തശിരോമണികൾ ഹിന്ദുസ്ഥാനത്തെ അലങ്കരിച്ചിരുന്നു! ചൈതന്യൻ എന്ന മഹാഭക്തനായ കവി സന്മാഗ്ഗ്വച്യകളിൽ ദ്രവ്യാനിയന്ത്രണം ബാല്യം മുതൽക്കു സന്യാസവൃത്തികൊണ്ട് ജീവിതം കഴിച്ചിട്ടുള്ള ത്യാഗിവർണ്ണനയായിരുന്നുവെങ്കിലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആരാധനാമൂർത്തി വൃന്ദാവനത്തിലെ രാധാകൃഷ്ണനായിരുന്നു. സ്വന്തം 'ഗാനങ്ങളിൽ സ്മരിച്ചിട്ടുള്ള ഗോപികാരമണനായ കൃഷ്ണനെ ധ്യാനിച്ചുകൊണ്ടുതന്നെ അദ്ദേഹം ദീർഘമായ സമാധികളിൽ ലയിച്ചിരിക്കുക പതിവായിരുന്നുവെന്ന് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവചരിത്രത്തിൽ കാണുന്നു. വിദ്യാപതി, ജയദേവൻ, ചണ്ഡീദാസൻ മുതലായ കവികളായ ഭക്തശിരോമണികളും വൃന്ദാവനത്തിലെ ശ്രീകൃഷ്ണനെ ധ്യാനിച്ചു മകുതിഅടഞ്ഞിട്ടുള്ളവരാണ്. ഇതിനും പുറമേ അപ്രസിദ്ധന്മാരായ എത്രയോ ഭാഗവതോത്തമന്മാർ ഇതുപോലെ ഭാരതത്തിന്റെ നാനാഭാഗങ്ങളിലുമുണ്ടായിട്ടുണ്ട്. ഈ ഭാഗം വിചാരിച്ചുനോക്കുമ്പോൾ വൃന്ദാവനത്തിലെ ശ്രീകൃഷ്ണൻ യുക്തികൊണ്ടുതന്നെയല്ല, അനുഭവം കൊണ്ടും ഒരു ആത്മീയപുരുഷൻ തന്നെയെന്നു ബോദ്ധ്യപ്പെടുന്നു.

ചിലർ പറയുന്നതുപോലെ ശ്രീകൃഷ്ണൻ ഒരു കല്പിതകഥാപുരുഷൻ തന്നെ ആയി

ക്കൊള്ളട്ടെ. എന്നാലും തരക്കേടില്ല. നിസ്തലനും, വിചിത്രചരിത്രനുമായി ഇങ്ങിനെയൊരു മഹാപുരുഷനെ ഭാവനം ചെയ്തു കല്പനാശക്തികൊണ്ടു തന്നെ ഭാരതം ധന്യമായി കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. അന്നവധി നൂറ്റാണ്ടുകളായി അസംഖ്യം ഭക്തന്മാരായ കവികളുടെ ഹൃദയഭാഷയെ പ്രചോദിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള വൃന്ദാവനത്തിലെ ആ കോമളവിഗ്രഹം അനശ്വരമായ ഒരു മൂല്യസമ്പത്തുതന്നെയാണ്. ഇത്ര ഭാവനാഭാസുരവും സംഗീതസുഭഗവുമായ ഒരു നിതാന്ത സാഹിത്യപ്രഭവം ലോകത്തിൽ മറ്റൊരാൾക്കുണ്ടാകുമോ? ജയദേവൻ, വിദ്യാപതി മുതലായവർ തുടങ്ങി എത്രയോ മഹാകവികൾക്ക് ഗാനവിഷയമായി അത് അനശ്വരപ്രതിഷ്ഠയെ പ്രാപിച്ചു കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ഉത്തര ഇന്ത്യയെ പുരാതനകാലംമുതൽക്കു ഇത് ഗാനമാധുരിയിൽ മജ്ജനം ചെയ്തിട്ടിട്ടുണ്ട്. ടാഗൂർ എന്ന ആധുനികവിശ്വസാഹിത്യകാരന്റെ ഗീതങ്ങൾ വായിക്കുമ്പോഴും വൃന്ദാവനത്തിലെ ആ വേണുഗാനം അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഹൃദയതന്ത്രികളെ എത്രമാത്രം സ്പർശിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു കാണാൻ കഴിയും. ഒരു പക്ഷേ കാലവിപര്യയം കൊണ്ട് ഹൈന്ദവസാഹിത്യത്തിലെ പുരാണകഥാസമ്പത്തു മുഴുവൻ വിസ്തൃതപ്രായമായിപ്പോയേക്കാം. എന്നാലും വൃന്ദാവനത്തിലെ ആ കോമള ബാലവിഗ്രഹവും, ആ വേണുഗാനസ്വനവും അതുകേട്ടാനന്ദിക്കുന്ന പശുവുന്ദവും ആ പ്രകൃതിവിലാസവും, സർവ്വോപരി ഗോപസ്ത്രീകൾ അനുഭവിച്ച ആ ദിവ്യാനന്ദനിർവൃതിയും ഭാവനാലോകത്തുനിന്നും ഒരു കാലത്തും മാഞ്ഞുപോകയില്ലതന്നെ.

കവിതപ്പുണ്ണം . *

കോങ്ങോട്ട് കൃഷ്ണൻ നായർ.

1. പരമരസമയം മരണകല്പം
പരിമളകോമളമന്തരംഗരമ്യം
ഭരിതഹരമനന്ത പണ്ഡലഭ്യം
സരളപദാവലിന സ്ഥമത്സരഭം.
2. സഹൃദയ ഹൃദയംഗമം വിശുദ്ധം
ബഹുജനലോഭനമാധുരീപ്രവാഹം
മഹിതതൂണമെഴും കവീന്ദ്രകാവ്യം
വിഹിതസുഭാഷിതമായ് ജയിച്ചിടട്ടേ. (യുഗകാ)
3. വിവിധ വിഷയവും പഠിച്ചിണക്കി
കവിയുമനസ്സുളഭാവനാവിശേഷാൽ
നവരസമിളിതം പ്രബന്ധമാക്കും
കവിയുടെ ധർമ്മമോ പവിത്രമെന്നും.
4. കസുമസമമഹോ രസാന്തരംഗം
മന്ദുലമനോഹര വണ്ണകാന്തി ചിത്രം
കിസലയലളിതം ശശിപ്രസന്നം
പ്രസ്തുതവിലാസമതാം കവീന്ദ്രവാക്യം.
5. നിദ്രതരസമയ പ്രപഞ്ചനത്താൽ
വിചുതസരസ്വതിയാണു കാവ്യമെല്ലാം
പ്രകൃതി നിയമ ബലമല്ലിതൊന്നും
സുകൃതിജനപ്രതിഭാവിലാസമത്രേ.
6. അതിസുഖദമനശ്ചരാത്മപൂർണ്ണം
മതിമഹിമാവസഥം രസപ്രകാശം
പ്രതിപദസുഗമം കവീന്ദ്രമേധാ-
ഗതിപഥമായതു സാഹിതീവിധാനം.
7. രസികമദകരം, ബുദ്ധേന്ദ്രബുദ്ധി
പ്രസരണകാരണ, മാതമബോധമേതു
അസഹനജനമോഹനം സ്വഭാഷാ-
ഹസിതമതാം കവിതാമൃതം നിനച്ചാൽ.

*[൧൧൧൩ ധനുമാസത്തിൽ പാലക്കാട്ട് വെച്ചു നടന്ന സാഹിത്യപരിഷത്തിന്റെ ൧൪-ാമത്തെ സമ്മേളനത്തിൽ കവികൾക്ക് സപാത്രമായി വായിച്ച കവിത]

8. പദമയലഹരീ രസപ്രവാഹം
വിദിത സുവൃത്തതരംഗമൊത്തിതെല്ലാം
ധാനിയൊടു വളരും മണിപ്രവാള
പ്രഭവമലംകൃതി ചേൻ കാവ്യസിന്ധു.
9. കവിനിവഹയശ്ശശാങ്ക ശോഭാ-
ധവളിതമാം ധരണീതലത്തിലെങ്ങും
ജഡതിമിരഭരം പരക്കയില്ലെ-
ന്നടനറിയാത്തൊരു മർത്ത്യനില്ല ഭൂമൗ.
10. മധുരസമൊടു കാവ്യകല്പവല്പീ
ബുധമധുപാത്രയപുഷ്പിതാഗ്രയായി
സുധികൾ കിളികളും നിനച്ചുപോലെ
മധുരഫലങ്ങൾ കൊടുത്തിട്ടേയെന്നും.
11. ഭൂരിതകല്പഷമാം ഭവപ്രവാഹം
പരിചൊടു പൊങ്ങി മറിഞ്ഞിടുന്നകാലം
സരസിജമതുപോൽ കവീന്ദ്രനല്ലാ-
തൊരുവനതിൽത്തല പൊക്കി നില്പതുണ്ടോ ?
12. കവികളിവിടെ നേടിവെച്ചതല്ലാ-
ത്തവകളുശേഷമഹോ നശിഷ്ടമല്ലോ
ഭുവനമതിലനശ്വരാത്മരിപ്പോൾ
കവിമുഖനിർഗ്ഗതവാഗ്ഗിലാസമത്രെ.
13. കവിജനജയവൈജയന്തി പൊങ്ങി
കവിയുമനന്തമതാ മനന്തദേശം
സവിനയമതുമേൽ പറന്നിടുമ്പോൾ
ശുവപദമൊന്നിളകാതിരിക്കയില്ല.
14. കവികലചരിതാത്മ രീതുമിന്നീ
ദിവസമെടുത്തിഹ തല്പണം കഴിച്ചേൻ
നവയുഗമതു വന്നിട്ടെ മേലിൽ
ശിവമയമിപ്പരിഷത്തിനൊത്തവണ്ണം.
15. നിത്യം ഭാരതിയേ വിളിച്ചു പതുതാം ലാസ്യം
പഠിപ്പിച്ചിടും
ഇത്യാചാർത്ഥവിദഗ്ദ്ധരായ കവികൾക്കൊന്നി
ച്ചു തല്പിച്ചു ഞാൻ

ന്യായമന്ത്രി—ചൈനിഷ്കഥ.

പണ്ഡിതർ ഈ. വി. രാമൻ നമ്പൂതിരി, (വിദ്യാരത്നം)

ചൈനയുടെ പടിഞ്ഞാറേ അറ്റത്തു് 'തിപാത്തല' എന്നൊരു രാജ്യമുണ്ടു്. തുലോം ഫലഭൂയിഷ്ഠമാണു് ആ ദേശം. വളരെക്കാലം അവിടുത്തെ പ്രധാനമന്ത്രി 'തക്കൂപി' ആയിരുന്നു. കല, വിദ്യ, വാണിജ്യം, വ്യവസായം മുതലായവയിൽ എത്രമാത്രം ഉയരാൻ കഴിയുമോ, തികച്ചും അത്രമാത്രം ഉയർന്നു അക്കാലത്തു് ജനങ്ങൾ. ഭരണരീതിയിൽ ജനങ്ങളുടെ സുരക്ഷണം, പ്രാധാന്യേണ പരിഗണിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു. യാതൊന്നിന്നും കുറവില്ലാതെ സുഖമായ് കഴിയുമ്പോൾ, ഏതെങ്കിലും ഒരു കാര്യം കല്പിച്ചുണ്ടാക്കി ക്ലേശിക്കുക മനുഷ്യസ്വഭാവം ആണു്. ഒന്നമില്ലെങ്കിൽ തൽകാലം അനുഭവിക്കുന്ന സുഖത്തിന്നു്, ഇന്നല്ലെങ്കിൽ നാളെ അതുമല്ലെങ്കിൽ എന്നെങ്കിലും, ഒരുനാൾ നാശം പറ്റുമല്ലോ എന്നോർത്തെങ്കിലും മനുഷ്യൻ സ്വയം അസുഖം സൃഷ്ടിക്കും. അവന്നു സുഖം തോന്നും. ആ നാട്ടിലെ ജനങ്ങളും തങ്ങൾക്കു വല്ല കഷ്ടതകളും ഉണ്ടോ എന്നു

തിരയുവാൻ തുടങ്ങി. തിരഞ്ഞു തിരഞ്ഞു അവർ കണ്ടുപിടിച്ചു, വാസ്തവത്തിൽ ഈ മന്ത്രിയേക്കൊണ്ടു തങ്ങൾക്കു വലിയ കഷ്ടതയാണെന്നു്! ഒടുവിൽ മന്ത്രിയ്ക്കു വിരുദ്ധമായി ഒരു പരാതിഫരിജി രാജസ്ഥാനത്തു സമർപ്പിച്ചു ജനങ്ങൾ. ഒരു മഹാരാണിയായിരുന്നു അന്നു രാജ്യഭാരം. പരാതിയുള്ളവർ സങ്കടം നേരിട്ടു കേൾപ്പിക്കുവാനും, മന്ത്രി സമാധാനം പറയാനായി ഹാജരാകുവാനും മഹാരാണി കല്പിച്ചു. അതിനൊരു ദിവസവും നിശ്ചയിച്ചു. പരാതി ബോധിപ്പിയ്ക്കുവാനായി ന്യായസിംഹാസനത്തിന്നു മുമ്പേ ഒന്നാമതു ചെന്നുചേർന്നു് ഒരു മീൻപിടുത്തക്കാരനാണു്. ആ പട്ടണത്തിൽ മുഴുവൻ മത്സ്യം കൊടുത്തുവന്നവനാണു് അവൻ. ഇതായിരുന്നു അവന്റെ 'പരാതി':—അനാദികാലം മുതൽക്കുതന്നെ മീൻപിടുത്തക്കാർ കുതിരകളുടെ പുറത്താണു് മത്സ്യം കൊട്ടുകയറിക്കൊണ്ടു വരുന്നതു്. കുതിരയുടെ ഒരു വശത്തു് മത്സ്യം നിറച്ചിട്ടുള്ള കൊട്ടുകെട്ടിത്തൂക്കും. ഈ സമ്പ്രദായം വളരെ

സാഹിത്യ പ്രണയത്തിനാലിവിടെ നാം
 കൂട്ടുന്നതിന്നേറ്റവും
 സ്നേഹംപൂണ്ടുവരൊക്കുന്നഗ്രഹമഹോ
 നലകട്ടെ വേണ്ടു വിധം.

സൗകര്യമുള്ളതും സുരക്ഷിതവും ആണ്. എന്നാൽ, എന്തു കാരണവശാലാണെന്നറിഞ്ഞില്ല, പക്ഷേ കൊട്ടകെട്ടുകാരിൽനിന്നു കൈക്കൂലി വാങ്ങിച്ചിട്ടായിരിക്കാം,—മന്ത്രി കല്പന പുറപ്പെടുവിച്ചിരിക്കുന്നു, കുതിരയുടെ രണ്ടുവശത്തും മണ്ഡം നിറച്ച രണ്ടു കൊട്ട കെട്ടിക്കേററിയിട്ടു കൊണ്ടുതന്നെ പൊയ്ക്കൊള്ളണമെന്ന്, ഹാ! ലോകത്തിലുള്ള രാജനിയമത്തിന്, വിശേഷിച്ചും ഈ 'തിപാൽ' രാജ്യനിയമത്തിന് വിരുദ്ധമല്ലേ ഇത്? ഇവിടുത്തെ നിയമത്തെ നിന്ദിക്കുകയല്ലേ ഇത്?

ഇത്രയും പറഞ്ഞ് അവൻ പിൻവാങ്ങി; ന്യായാലയത്തിലുള്ളവരെല്ലാം, മന്ത്രിയുടെ ഈ പുതിയ ആജ്ഞയിൽ അരുചി കാണിച്ചു; അവർക്കെ കൈക്കൊണ്ടു.

രണ്ടാമന്റെ വരവായി—ആ പരാതിക്കാരൻ പട്ടണത്തിലേ കെട്ടിടങ്ങളുടെ പര്യവേഷകനായ ഒരു ഉദ്യോഗസ്ഥൻ ആണ്. നഗരത്തിലേ പ്രധാനപ്പെട്ട 'പാത'യുടെ ഇടയ്ക്ക് വഴിമുടക്കി നില്ക്കുന്ന ഒരു പഴയ ജീണ്ണപ്പെട്ട കെട്ടിടം പൊളിച്ചുനീക്കുവാൻ മന്ത്രി കല്പന പുറപ്പെടുവിച്ചു എന്നാണ് ആ ഉദ്യോഗസ്ഥന്റെ പരാതി. അയാളുടെ പക്ഷത്തിൽ, ആ കെട്ടിടം 'ബർബർ' കാലത്തിന്റെ സ്മാരകരൂപം ആണെന്നത്രേ. തന്റെ പൂർവ്വാർ ഗൃഹനീമാണത്തിൽ തികച്ചും അനഭിജ്ഞരാണെന്ന് ആ കെട്ടിടം തെളിച്ചു പറയുന്നുണ്ടത്രേ. ഇതേ കാരണത്താൽ ഇത്തരം കെട്ടിടങ്ങൾ പരിശുദ്ധങ്ങളും പരിരക്ഷണീയങ്ങളും ആണുപോൽ.

മൂന്നാമതും ഒരാൾ പരാതി പറയാൻ മുമ്പോട്ടുവന്നു. അതൊരു വാലുകുറു വേിച്ച വിധവയായിരുന്നു. അവൾ, ഭർത്താവി

ന്റെ സ്മരണ നിലനിർത്തുവാൻ, തന്റെ കീർത്തി വലിപ്പിയ്ക്കുവാനുമായി 'ഉടന്തി' ചാടി വെണ്ണിറടിയാൻ ആശിച്ചിരുന്നവളാണ്. കഷ്ടം! ഈ പുതിയ മന്ത്രിമഹാശയൻ ആ പുണ്യകൃത്യത്തിന് അവളേ അനുവദിച്ചില്ല! കണ്ണീരൊഴുക്കിക്കൊണ്ടു വൃദ്ധ ചെയ്ക്ക അപേക്ഷ തീരെ കൈക്കൊണ്ടില്ല.

ആദ്യത്തേ രണ്ടുപരാധവും മഹാരാണി പക്ഷേ ക്ഷമിച്ചത്രേ. ഈ സമുദായനിയമം, ഈ നാരിനിഗർഹണം ഒരിക്കലും ക്ഷമിയ്ക്കത്തക്കതല്ലെന്നാണുറച്ചത്. പെട്ടെന്ന് മഹാരാണി നീതിനടത്തുവാൻ ഒരുങ്ങി. "ഒരു സ്ത്രീയേ, 'സതി'യാകാൻ കൊതിച്ചവളേ, അതിൽ നിന്നു തടഞ്ഞു! ഇങ്ങനെ നാരിസംസ്കാരത്തിനു കടുത്ത കുറ്റാരാഘാതമാണ് ഇവിടെ പറ്റിയിരിക്കുന്നത്! ഞാനിതാ ആജ്ഞ നല്കുന്നു. കുറ്റവാളിയേ എന്തെന്നേയ്ക്കുമായി എന്റെ മുമ്പിൽനിന്നു നീക്കിനിർത്തിക്കൊള്ളുവിൻ! ഹായ്! സ്ത്രീത്വത്തേ ഈയാൾ അപമാനിച്ചല്ലേ!!

അതുവരെ ശാന്തനായിരുന്ന മന്ത്രി—തന്റെ യഥാർത്ഥസ്ഥിതി ഒന്ന് അറിയിക്കണമെന്നുവെച്ച് പിന്നീടിക്കുറേ പറഞ്ഞു:—"മഹാരാണി! ഞാൻ എന്റെ കുറ്റം സമ്മതിയ്ക്കുന്നു. ഇനി ഇപ്പോൾ ഈ നാട്ടിൽനിന്ന് എന്നേ ആട്ടിപ്പായിയ്ക്കും; എന്നാൽ എനിക്കുണ്ടുണ്ടെ ഒരുപേക്ഷയുണ്ട്—എന്നേ—ഇങ്ങനെയുള്ള ഒരു ദേശത്തു് അയച്ചാൽ കൊള്ളാം. അതായതു്—വിളനിലമല്ലാത്തതും, വെറും മരുഭൂമിയായിട്ടുള്ളതും, നഷ്ടഭുഷ്ടവും ആയ ഏതെങ്കിലും ഒരുദേശത്തു്. എന്റെ ഭര

ണത്തിലിരുന്ന ഭേശവും ആയിരിക്കണം അത്. ഞാൻ അവിടുത്തെ ഭൂമി വിളിനിലമാക്കിത്തീർക്കാൻ ശ്രമിക്കാം; വ്യാപാരം നടത്തി അവിടം സമ്പൽസമൃദ്ധമാക്കാനാ ശ്രമിക്കാം—രണ്ടിനും എനിയ്ക്കു വളരെസ്സന്തോഷവുമാണ്.”

അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രാർത്ഥന ശരിയാണെന്നറിഞ്ഞ്, ഉടനേ ഒരുദ്യോഗസ്ഥനേ അത്തരമൊരു സ്ഥലം കണ്ടു പിടിക്കാൻ മഹാരാണി കല്പിച്ചു. ആ ഉദ്യോഗസ്ഥൻ, ഏതാനും മാസം, പറഞ്ഞപ്രകാരമുള്ള സ്ഥലം തേടിനടന്നു; അയാൾക്കു കണ്ടുകിട്ടിയില്ല. ആ രാജ്യത്തെങ്ങും ദരിദ്രമായ ഭേശമില്ല, തരിശായ ഭൂമിയില്ല. ഒടു

വിൽ മഹാരാണിയോടു വിവരമുണർത്തി. വസ്തുതയറിഞ്ഞ്, മന്ത്രി മഹാരാണിയോടടുത്തു പറഞ്ഞു:—“സങ്കടമുണ്ട് മഹാരാണി, ഒരൊറ്റക്കെട്ടനാടാകട്ടേ, അല്പമെങ്കിലും പൊട്ടമണ്ണാകട്ടേ ഇല്ലാത്ത ഒരു രാജ്യം കൊള്ളരുതാത്ത ഭരണത്തിനു കീഴ്പ്പെട്ടിരിക്കുന്നതു തന്നെയോ?”

അപ്പോഴാണ് മന്ത്രിയുടെ മാഹാത്മ്യം മഹാരാണിയ്ക്കു മനസ്സിലായത്. തന്റെ പക്കലുള്ള ന്യായക്കേടും രാണിയറിഞ്ഞു. രണ്ടിനും ഒത്തുവണ്ണം, മന്ത്രിയേ പൂർവ്വാധികമായ ഭക്തിബഹുമാനങ്ങളോടുകൂടി വീണ്ടും വാഴിയ്ക്കുകയും ചെയ്തു.

[മൂലകഥകൻ—ഒളിവർ ഗോൾഡ്സ് മിത്]

യുദ്ധത്തിനിടയ്ക്ക്.

കടലാസിന് അസാധാരണമായി വില വർദ്ധിച്ചിരിക്കുന്ന വിവരം സകലർക്കും അറിയാവുന്നതാണല്ലോ. വരിസംഖ്യ അടയ്ക്കാനുള്ള മാന്യർ ഉടൻ തന്നെ മുഴുവൻ തുകയും അടച്ചു തീർക്കണമെന്ന് അപേക്ഷിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

കാർയ്യദർശി
സഹൃദയസമാജം.

* ജിസ് യാ.†

(മുഖവി എ. മുഹമ്മദ് റുസുഫ് തങ്ങൾ അഫ്സലുൽ ഉലമാ അറബിമുൻഷി,
എസ്. എം. വി. സ്കൂൾ-തിരുവനന്തപുരം.)

ഇസ്ലാംമതനിയമം അനുസരിച്ച് ഭരണം നടത്തുന്ന ഖലീഫാ (ഭരണാധികാരി) അമുസ്ലിംപ്രജകളിൽ നിന്ന് ഇരടാക്കുന്ന ഒരു നികുതിയാണ് 'ജിസ് യാ'. ഇസ്ലാംമതം മുസ്ലിംകളിൽ ചുമത്തിട്ടുള്ള 'സക്കാത്തി' നെക്കാൾ ജിസ് യാ ലഘുവായതാണെന്ന് ഇവരണ്ടിനെയും താരതമ്യപ്പെടുത്തിനോക്കുമ്പോൾ പ്രത്യക്ഷമാകും. എന്നാൽ ഇന്ന് അമുസ്ലിംകളിൽ അധികം പേക്കും ജിസ് യാ എന്ന ശബ്ദം കേൾക്കുമ്പോൾ തന്നെ ഒരു വെറുപ്പ്, തോന്നാറുണ്ട്. 'ഖഡ്ഗമയത്തി' യേപ്പെടുത്തിയും, ജിസ് യാ ചുമത്തിവിഷമിപ്പിച്ചുമാണ് ഇസ്ലാമിൽ ആളുണ്ടാക്കിയത്' എന്ന് ഇസ്ലാംമത വിഭാഷികളായ ചിലർ എഴുതിവിട്ടിട്ടുള്ള ഏകകൂലായിരിക്കണം ഇതിനു കാരണം. ഇസ്ലാമിലെ ഖഡ്ഗപ്രയോഗത്തെപ്പറ്റി ഇവിടെ വിമർശിക്കണമെന്നു വിചാരിക്കുന്നില്ല. എന്നാൽ 'ഭയപ്പെടുത്തിയോ ഉപദ്രവിച്ചോ മതത്തിൽ ആൾ ചേർക്കരുത്' എന്ന് ഖുർആൻ പ്രത്യേകം ഉപദേശിക്കുന്നു എന്നുള്ള സംഗതി മാത്രം തലോലം അനുസ്മരിപ്പിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

ജിസ് യാ എന്ന പദം

ജിസ് യാ ആദ്യമായി അറബികളുടെ മേൽ ചുമത്തിയത് ഇസ്ലാംമതം

അല്ല. ഈ വാക്കിന്റെ നിർമ്മാതാക്കാൾ മുസ്ൽമാനാകാം അല്ല. അറബികൾക്ക് ഈ ശബ്ദം ആദ്യമായി പരിചയമായതു അവരോടു ജിസ് യാ വാങ്ങിവന്ന പെഷ്യാക്കാരിൽ നിന്നാണ്. 'ഇറാക്ക്'; 'യമൻ' എന്നീ അറബിഭാഗങ്ങൾ ഇസ്ലാമിനു മുമ്പു പെഷ്യാക്കാരുടെ അധീനതയിൽ ആയിരുന്നു. പെഷ്യാൻ, ഭാഷയിലെ 'ഗിസ് യാ' (തലവരി) അറബികൾ ഉച്ചരിച്ചപ്പോൾ ജിസ് യാ ആയി. അറബിയിൽ 'ഗ' എന്ന ശബ്ദം ഇല്ല. പെഷ്യാൻ ഭാഷയിൽനിന്ന് അറബിയിൽ കടന്നുകൂടിയ വാക്കുകളിലുള്ള 'ഗ' ശബ്ദത്തെ അറബികൾ 'ജ' ആയി ഉച്ചരിക്കുക പതിവാണ്. 'നാറൻഗ്' 'നാറൻജ്' (നാരങ്ങ), 'ലഗാം', 'ലജാം' (കടിത്താൻ) ഇത്യാദിപദങ്ങളിലെ 'ഗ' 'ജ' ആയിമാറിയതുപോലെ 'ഗിസ് യാ' ജിസ് യാ ആയതാണ്. പ്രസിദ്ധപെഷ്യാൻ കവിയായ 'ഫിർദൗസീ'യുടെ 'ഷഹ് നാമാ'യിൽ പൗരാണികപെഷ്യാൻ രാജാക്കന്മാർ പിരിച്ച് പോന്ന 'ഗിസ് യാ' യെപ്പറ്റി പലേത്തരം പറഞ്ഞുകാണുന്നു. ചില അറബിനിഷണ്ടുകർത്താക്കൾ ജിസ് യായ്ക്കു അർത്ഥം പറയുന്നിടത്തു 'ജസാ' (പ്രതിഫലം) എന്ന അറബിശബ്ദത്തിൽ നിന്നാണ് ഇതു ഉത്ഭവിച്ചതു എന്നു പറഞ്ഞുകാണുന്നു.

* (പകർപ്പവകാശം)

† 28-8-1116-ൽ ടൗൺഹാളിൽവെച്ചു നടന്ന നബിദിനയോഗത്തിൽ ചെയ്ത പ്രസംഗം.

ജിസ'യാ, ഒരു പ്രതിഫലമാണ് എന്ന് ഉള്ളതും, 'ജസാ' യുമായുള്ള ശബ്ദസാമ്യവുമാണ് ഈ പ്രമാണത്തിന് കാരണം. പെഷ്യാരാജ്യം മുസ്'ലിംകളുടെ അധീനതയിലായപ്പോൾ അവിടെ ഇസ്'ലാംമതത്തിന്റെ ഉത്ഭവത്തിന് മുമ്പുതന്നെ നൂറു ഷേർവാൻ ചക്രവർത്തിയുടെ കാലം മുതൽ നടപ്പിലിരുന്ന ജിസ'യാ അതേ പേരിലും അതേ തോതിലും അവിടെ നടപ്പാക്കുകയും അവരുടെ ഭരണത്തിലുൾപ്പെട്ട മറ്റു സ്ഥലങ്ങളിലേക്കു പകർത്തുകയും ചെയ്തു.* പ്രജകളെ എണ്ണി തിട്ടപ്പെടുത്തുകയും, തലവരി വാങ്ങുകയും ചെയ്യുന്നതു മറ്റു പരിഷ്കൃത രാജ്യങ്ങളിൽ എന്ന പോലെ വളരെ മുമ്പേതന്നെ പെഷ്യാക്കാരും നടത്തിവന്നിരുന്ന ഒരേപോലാണ്. ഇന്ന് ഇന്ത്യൻഭാഷകളിൽ ഉപയോഗിക്കുന്ന 'ഖാനാഷാഹി' (വീടുഎണ്ണുക) 'മർ ഓഷാഹി' (ആൾ എണ്ണുക) എന്നീ പദങ്ങളും പെഷ്യാൻഭാഷയിൽ ഉള്ളതുതന്നെ. ബി. സി. 5-ൽ ഗ്രീക്കുകാർ ഏഷ്യാമൈനർ നിവാസികളുടെ മേൽ തലവരി ചുമത്തിയിരുന്നു. റോമാക്കാർ ഫ്രാൻസ് കൈവശപ്പെടുത്തിയതിനുശേഷം ഹുബുക്കാരുടെമേൽ ചുമത്തിയിരുന്ന തലവരി മുസ്'ലിംകൾ പിരിച്ചുപോന്ന ജിസ'യായുടെ ഏഴ് ഇരട്ടിയാണ്. എ. ഡി. 1337-1698 വരെ ഇംഗ്ലണ്ടിലും പോർട്ടുഗൽ ഉണ്ടായിരുന്നു. അതു ഇംഗ്ലീഷ് കാർ അല്ലാത്തവരുടെ മേൽ ആണ് ചുമത്തിയിരുന്നത്. † Poll tax എന്ന പദത്തെപ്പറ്റി പഠിക്കുമ്പോൾ അതു ജർമ്മനിലും, ലാറ്റിനിലും ആണ് പോകുന്നത്.

സിമ്മികൾ

ഒരു മുസ്'ലിം ഭരണാധികാരിയുടെ പ്രജകളായിരിക്കുന്ന അമുസ്'ലിംകളെ 'സിമ്മി'കൾ (രക്ഷിക്കപ്പെടേണ്ടവർ) എന്നാണ് പറയുന്നത്. ഇസ്'ലാം എപ്പോഴും സമാധാനത്തെ കാംക്ഷിക്കുന്നു. സിമ്മികളുമായി കഴിയുന്നത്ര സ്നേഹത്തിലും സൗഹാർദ്ദത്തിലും കഴിഞ്ഞുകൂടാനാണ് ഇസ്'ലാംമതം ഉപദേശിക്കുന്നത്. നബി തിരുമേനിയും അനുയായികളും സിമ്മികളെ സംരക്ഷിക്കുന്ന വിഷയത്തിൽ പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധപതിപ്പിക്കുകയും ഉപദേശിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. സിമ്മികളുടെ മേൽ ജിസ'യാ ചുമത്തിയതു അവരെയും അവരുടെ രാജ്യങ്ങളെയും രക്ഷിക്കാനുള്ള പട്ടാളച്ചിലവിനും മറ്റുമായിട്ടാണ്. സിമ്മികൾക്കും മുസ്'ലിംകൾക്കും പരസ്പരം ആശ്വസനപോലെയാണ് അനുവദിച്ചിരുന്നത്. ജിസ'യാ ഒരു ഭാരമേറിയ നികുതിയല്ലെന്ന് അമുസ്'ലിം ചരിത്രകാരന്മാർ തന്നെ സമ്മതിക്കുന്നുണ്ട്. പ്രസിദ്ധ ചരിത്രകാരനായ ഗിബൺ ജിസ'യായെപ്പറ്റി പറയുന്നത് ഇങ്ങനെയാണ്. 'അമുസ്'ലിംകളെ മുസ്'ലിംകളോടൊപ്പം പരസ്പരം ആശ്വസനപോലെ നടത്തുന്നതിനായി അവരിൽ നിന്ന് ഇരടാക്കിയിരുന്നതല്ലാത്ത ഒരു നികുതിയാണ് ജിസ'യാ.' ഇസ്'ലാംഭരണത്തെപ്പറ്റി വിമർശിക്കുന്ന ഒരാളായ 'ഷെഫ് ഇർ' പറയുന്നത് 'ഈ ചെറിയ തുകയ്ക്കായി വിഗ്രഹങ്ങളെയും മറ്റും ആരാധിക്കാൻ ഇസ്'ലാംമതം അനുവദിച്ചു' എന്നാണ്. ഇതൊക്കെ സിമ്മികളുടെ മേൽ ചുമത്തി

* Thareeq Thabry.

† Islamic Review VO XXVI No. 5 from Malcolm History of Persia.

യിരുന്ന ജിസ്യായുടെ ലാലുതപത്തെയോ ണല്ലോ കാണിക്കുന്നത്.

സക്കാരത്തും ജിസ്യായും തമ്മിലുള്ള താരതമ്യം

ഇനി മുസ്ലിം പ്രജകൾ കൊടുക്കേണ്ട സക്കാരത്തിനെയും, സിമ്മികളിൽ നിന്ന് ഇഴടാക്കുന്ന ജിസ്യായെയും താരതമ്യപ്പെടുത്തി നോക്കാം. ജിസ്യായുടെ സാധാരണനിരക്ക് ആണ്ടിൽ ആളൊന്നിന് ആറു രൂപയാണ്. കൂടിയാൽ ഇരുപതു രൂപാവരെ ചുമത്തപ്പെടും. 20 വയസ്സിനു മേൽ 50 വയസ്സിനു താഴെ പ്രായമുള്ളവർ മാത്രം കൊടുത്താൽ മതി. സ്ത്രീകൾക്കു ജിസ്യാ ഇല്ല. പുരോഹിതനെയും * പട്ടാള ഉദ്യോഗസ്ഥനെയും പട്ടാളക്കാരനെയും ജിസ്യാ ബാധിക്കയില്ല. രോഗികളെയും അന്ധന്മാരെയും ഇതിൽ നിന്നു ഒഴിച്ചിട്ടുണ്ട്. † സക്കാരത്താണെങ്കിൽ പ്രായപൂർത്തിയായ എല്ലാ സ്ത്രീപുരുഷന്മാരും കൊടുക്കണം. സ്വപ്നം, വെള്ളി, ധാന്യങ്ങൾ, കന്നുകാലികൾ ഇവ ഒരാൾക്ക് എത്ര ഉണ്ടെന്നുള്ളതനുസരിച്ചാണ് സക്കാരത്ത് ഇഴടാക്കുന്നത്. പൊതുവേ നോക്കിയാൽ ഒരാൾ തന്റെ സ്വത്തിൽ 40-നു ഒന്നു വീതമാണ് കൊടുക്കേണ്ടത്. സ്ത്രീകൾ അവരുടെ ആരേണത്തിനു പോലും സക്കാരത്തുകൊടുക്കാൻ നിർബന്ധിതകളാണ്. ഇതനുസരിച്ച് ഒരു ലക്ഷം രൂപ സ്വത്തുള്ള ഒരു മുസ്ലിം ആണ്ടിൽ 2500 രൂപ സക്കാരത്തുകൊടുക്കാൻ നിർബന്ധിതനാകുന്നു. ഇനി ഇത്രയും സ്വത്തുള്ള ഒരു സിമ്മി 20 രൂപയിൽ

കൂടുതൽ കൊടുക്കേണ്ടതായി വരികയില്ല. ആവശ്യമുള്ളപ്പോൾ പട്ടാളത്തിൽ ചേർന്നു കൊള്ളാമെന്ന സമ്മതിച്ചാൽ അതും കൊടുക്കാതെ കഴിയാം. എന്നാൽ മുസ്ലിം പ്രജകൾ സക്കാരത്തുകൊടുക്കുന്നതിനു പുറമേ ആവശ്യം വരുമ്പോൾ പട്ടാളത്തിൽ ചേരാൻ നിർബന്ധിതരും കൂടിയാണ്.

മുസ്ലിംകളും സിമ്മികളുമായുള്ള ഉടമ്പടികൾ

മുസ്ലിംകൾ സിമ്മികളോടു കടപ്പെട്ടിട്ടുള്ള സംഗതികളെപ്പറ്റി അന്വേഷിക്കാം. നബിതിരുമേനി നജ്റാനിലേ സിമ്മികൾക്ക് എഴുതിക്കൊടുത്ത ഉടമ്പടിയിൽ താഴെക്കാണുന്ന വ്യവസ്ഥകൾ ഉൾപ്പെടുന്നു. §

(1) സിമ്മികളോടു എതിർക്കുന്ന ശത്രുക്കളെ മുസ്ലിംകൾ തടയും.

(2) അവരുടെ മതത്തെ പാലിച്ചു കൊണ്ടു പോകുന്നതിനു വിപ്ലവം വരുത്തുന്ന യാതൊരു പ്രവൃത്തികളും മുസ്ലിംകൾ ചെയ്യില്ല.

(3) ജിസ്യാ അവരോടു ചെന്നു വാങ്ങിക്കൊള്ളും. അവർ കൊണ്ടു കൊടുക്കാൻ ചുമതലപ്പെട്ടവരല്ല.

(4) അവരുടെ ജീവനെ മുസൽമാന്മാർ രക്ഷിക്കും.

(5) അവരുടെ സ്വത്തുക്കളെ മുസ്ലിംകൾ കാത്തുകൊള്ളും.

(6) അവരുടെ കച്ചവടച്ചരക്കുകളെയും ഒട്ടകക്കൂട്ടങ്ങളെയും മുസ്ലിംകൾ സൂക്ഷിച്ചുകൊള്ളും.

* ഹിജ്റ 80-ൽ ഊജിപ്പ് ഗവണ്ണർ അബ്ദുൽ അസീസ് കൃസ്ത്യൻ പുരോഹിതന്മാരുടെമേൽ ജിസ്യാ ചുമത്തിയതു, പുരോഹിതവേഷധാരികളെ കണ്ടുപിടിച്ച് പരിഹാരമുണ്ടാക്കുന്നതുവരെ മാത്രം ആയിരുന്നു.

† Rasail shibly

§ Futhubul Bulthan by Balazary.

(7) അവരുടെ ഭൂമിയിൽ ന്യായം പാലിക്കും.

(8) ഉടമ്പടിക്കുമ്പൂ അവാരുടെ അധീനതയിലുണ്ടായിരുന്ന സ്വത്തു കൾക്ക് യാതൊരു മാറ്റവും വരുത്തുകയില്ല.

(9) പുരോഹിതന്മാരെയും പൂജാരികളെയും തൽസ്ഥാനത്തുനിന്ന് ഇളക്കുകയില്ല.

(10) കുരിശുകൾക്കോ വിഗ്രഹങ്ങൾക്കോ യാതൊരാപത്തും ഉണ്ടാക്കുകയില്ല.

(11) അവരോടു് ആദായ നികുതി വാങ്ങുകയില്ല.

(12) അവരുടെ രാജ്യത്തു പട്ടാളക്കാരെ താമസിപ്പിക്കുകയില്ല.

(13) അവരുടെ വിശ്വാസത്തിലോ ആചാരാനുഷ്ഠാനങ്ങളിലോ മാറ്റമുണ്ടാക്കാൻ ശ്രമിക്കുകയില്ല.

(14) അവർക്ക് എന്തെല്ലാം അവകാശങ്ങൾ മുമ്പുണ്ടായിരുന്നുവോ അതൊക്കെ അങ്ങനെയെന്ന നിലനില്ക്കും.

(15) ഈ ഉടമ്പടി ചെയ്യുന്നവരുടെ പിൻഗാമികളെയും ഇതു ബാധിക്കുന്നതാണ്.

ഹിജ്റാ 15-ൽ 'ഖാലിദ് ബിൻ വലീദ്' 'ഹിയാ' പിടിച്ചടക്കിയപ്പോൾ ചെയ്ത ഉടമ്പടിയിൽ, മുസ്ലിംകളുടെ ഇടയിൽ താമസിക്കുന്ന സിമ്മികൾ, ആരാധനാലയങ്ങളിൽ മണി അടിക്കാമെന്നും വിഗ്രഹങ്ങളെ എഴുന്നള്ളിക്കാമെന്നും സമ്മതിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇസ്ലാം ഭരണത്തിലേ നിയമങ്ങൾ എല്ലാം അവർ അനുസരിക്കണമെന്നില്ല. എന്നാൽ അവരുടെ മതത്തിലും, ഇസ്ലാം മതത്തിലും ഉപ

ദേശിച്ചിട്ടുള്ള സംഗതികളെ പാലിക്കാൻ അവർ നിർബന്ധിതരാണ്. വ്യഭിചാരം, മോഷണം ഇത്യാദി അവരും ചെയ്യരുത്. മദ്യപാനം ഇസ്ലാംമതം നിരോധിക്കുന്നുവെങ്കിലും സിമ്മികൾ, അതു അനുവദനീയമാണെന്നു വിചാരിക്കുന്നതിനാൽ അവർക്ക് അതു് ആകാം. * ഇങ്ങനെയൊണ് നബിയും അനുയായികളും സിമ്മികളോടു് പെരുമാറിയതു്.

ഖിലാഫത്തു കാലങ്ങളിലേ സിമ്മികൾ

ഇനി അനന്തരകാലനടപടികളെപ്പറ്റിയും അല്പം ആരാഞ്ഞുനോക്കാം. നീതി പരിപാലനവിഷയത്തിൽ ജീവനെ സംരക്ഷിക്കുന്നതാണല്ലോ ഏറ്റവും പ്രധാനമായിട്ടുള്ളതു്. രണ്ടാം ഖലീഫാ ഉമർ ഫറൂഖിന്റെ കാലത്തൊരിക്കൽ ഒരു മുസലിം ഹിയായിലേ ഒരു സിമ്മിയെ കയ്യേറ്റം ചെയ്തു്, ജീവഹാനി വരുത്തിയ കേസ് ഖലീഫയുടെ മുമ്പിൽ വന്നപ്പോൾ ഘാതകനെ വധിക്കപ്പെട്ട ആളിന്റെ ബന്ധുക്കളെ ഏൽപ്പിക്കാനാണ് അദ്ദേഹം വിധിച്ചതു്. അധികാരികൾ അപ്രകാരം ചെയ്യുകയും ഘാതകൻ വധിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്തു. † ഖലീഫാ ഉമാർ തനിക്ക് അന്ത്യശ്വാസമടുത്തപ്പോൾ ഭരണകാര്യപരമായി ചില പ്രധാനസംഗതികളെ 'വസിയ്യത്തു' (അന്ത്യശ്വാസനം) ചെയ്തു. അതിലൊന്ന്, സിമ്മികളോടുള്ള വാഗ്ദാനത്തെ ശരിയായി പാലിക്കുകയും അവരെ വേണ്ടവിധം സഹായിക്കുകയും ചെയ്യണമെന്നുള്ളതായിരുന്നു. നാലാം ഖലീഫാ ഇമാഅലി ഇങ്ങനെ പ്രഖ്യാ

* E-ana by Muhammad shatha.

† Shibly from Hidayat

പനം ചെയ്തു. 'സമ്മികളുടെയും മുസ്ലിംകളുടെയും രക്തത്തിനതമ്മിൽ യാതൊരു വ്യത്യാസവും ഞാൻ കല്പിക്കയില്ല.' വസ്തു ഉടമസ്ഥതയെ സംബന്ധിച്ചും സിമ്മികളുടെ കാര്യത്തിൽ അവർ പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധ പതിപ്പിച്ചിരുന്നു. ഫിജ്റാ 50-ൽ ബസറാ ഗവണ്ണർ അബ്ദുസായ്ദോടു ട്രൈബീസ് നദീതീരത്തു കതിരവളത്താൻ കുറെ സ്ഥലം പതിച്ചുകൊടുക്കണമെന്നുള്ള ഒരു മുസ്ലിമിന്റെ അപേക്ഷയിൽ അദ്ദേഹം ഉത്തരവിട്ടത് ഇങ്ങനെയാണ്. 'സ്ഥലം സിമ്മികൾക്ക് അവകാശമില്ലാത്തതും, സിമ്മികൾ വെള്ളംകൊണ്ടുപോകുന്ന തോടു' അതിൽക്കൂടി ഒഴുകുന്നില്ലാത്തതും ആണെങ്കിൽ പതിച്ചുകൊടുക്കാം' *. ഫിജ്റാ 169-ൽ ഖലീഫാ ഹാദിയുടെ ഈജിപ്റ്റ് ഗവണ്ണർ അലി, എന്തോ ആവശ്യം പ്രമാണിച്ച് ഒരു കൂസ്മത്ത് ദേവാലയം പൊളിച്ചുകളഞ്ഞു. അടുത്ത ഖലീഫാ ഹാദിൻറഷീദ് അലിയെ ഈ കാരണത്താൽ തൽസ്ഥാനത്തു നിന്നു നീക്കുകയും, ദേവാലയം ഗവർമെൻറ ചെലവിൽ പണിയിച്ചുകൊടുക്കുകയും ചെയ്തു. † മുസ്ൽമാന്മാർ പുതിയ ദേവാലയങ്ങൾ പണിയിക്കാൻ അനുവദിച്ചിരുന്നില്ല എന്നും ഒരുപരായം ചിലർ ഉണ്ടാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ഈജിപ്റ്റിലും ബാഗ്ദാദിലും ഇന്നു കാണുന്ന പുരാതന ചർച്ചകളിൽ അധികവും മുസ്ലിം ഭരണത്തുടങ്ങിയതിൽ പിന്നീട് ഉണ്ടായിട്ടുള്ളതാണ്. ഫിജ്റാ 323-ൽ അലക്സാണ്ട്രിയയിലേ ബിഷപ്പ് ആയിരുന്ന യൂട്ടിക്സ് ചർച്ചകളെപ്പറ്റി ഒരു പുസ്തകം അറബിയിൽ എഴുതിട്ടുണ്ട്. അതിൽ മുസ്ലിം

ഭരണകാലത്തുണ്ടായ അനേകം ചർച്ചകളെപ്പറ്റി അദ്ദേഹം വിവരിച്ചു കാണുന്നു. ഇറാക്ക് ഗവണ്ണറായിരുന്ന ഖാലിദ് ബിൻ അബ്ദുല്ലാ ഒരു ക്രിസ്ത്യൻ സ്ത്രീയായിരുന്ന തന്റെ മാതാവിന് ഒരു ചർച്ച സ്വന്തം ചെലവിൽ പണിയിച്ചുകൊടുത്തു. ‡ അസൂദേറലാ എന്ന പ്രസിദ്ധ മതഭക്തനായ മുസ്ലിം രാജാവ് ഫിജ്റാ 639-ൽ തന്റെ മന്ത്രിയായിരുന്ന നസ്റീൻ ഏതാനും ചർച്ചകൾ പണിയിക്കാൻ അനുവാദം കൊടുക്കുകയും അദ്ദേഹം ഇസ്ലാംസാമ്രാജ്യത്തിന്റെ പല ഭാഗങ്ങളിലായി ഒട്ടവളരെ ചർച്ചകൾ പണിയിക്കുകയും ചെയ്തു. †

ഫിജ്റാ 70-ൽ ഖലീഫാ അബൂൽ മലിക്കിന്റെ ഇറാക്ക് ഗവണ്ണർ ഫജ്ജാജ് സിന്ധു പിടിച്ചടക്കിയപ്പോൾ അവിടത്തെ ഭരണാധികാരിയായി നിയമിതനായ മുഹമ്മദ് ബിൻ ഖാസിം, സിന്ധിലേ പ്രധാനികളെയും ബ്രാഹ്മണരെയും വരുത്തി ദേവാലയങ്ങളെക്കുറിച്ച് അവരോടു പറഞ്ഞ സംഗതിയെ അലീബിൻ ഹാമീദ് എന്ന ചരിത്രകാരൻ 'താരിഖ് സിന്ധു' (സിന്ധുചരിത്രം) എന്ന അദ്ദേഹത്തിന്റെ പേപ്പർ ഗ്രന്ഥത്തിൽ ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. "ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ പതിവ് പോലെ ആരാധന നടത്തിക്കൊള്ളാം. ദരിദ്രന്മാരായ ബ്രാഹ്മണക്കുളള ധർമ്മഫണ്ടുകളെ മുൻപതിവനുസരിച്ച് ഉപയോഗിച്ചുകൊള്ളണം. ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ പുറു്കിന്മാർ നടത്തിവന്നിരുന്ന ആഘോഷങ്ങളും ചടങ്ങുകളും അതുപോലെതന്നെ നടക്കട്ടെ. ബ്രാഹ്മണക്കുളള സ്വത്തുക്കളിലും മറ്റു ധർമ്മകാര്യങ്ങളിലും യാതൊരു വ്യത്യാസവും

* futtuhul Bul than.

§ Muqreezi.

‡ Rasail Shibly.

† Muqrrzi.

വരുത്തരുത്". ഇത്തരം സംഭവങ്ങൾ ഉദാഹരണത്തിന് ചിലതു പറഞ്ഞുവെന്നു ഉള്ളൂ. വിസ്തരിക്കയാണെങ്കിൽ പലതും ഉണ്ട്. അത് ഇത്തരം ഒരു ചെറുപ്രസംഗംകൊണ്ടു സാധ്യമല്ല. അന്നത്തേ ഇസ്ലാംഭരണത്തെപ്പറ്റി ഇതരമതസ്ഥർ തന്നെ സന്തോഷം പ്രകടിപ്പിച്ചിരുന്നതായി പല തെളിവുകളും ഉണ്ട്. മർവ് എന്ന സ്ഥലത്തെ പെറാറിയാക്ക് (Gurgah) ഇറാനിലെ ബിഷപ്പിനു (Semson) ഫിജ്റാ 35-ൽ എഴുതിയ ഒരു കത്തിൽ ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. "ദൈവം ഇപ്പോൾ ഭരണാധികാരം നൽകിയിരിക്കുന്ന അറബികൾ കൃത്യമതത്തെ യാതൊരുപ്രകാരത്തിലും ഉപദ്രവിക്കുന്നില്ല. നേരേമറിച്ച് അവർ നമ്മുടെ മതത്തെ സഹായിക്കുന്നു. മതാഭ്യക്ഷന്മാരെയും പാതിരിമാരെയും മറ്റും അവർ ഘറ്റമാനിക്കുന്നു. ചർച്ചകൾക്കും ആശ്രമങ്ങൾക്കും അവർ സംഭാവന നൽകുന്നു. * ലോകത്ത് ഇസ്ലാമിനു മുമ്പുണ്ടായ ദിഗ്വിജയികളുടെ ചരിത്രം നോക്കുകയാണെങ്കിൽ അവർ ആരും തന്നെ ജയിക്കപ്പെട്ടവരോടു മുസ്ലിംകളെപ്പോലെ അത്ര സൗഹൃദത്തിലും സമത്വത്തിലും ഇടപെട്ടിരുന്നില്ലെന്നു കാണാവുന്നതാണ്. ആയുന്മാർ ഇൻഡ്യയിൽ വന്നപ്പോൾ ഇവിടെ താണജാതിക്കാർ ഉണ്ടായി. റോമക്കാർ വിജയിച്ച രാജ്യങ്ങളിലേ ജനങ്ങളെ അവർ അടിമകളാക്കിത്തീർത്തിരുന്നു. ഇസ്ലാമാകട്ടെ അടിമത്വത്തെ ലോകത്തുനിന്നു നിർമാർജ്ജനം ചെയ്യാൻ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തുകയാണ് ചെയ്തത്. മാത്രമല്ല വിദ്യ

അഭ്യസിക്കുന്നതിനുള്ള അവകാശം ഒരു കൂട്ടർ കൈവശം വച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയും അവർ മറ്റുള്ളവരെ താണതരത്തിൽ കരുതി താഴോട്ടാക്കുകയും ചെയ്യാതെ വിദ്യാഭ്യാസം ഒരു പൊതുക്കാര്യമാക്കുകയും ചെയ്തു.

സിമ്മികളും ഉദ്യോഗങ്ങളും

സിമ്മികളോടു ജിസ്യാവാങ്ങിയത് അവരെ ഉപദ്രവിക്കണമെന്നു വിചാരിച്ചിട്ടോ ഇസ്ലാം മതത്തിൽ അവരെ ആകർഷിക്കണമെന്നു കരുതിയോ അല്ല. പിന്നെ അവർ പരസ്പരത്തോടും നൽകുന്നതിനും അവരെ സംരക്ഷിക്കാനുള്ള പട്ടാളച്ചിലവിനായിട്ടും മറ്റുമാണെന്നു മുമ്പു സൂചിപ്പിച്ചുവല്ലോ. എന്നാൽ സിമ്മികൾക്കും പട്ടാളത്തിൽ ചേരാം. യോഗ്യതാനുസരണം മറ്റ് ഉദ്യോഗങ്ങളും അവർക്കു ലഭിച്ചിരുന്നു. ഫിജ്റാ 30-ൽ ജറാജിമാ എന്ന സ്ഥലനിവാസികളായ സിമ്മികൾ ആവശ്യംവരുമ്പോൾ പട്ടാളത്തിൽ ചേർന്നുകൊള്ളാമെന്നു സമ്മതിച്ചതിനാൽ മൂന്നാം ഖലീഫാ ഉസ്മാൻ അവരെ ജിസ്യായിൽ നിന്ന് ഒഴിച്ചിരുന്നു. † ഖിലാഫത്തു ആരംഭകാലത്തു തന്നെ സിമ്മികൾക്ക് വലിയ ഉദ്യോഗങ്ങൾ നൽകിയിരുന്നു. ഫിജ്റാ 35-ൽ അമീർ മുആവിയായ ഫിമ്മസിലെ ഭരണാധികാരിയായി ഇബ്ൻ അതാൽ എന്ന ഒരു കൃത്യസ്തസിമ്മിയെ നിയമിച്ചിരുന്നു. ഫിജ്റാ 65-ൽ ഭരണം ആരംഭിച്ച അബ്ദുൽമലിക്ക് എന്ന അമവിഖലീഫായുടെ 'ചീഫ് സെക്രട്ടറി'യായിരുന്നുത് ഇബ്ൻസർജൂൻ എന്ന ഒരു സിമ്മിയാണ്. ‡ ഫിജ്റാ 170-ൽ ഭരണം

* Rasail Shibly. † Futhubul Bulthan.

‡ Rasail Shibly.

തുടങ്ങിയ ഫാറൻഷീടിന്റെ കൊട്ടാരം വൈദ്യൻ, ജിബ്ബീൽ ബിൻ ബഖ്ത്തീഷ് എന്ന ഭിഷഗ്വരൻ ആണ്ടിൽ ആരംഭിക്കും ദിർഹം (ഏതാണ്ട് ഇരുപത്തയ്യായിരം പവൻ) ശമ്പളം ഉണ്ടായിരുന്നു. ഇദ്ദേഹവും ഒരു കൃസ്ത്യൻ സിമ്മിയാണ്. * ഇൻഡ്യയിൽ തന്നെയും മുസ്ലിം ഭരണകാലത്തു് ഹിന്ദുക്കൾ വലിയ ഉദ്യോഗങ്ങൾ വഹിച്ചിരുന്നു. ഇതു് അക്ബർ ചക്രവർത്തിയുടെ കാലത്തു മാത്രമാണുണ്ടായിരുന്നതു് എന്നും അദ്ദേഹം അതു മാതൃസ്നേഹംകൊണ്ടുചെയ്തതാണെന്നും ചരിത്രം പഠിക്കാത്ത ചിലർ പറയാറുണ്ട്. ജഹാങ്കീർ, ഷാജിമാൻ, അറക്സീബ് (അവറക്സീബ്) ഇവരുടെ എല്ലാം കാലങ്ങളിലും ഇവർക്കുമ്പോൾ വലിയ പട്ടാള ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരായിപ്പോലും ഹിന്ദുക്കൾ ഉണ്ടായിരുന്നു. ഷാജിമാൻ ചക്രവർത്തിയുടെ കാലത്തുണ്ടായിരുന്ന ഏറ്റവും വലിയ ഉദ്യോഗമായ നഹ്ഫസാരി എന്ന പദവിയിൽപ്പോലും ഹിന്ദുക്കളെ നിയമിക്കാറുണ്ടായിരുന്നു. ഈ ഉദ്യോഗസ്ഥൻ ഒൻപതിനായിരം കുതിരപ്പട്ടാളക്കാരെ വെച്ചുകൊണ്ടിരിക്കാനുള്ള അധികാരമുണ്ട്. † 'പഞ്ച്ഫസാരി' (അയ്യായിരമുള്ളയാൾ) മുതലായ ഉദ്യോഗത്തിൽ ഹിന്ദുക്കൾ ധാരാളം ഉണ്ടായിരുന്നു. ഷാജിമാന്റെ പഞ്ച്ഫസാരി തുടങ്ങിയ ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരിൽ ചിലരുടെ പേരുകൾ ഇവിടെ പറയാം §

റാണാജഗത് സിക്	പഞ്ച് ഫസാരി
ഗജ് സിക്	 ११
ജയസിക്	 ११

റാവത്തൻസിങ്ക്	”
ജജാർസിങ്ക്	”
മാലുജീദേക്ക്നീ	”
അവ്ദാജീറാം	”
ബഹാദർജി	”
രാജപഥൽദാസ്	ചാർഫസാരി (4000)
ഭാരത് ബന്തേലാ	”
റാവുസുർ	”
ജഗദേവറായി	”
ഫമേർറാവ്	”

ചില ചരിത്രകാരന്മാർ സ്വകാര്യനേട്ടത്തിനായി അറക്സ് സീബിന്റെമേൽ പല കററങ്ങരും ആരോപിച്ച് എഴുതികൂട്ടിട്ടുണ്ട്. ക്ഷേത്രങ്ങളെ ഇടിച്ച് അതുകൊണ്ട് പള്ളിപണിയിക്കുക, ഹിന്ദു ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരെ ജോലിയിൽനിന്നു പിരിച്ചുവിടുക, മുമ്പു നിറുത്തിവെച്ചിരുന്നജിസ് യാവിണ്ടും ചുമത്തി ഹിന്ദുക്കളെഉപദ്രവിക്കുക എന്നിവ അദ്ദേഹം ചെയ്തുവത്രേ. ബനാറീസിലെ ഹിന്ദുക്കൾ ചില മുസ് ലിം ദേവാലയങ്ങളെ ഇടിച്ച് അതുകൊണ്ട് ക്ഷേത്രങ്ങൾ പണിയിക്കുകയും മുസ് ലിം സ്ത്രീകളെ ബലാൽക്കാരമായി ഭാഗ്യമാരായി വെച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയും ചെയ്തു സംഗതിയിൽ അറക്സ് സീബിന്റെ പിതാവായ ഷാജിഹാൻ അതുപ്ലി പ്രകടിപ്പിക്കുകയും ആവകക്ഷേത്രങ്ങളെ പൊളിച്ചു പള്ളികളായിത്തന്നെ പണിയിക്കുകയും മുസ് ലിം സ്ത്രീകളെ ഹിന്ദുക്കളുടെ പക്കൽനിന്നു വിടുവിക്കുകയും ചെയ്തു. ശരിതന്നെ. എന്നാൽ അറക്സ് സീബിന്റെ യഥാർത്ഥമായ ചരിത്രത്തിൽ ഇത്തരം ഒരു സംഭവം പോലും കാണുന്നില്ല. ഇസ് ലാം മതക്കേതരം ഭരണകാര്യത്തിൽ മതനിയമങ്ങളെ കഴിയുന്നത്ര പാലിക്കുന്ന

* Thamadun Islam By Gerjeezaidan.

† Rasail Shibly.

§ Shajihan Nama, ‡ Shajihan Nama.

ഒരാളുമായ അദ്ദേഹം, മതം ഉപേക്ഷിക്കാത്തതും അനുവദിക്കാത്തതും ആയ, സിമ്മി കളുടെ ക്ഷേത്രം പൊളിപ്പുകായ്ക്കുന്നതിൽ ഏല്പിട്ടിരുന്നുവെന്നു പറയുന്നതിനു ശരിയായ തെളിവു കാണാതിരിക്കുന്ന കാലത്തോളം അതു ത്യാജ്യമാണ്.

ഫിജ് 1082-ൽ കൈക്കൂലിക്കാരായ കുറെ ഹിന്ദു ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരെ പിരിച്ചു വിടാനും തൽസ്ഥാനങ്ങളിൽ മുസ്ലീംകളെ നിയമിക്കാനും അറക്കസീബ് ഉത്തരവിട്ടിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ കുറെ കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ആ ഉത്തരവു ഭേദപ്പെടുത്തുകയും ഉദ്യോഗലബ്ധി വിഷയത്തിൽ ഹിന്ദുക്കൾക്കും മുസ്ലീംകൾക്കും തുല്യത കല്പിക്കുകയും ചെയ്തു.* ഈ ഉത്തരവുകൾക്കു് ശേഷം അറക്കസീബിന്റെ ഭരണഭരണയിൽ ഉണ്ടായിരുന്ന ഉയർന്നതരത്തിലുള്ള ഏതാനും ഹിന്ദു ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരുടെ പേർ താഴെ ചേർക്കുന്നു.

അച്ഛാജി	{ പഞ്ചം ഹസാരി കൊടിയും നഗാരയും കൊടുത്തു ബഹുമാനി ച്ചിരുന്നു.
(ശിവാജിയുടെ	
ജാമാതാവ്	
ലൂക്കു ചന്തു്	‘റായേറായൻ’ (വലിയ ഒരു ബിരുദം)
രാജാബഹിംസികു്	പഞ്ചം ഹസാരി
കാറുജി	പഞ്ചം ഹസാരി
ബാക്കുസബാരി	പഞ്ചം ഹസാരി
രാജാ അലപ്പസികു്	
സുക്കാലിലെ ‘കി	
ല്ലേദാർ’	(കോട്ടയ്ക്കുധിപൻ)
അവറേസികു്	കലീനായിലെ കില്ലേദാർ
കിഷവർദാസ്	ശോലപ്പൂരിലെ കില്ലേദാർ.

സുബാൻ സിത്താ	
റായിലെ കില്ലേദാർ	(കൊടി സമ്മാനിച്ചിട്ടുണ്ട്)
രാജാ അവ്റീത്തുസികു്	
ഫരജു്ദാർ	(സൈന്യാധിപൻ)
ഇന്തർസികു്	സഹ് ഹസാരി(3000)
രാജാമാൻസികു്	”
ഹാസിദിയുസികു്	സഹ് ഹസാരി
ജക്കു്യാ	സഹ് ഹസാരി
ദർഗാസ് റാവിട്ടു്	സഹ് ഹസാരി
അർജുജി	ദോഹസാരി(2000)
മാംഭുജി	”

ഫിജ് ൨൩ ഒന്നാം നൂറ്റാണ്ടിൽ അറബികൾ സിന്ധു ഭരിച്ചിരുന്നപ്പോൾ മറ്റു സിമ്മികളോടെന്നപോലെ ഇവിടെയും ജിസ് യാ വാങ്ങിയിരിക്കാം. † പിന്നീടു പട്ടാൻ രാജാക്കന്മാരുടെ കാലമായപ്പോൾ ഉണ്ടായിരുന്ന ഭരണരീതി ഖലീഫമാർ നടത്തിവന്നിരുന്നതിൽനിന്നു വ്യത്യസ്തമാണ്. ശ്രീമാൻ ചിദംബരയ്യരുടെ ഇൻഡ്യാചരിത്രത്തിൽ ഇവരുടെ ഭരണരീതിയെപ്പറ്റി എഴുതിയിരിക്കുന്നത് ഇങ്ങനെയാണ്. “മഹമ്മദ് രാജാക്കന്മാർ ഇൻഡ്യയിലെ ഭരണരീതിയെ ഭേദപ്പെടുത്തിയില്ല. പ്രധാന സ്ഥലങ്ങളിൽ സൈന്യങ്ങളെ പാർപ്പിക്കുകയും, ഗ്രാമാധികാരി മുഖാന്തരമോ ജമീൻദാറെ നിയമിച്ചോ തങ്ങൾ നേരിട്ടുഭരിച്ചിരുന്ന രാജ്യങ്ങളിലെ ഭൂനികുതി പിരിപ്പിക്കുകയും, ഗവർണർമാരിൽനിന്നു് ഒരു നിശ്ചിത തുക ഇരടാക്കുകയും, ഹിന്ദുരാജാക്കന്മാരിൽനിന്നു കപ്പം വാങ്ങുകയും അവർ ചെയ്തുവന്നു. ഹൈന്ദവനിയമങ്ങളെ അവർ ഭേദപ്പെ

* Khafee Khau's Halathe Alamgeeri.

† ആ വക അറബി ചരിത്രഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ സിന്ധിലെ ജിസ് യായെപ്പറ്റി ഒന്നും പറഞ്ഞുകാണുന്നില്ല.

ടുത്തിയില്ല. വലിയ നഗരങ്ങളിൽ അവർ മഹമ്മദ് ന്യായാധിപതിമാരെയും (കാസി) പോലീസ് സൈന്യാലുക്കുനെയും (കൊത്തുവാൽ) നിയമിച്ചുവന്നിരുന്നു. എങ്കിലും ഗ്രാമവാസികൾ ഇവരുടെ ഭരണത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്തപ്പെട്ടിരുന്നില്ല. ഗ്രാമഭരണം മനുസ്മൃതിക്കനുസരണമായി നടന്നുപോന്നു." ഇദ്ദേഹത്തെ ഇതേ പുസ്തകത്തിൽ വേരോരിട്ടുള്ള ഇങ്ങനെയും പറഞ്ഞുകാണുന്നു. "ഹിന്ദുക്കളെ മഹമ്മദീയർ നാനാപ്രകാരേണ ഉപദ്രവിച്ചുവന്നുവെങ്കിലും ജിസ്യാ എന്ന കരം കൊടുക്കുന്നവർ യാതൊരു ക്ലേശവും കൂടാതെ സ്വമതാചാരാനുഷ്ഠാനങ്ങൾക്ക് അനുവദിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു". ഇങ്ങനെ ഇവരും ജിസ്യാ വാങ്ങിയിരുന്നുവെന്നു ചില അമുസ്ലിം ചരിത്രകാരന്മാർ പറയുന്നുവെന്നല്ലാതെ അവർക്ക് അതിനു തെളിവുകൾ എന്താണെന്നറിയുന്നില്ല. അറബ് സീബ് ബങ്കാളിൽ ജിസ്യാ ഏല്പിച്ചിരുന്നുവെന്നു പറയുന്നത് അബുമാണെന്നും അതിനു യാതൊരു തെളിവും ഇല്ലെന്നും സർ പി. സി. റായി പറയുന്നു*.

സിമികളോട് ഇത്ര ബഹുമാനമായി പെരുമാറിയിരുന്ന മുസ്ലിംകളുടെ മേൽ പലതരത്തിലുള്ള അപവാദങ്ങൾ ആദ്യമായി കെട്ടിച്ചമച്ചുവിട്ടതു കരിശുയുദ്ധങ്ങളിൽ ഏല്പിച്ചിരുന്ന ചില ക്രൂര്യൻ പരോഹിതന്മാരാണ്. ഈ യുദ്ധകാലങ്ങളിൽ ഇരകക്കികളും പ്രവർത്തിച്ചിരുന്ന ന്യായാന്യായങ്ങളെപ്പറ്റി ഇവിടെ വിമർശിക്കണമെന്നു വിചാരിക്കുന്നില്ല. കരിശുയുദ്ധം നടത്തിയുള്ളവരിൽ പ്രധാനികളായ റിച്ചാർഡും സാലഡീനും തമ്മിലുള്ള സൗഹൃദമായ പെരുമാറ്റവും

ന്യായപരിപാലനവും ലോകപ്രസിദ്ധമാണ്. ഏതെങ്കിലും ഒരു മതത്തിൽപ്പെട്ട ഒരു വ്യക്തി എന്തെങ്കിലും ഒരു ബലം പ്രവർത്തിച്ചാൽ അതിനു മതം ഉത്തരവാദി ആകയില്ല. ഹിറാൾ പള്ളിക്കൂടങ്ങളിലും, ആശുപത്രികളിലും ബാവിട്ടനതു കൃസ്തുമതത്തിന്റെ തത്വമോ, ജപ്പാൻ അകാരണമായി ചൈനയെ മർദ്ദിക്കുന്നതു ബുദ്ധമതത്തിന്റെ ഉപദേശമോ, ഏതെങ്കിലും ഒരു മുസ്ലിം രാജാവ് ന്യായരഹിതമായി ജിസ്യാ ഇറപ്പിക്കിയെങ്കിൽ അതു ഇസ്ലാം മതോപദേശമോ ആണെന്നു പറയാവതല്ല.

ഇസ്ലാമിലെ നികുതികളുടെ ചരിത്ര സംക്ഷേപം

സക്കാത്തും ജിസ്യായും അല്ലാതെ ചില നികുതികൾ പിന്നീട് ചിലിഹാമാർ ഏല്പിച്ചുതന്നിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. പക്ഷേ അതും സിമികൾക്ക് ഒരു പ്രത്യേക ഉപദ്രവമായിത്തീരാൻ ഇടവന്നിട്ടില്ല. ഹിജ്റ ആരംഭം മുതൽ നബിയുടെ ജീവിതകാലം വരെ 'ബൈത്തുൽ മാലിനു' (ഘേറി) ലഭിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന വരവു സക്കാത്തും ജിസ്യായും മാത്രമാണ്. ചിലപ്പോൾ 'ഗനീമത്തും' (യുദ്ധത്തിൽ തോറ്റ ശത്രുക്കളിൽനിന്നു കിട്ടുന്ന സ്വത്തു) ലഭിച്ചിരുന്നു. ആദ്യത്തേ നാലു ചിലിഹാമാരുടെ കാലത്തു സിറിയായിലും ഇറാഖിലും ഭൂനികുതിയും കച്ചവടത്തിനുള്ള ആദായനികുതിയും കൂടി ഏല്പിച്ചിരുന്നു. അന്നുതന്നെ അമവിചിലിഹാമാർ ഇതിനെത്തന്നെ അനുകരിച്ചുവെങ്കിലും അവർ കപ്പലുകൾക്കും, സമുദ്രത്തിൽനിന്നു ലഭിക്കുന്ന സാധനങ്ങൾക്കുംകൂടി നികുതി ചുമത്തി † അഞ്ചു സിഖിലിഹാക്കളായപ്പോൾ മുസ്ലിം

* Lght. † Ibnul Atheer.

പറഞ്ഞതിനു പുറമേ ഖനികൾ, തൊഴിൽശാലകൾ, തുറമുഖങ്ങൾ എന്നിവയ്ക്കും കൂടി കരം ചുമത്തുകയുണ്ടായി. * ഇത്തരം നികുതികൾ വലിച്ചതോടുകൂടി സക്കാത്ത ഗവൺമെന്റിൽ ഏൽപ്പിക്കാൻ 'ഫാത്തിമീ' ഖിലാഫത്തിലെ പ്രജകൾ അതുപ്രകാരം പ്രകടിപ്പിക്കുകയും മതപരമായ അക്കാര്യം തങ്ങൾ തന്നെ നിർവ്വഹിച്ചുകൊള്ളാമെന്നു പറയുകയും ചെയ്തയാൽ ഫിജ്റാ 678-ൽ ഗവൺമെന്റ് സക്കാത്ത പിരിവ് നിർത്തി. അതിനെ തുടർന്ന് സിമ്മികളിൽ നിന്ന് ജിസ്മായും നിർത്തേണ്ടിവന്നു. ഇന്നും മിക്ക മുസ്ലിം രേണാധികാരികളും സക്കാത്തും ജിസ്മായും വസൂൽചെയ്യുന്നില്ല. സക്കാത്ത മതപരമായ ഒരു സംഗതിയായതുകൊണ്ട് ഭക്തന്മാരായ മുസ്ലിംകൾപലരും സ്വതന്ത്രതന്നെ അതു കൊടുത്തിട്ടു തങ്ങളുടെ മതപരമായ ചുമതല നിർവ്വഹിക്കുന്നുണ്ട്. (ആയിരക്കണക്കിനു രൂപാ സക്കാത്തുകൊടുക്കാൻ ചുമതലപ്പെട്ടിട്ടുള്ള ചില പ്രഭുക്കൾ റംസാൻ മാസത്തിൽ പത്തോ ഇരുപതോ രൂപയ്ക്ക് എട്ടുകാശിന്റെയോ കാലണയുടെയോ തുട്ടുമാറിവച്ചുകൊണ്ട് റോഡുകളിലും ബസാർകളിലും ഭിക്ഷക്കാരെ കൂട്ടുകൂട്ടിച്ച് ഈകാശു വിതരണം ചെയ്തു തങ്ങളും സക്കാത്ത കൊടുത്തു എന്നഭിമാനിക്കുന്ന സമ്പ്രദായം ഒരു സക്കാത്ത നിർവ്വഹണം ആകയില്ല).

സക്കാത്ത ജിസ്മാ എന്നിവയുടെ വിനിയോഗം

ഇസ്ലാം മതനിയമ മനുസരിച്ചു സക്കാത്തും ജിസ്മായും എങ്ങനെ വിനിയോഗിക്കണമെന്നുകൂടി പറഞ്ഞുകൊണ്ട്

ഈ പ്രസംഗം അവസാനിപ്പിച്ചുകൊള്ളട്ടെ. സക്കാത്തിന്റെ ചിലവിനങ്ങൾ (i) യാചകപരിഹാരത്തിന്, (ii) ഭരിതരെ സഹായിക്കുന്നതിന്, (iii) സക്കാത്ത വരവുചെലവു സംബന്ധിച്ച ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാർക്ക്, (iv) ഇസ്ലാം മതപ്രചരണത്തിന്, (v) അടിമകളെ മോചിപ്പിക്കുന്നതിന്, (vi) ജ്ഞാനിവാർത്തയ്ക്കായി, (vii) യുദ്ധാവശ്യങ്ങൾക്ക്, (viii) യാത്രക്കാർക്ക്. (ലോകസഞ്ചാരം ചെയ്തു അറിവുസമ്പാദിക്കുന്നവർ) ജിസ്മായുടെ വിനിയോഗം (i) പട്ടാളപരിശീലനത്തിന്, (ii) അതിർത്തിസംരക്ഷണത്തിന്, (iii) കോട്ടകൾ കെട്ടുന്നതിന്, (iv) ഗതാഗതമാർഗ്ഗങ്ങൾ ശരിപ്പെടുത്തുന്നതിന്, (v) വിദ്യാപ്രചരണത്തിന്, † ഇത്രയും ആണ്. ജിസ്മായുടെ ചിലവിനങ്ങൾ മുസൽമാന്മാർക്ക് ഉപയോഗപ്രദമായിത്തീരുന്നവെങ്കിൽ സക്കാത്തിലേ രണ്ടും മൂന്നും ഏഴും ഇനത്തിലേ ചെലവുകളുടെ ഫലം സിമ്മികളും അനുഭവിക്കുന്നു. അതിനും പുറമേ മുസ്ലിംകൾ തങ്ങളുടെ ജീവനെ ബലികഴിച്ച് സിമ്മികളെ രക്ഷിക്കുന്നുവെന്നുള്ളതു വിസ്തരിക്കത്തക്കതല്ല.

“അബദ്ധ പ്രലപനങ്ങൾ വൈക്കോ—
ലെന്നപോലെ മീതേ പൊക്കിക്കാണാം
മത്തുകൾ വേണമെങ്കിൽ മുങ്ങിക്കൊല്ലണം”

എന്നൊരു കവിപറയുന്നു. അതുപോലെ ഇസ്ലാമിന്റെ തത്വങ്ങളെയും ഉപദേശങ്ങളെയും അറിയുന്ന കാര്യത്തിൽ സാധാരണ പഠച്ചിൽ കേട്ട് തുപ്ലിപ്പെടാതെ വാസ്തവം അറിയാൻ നാം ശ്രമിക്കണം.

നമ്മുടെ സംഗീതം

വിഭാഗം വി. ആർ. പരമേശ്വരൻപിള്ള വി. ഭ. എസ്.

വിജ്ഞാനത്തിന്റെ രണ്ടു പ്രധാന വിഭാഗങ്ങളാണ് സംഗീതവും സാഹിത്യവും. സംഗീതത്തിനു സാഹിത്യത്തിന്റെ മേൽ അത്യധികം പ്രേരണാശക്തിയുണ്ട്. സംഗീതമില്ലാത്ത സാഹിത്യവും സാഹിത്യമില്ലാത്ത സംഗീതവും അപൂർണ്ണമാകുന്നു. വിശിഷ്ടകലകളിൽ പ്രഥമഗണനീയവും സംഗീതം തന്നെയാണ്. മനുഷ്യ ഹൃദയത്തെ പരമാനന്ദനിമഗ്നമാക്കാൻ മറ്റൊന്നിനും ഇത്ര ശക്തിയില്ല. ഇതിന്റെ സംസ്കാരജന്യമായ ഫലവിശേഷത്തെ എത്ര വാഴ്ത്തിയാലുംപോരാ. ഏതു പരിതഃസ്ഥിതിയിലും നമ്മെ രസിപ്പിക്കുന്നതിന് ഇതിനുള്ള ത്രാണി നിസ്തീമമത്രേ. വിഖ്യാതനായ ഫെർബെർട്ട് സ്പെൻസർ സംഗീതത്തെ സുകുമാരകലകളിൽ അത്യന്തമായിട്ടുള്ളതെന്നു വാഴ്ത്തുന്നു. ഷേക്സ്പിയർ മഹാകവി ഇങ്ങനെ പറയുന്നു:—

*പാടീടാനറിവില്ലതല്ല കൂതകം
ചേരുന്ന പാട്ടിൽ രസി-
ച്ചീടാറില്ലെവനായവൻ, ചതി,
വൃപദ്രോഹങ്ങൾ, കയ്യേറ്റവും
ചെയ്തീടാൻമതി, തന്റെ വേല നി
ശപോലുമുന്മേഷമീനും മന-
സ്സോടും നാരകതുല്യഘോര, മവനേ
നന്നല്ല നഷ്ടീടവാൻ.

സംഗീതം മനുഷ്യരെ മാത്രമല്ല അചേതനങ്ങളെപ്പോലും ആഹ്ലാദിപ്പിക്കുന്നു.

കുശലവന്മാരുടെ പാട്ടു കേട്ടു വാല്മീകിയുടെ ആശ്രമമൃഗങ്ങൾ നിശ്ചലങ്ങളായിത്തീർന്നുവെന്നു കാളിദാസൻ വർണ്ണിച്ചിട്ടുണ്ട്. ശ്രീകൃഷ്ണഭഗവാന്റെ വേണുഗാനവേളയിൽ ആമ്പാടിയിലുണ്ടായ ഭാവഭേദങ്ങളെ കൃഷ്ണഗാഥാകർത്താവ് എത്രയും ചേതസ്സമാകുഷ്കമാകുംവണ്ണം ചിത്രീകരിച്ചിരിക്കുന്നു. അതിശൂരമായ സുപ്പ്തൈപ്പോലും ഇതു നിയന്ത്രിക്കുന്നു. വീണാഗാനം മദ്യാനയെ അടക്കിയതായി തമിഴ് സംഘകൃതികളിലൊന്നായ ‘കലിത്തൊക്കൈ’ യിൽ കാണുന്നു:—

“കാഴ്വരെയെല്ലാക്കൂടും കളിരൊരുത്തൽ യാഴ്വരെയെങ്കിയാങ്ക”

തമിഴിൽ കുറിഞ്ചി നിലമെന്നു പറയപ്പെടുന്ന ചോളനിലം കാത്തുനിന്ന ഒരു ബാലിക ‘കുറിഞ്ചിപ്പുഞ്ച്’ പാടുകയായിരുന്നു. വിശപ്പിന്റെ കൂടുതൽ നിമിത്തം ചോളം തിന്നാൻ അവിടെവന്ന ആന പാട്ടിന്റെ മാധുര്യത്താൽ വന്ന കാര്യം മറന്നുപോയി എന്നു താഴെ ഉദ്ധരിക്കുന്ന ‘അകനാന്തർ’ ഗാനം പറയുന്നു:—

“ഒലിയൽവാർ മയിരുളരിനരും കൊടി

ചി
പെരുവരെ മരുങ്കിർ കുറിഞ്ചിപാട
ക്കുറലും കൊള്ളാതു നിലെയിനും
പെയരതുപടാ അപ്പൈങ്കുൻ
പാടുപെറ്റൊയ്യെന്ന മരംപുകൻ
മടികളിരുകും നാടൻ”

തേനീച്ചകളുടെ സംഗീതം ശ്രവിക്കുന്നതു മൂലം മുല്ലപ്പൂക്കൾ വിരിയുന്നുവെന്നു 'കുറുന്തൊക്കെ' പറയുന്നു:—

‘മുല്ലൈവരിവണ്ടുത
വായ്നെകിഴ്ത്തനവേ’

തമിഴ് സാഹിത്യത്തിലെ ‘തേവാര’ പാട്ടുകൾ ശിവനെ ഗാനാത്മകനായി വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നു. ഭക്തന്മാരിൽ പലരും ഭഗവാനെ സംഗീതത്താൻ ആരാധിച്ചിരിക്കുന്നു. ഭാരതീയരുടെ ശ്രഭക്തർക്കു സംഗീതം അപരിത്യാജ്യമാണ്.

സംഗീതത്തിന്റെ പരമപ്രയോജനം മോക്ഷപ്രാപ്തിയത്രേ. യാജ്ഞവല്ക്യ സ്മൃതിയിൽ

‘യഥാവിധേന? പഠൻ
സാമഗായമവില്യതം
സാവധാനസ്തദഭ്യാസാൽ
പരം ബ്രഹ്മാധിഗച്ഛതി’

എന്നു പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതു് ഇവിടെ സ്മൃതവ്യമാകുന്നു. ഗാനരൂപമായ സാമവേദം ശരിയായിട്ടു അവധാനപൂർവ്വം അഭ്യസിക്കുന്നവൻ ബ്രഹ്മപദം സിദ്ധിക്കുമത്രേ. ‘വേദാനാം സാമവേദോസ്തി’ എന്ന ഭഗവൽഗീതാപദ്യം ഗാനമാഹാത്മ്യത്തെ പ്രകടമാക്കുന്നു. വീണാവാദനത്താലും നല്ലവണ്ണം അറിയുന്നവനും ശ്രുതിജാതിവിശാരദനും താള ജ്ഞാനമുള്ളവനും മോക്ഷമാർഗ്ഗത്തിൽ നിഷ്ഠയാസം എത്താൻ സാധിക്കും എന്നു സ്മൃതികൾ പറയുന്നു.

സംഗീതകല ഐഹികവും പാരത്രികവുമായ ആനന്ദാനുഭവത്തിനു നമ്മെ അർഹമാക്കുന്നു. പരമസ്തുതസംഗീതം അതിഗർഭീരമായ ഒരു ശാസ്ത്രമാണ്. ഈ

ശാസ്ത്രത്തിന്റെ തത്ത്വങ്ങളെ പ്രതിപാദിക്കുന്ന മഹാഗ്രന്ഥങ്ങൾ അനവധിയുണ്ട്. ആര്യാവർത്തത്തിലും ഭക്ഷിണാപമത്തിലും സംഗീതത്തിനു തുല്യപ്രാധാന്യമുണ്ടായിരുന്നു. അതുകൊണ്ട് സംസ്കൃതത്തിലും മറ്റു ഭാഷകളിലുമായി അസംഖ്യം സംഗീതകൃതികൾ ഉദ്ഭവിച്ചുവന്നിടയായി. കേരളത്തിന്റെ അഭിമാനസ്തംഭമായ ഇളംകോവടികളുടെ ഉൽകൃഷ്ടകൃതിയും തമിഴിലെ പഞ്ചമഹാകാവ്യങ്ങളിൽ ഒന്നാമത്തേതുമായ ചിലപ്പതികാരം (അരങ്കേരുകാതൈ) സംഗീതത്തേയും സംഗീതശാസ്ത്രഗ്രന്ഥങ്ങളേയും സംഗീതോപകരണങ്ങളേയുംപറ്റി അനേകം വിവരങ്ങൾ നൽകുന്നു. പണ്ടുപണ്ടേ സംഗീതം ഉപജീവനമാർഗ്ഗമായി അംഗീകരിച്ചിട്ടുള്ള പാണ്ഡു, വിരലികൾ എന്നിവരെപ്പറ്റി തമിഴ് ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ ധാരാളം പ്രസ്താവനകൾ കാണുന്നു. അവർ ഗാനയന്ത്രങ്ങളിൽ പരിപൂർണ്ണപരിചയം നേടിയിരുന്നു.

ഭാരതീയർ സംഗീതത്തിനു നൽകിയിട്ടുള്ള പ്രാധാന്യം അപ്രതിമമായിരുന്നു. സരസ്വതീദേവി വിദ്യയുടേയും സംഗീതത്തിന്റെയും അധിഷ്ഠാനദേവതയാണല്ലോ. ദേവിയുടെ കൈകളിൽ വീണയും ഗ്രന്ഥവും എപ്പോഴും കാണാം. സംഗീതം, നൃത്തം, നാടകം എന്നിവയുടെ സൃഷ്ടികർത്താവാണ്ത്രേ ശിവൻ. നാരദന്റെ ഗാനപാടവം സുവിദിതമാകുന്നു. സ്വർഗ്വാസികളായ ഗന്ധർവന്മാർ പാട്ടിലും അപ്പരസ്സുകൾ നൃത്തത്തിലും കിന്നരന്മാർ സംഗീതോപകരണങ്ങൾ വായിക്കുന്നതിലും അഭിപ്രീതിയുമാണ്. ഗന്ധർവശബ്ദത്തിൽ നിന്നാണ് സംഗീതം എന്നത്മുള്ള ഗാന്ധർവ്വവേദം എന്ന പദമുണ്ടായതു്. വിഷ്ണുഭഗവാൻ നാരദമഹർഷി

യുടെ സംഗീതപരമായ അർത്ഥത്തെ നശിപ്പിച്ച വിധം കാണിക്കുന്ന ഒരു കഥ അദ്ദേഹത്തോടനുബന്ധിച്ചാണ്. സംഗീതത്തിന് വേദകാലത്തുണ്ടായിരുന്ന മേന്മയെ കാണിക്കുന്നതിന് വീണ്ടും മാത്രം മതി. ജ്യോതിഷവും സാമവേദവും അതിപ്രാചീനഗാനങ്ങൾക്കു മാത്രകയാണ്. ഹോമോ ഗ്രന്ഥം, ബൃഹദാരണ്യകം എന്നീ ഉപനിഷത്തുകൾ സാമവേദം പാഠനത്തിനെപ്പറ്റി പറയുന്നു. അലക്സാണ്ടറുടെ കാലത്തു ജീവിച്ചിരുന്നുവെന്നു അനുമാനിക്കപ്പെടുന്ന പാണിനിയും സംഗീതത്തെക്കുറിച്ച് പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ട്. നാട്ടുശാസ്ത്രകർത്താക്കന്മാരായ ശിലാലി, കൃശാശപി എന്നിവരെപ്പറ്റി പാണിനി പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ഗുരുമണ്ഡലന്റെ രണ്ടു ശിഷ്യന്മാർ ഒരു നാടകത്തിൽ പങ്കുകൊണ്ടതായി പാലി പിടകത്തിൽ കാണുന്നു. ളക്പ്രാതിശാഖ്യത്തിൽ സംഗീതതത്ത്വത്തെ സംബന്ധിച്ചു പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നു. രാമായണം, മഹാഭാരതം, മഹാജനകജാതകം, പുറന്നാത്തു, പത്തുപ്പാട്ട് പരിപാടൽ മുതലായ പുരാതനകൃതികളിലെല്ലാം സംഗീതത്തെപ്പറ്റി പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. * ക്രി. പി. ഏഴാം നൂറ്റാണ്ടിലെ പുതുക്കോട്ട കടുമിയമല ശിലാരേഖയിൽ സംഗീതത്തെ സംബന്ധിച്ചു അനേകം വിവരങ്ങൾ കാണുന്നു. x അജണ്ടാഗുഹയിലെ പ്രാചീനഭിത്തിചിത്രങ്ങളിൽ ഭാഗവതന്മാർ, നന്തകന്മാർ സംഗീതോപകരണങ്ങൾ എന്നിവ കാണപ്പെടുന്നു.

ഭരതന്റെ നാട്ടുശാസ്ത്രം, നാരദന്റെ സംഗീതമകരന്ദം, ശാർംഗഭാവന്റെ

സംഗീതരത്നാകരം, വേങ്കടമഖിയുടെ ചതുർണ്ണപ്രകാശിക, കാത്തികതിരുനാൾമഹാരാജവൃതിമനസ്സിലെ ബാലരാമഭാരതം മുതലായവ സംഗീതത്തെ സംബന്ധിച്ച ഭാരതീയർക്കുള്ള താൽപര്യത്തിന് ശയത്തെ പ്രകടമാക്കുന്നു.

ഭാരതത്തിലെ രാജാക്കന്മാരും സമ്പന്നന്മാരും ഗായകന്മാരെ ത്രിവിധകരണങ്ങളാലും സഹായിച്ചിരുന്നു. സംഗീതം ഇല്ലാതെ ഒരുസ്വരമോ അടിയന്തിരമോ നടത്തപ്പെടാറില്ല. ഫൈസലാബാദിലെ സദസ്സുകളിൽ ഗായകന്മാരെ നിയമിച്ചിരുന്നു. ചില മുസ്ലീം രാജാക്കന്മാരും സംഗീതത്തെ പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. അക്ബർ ചക്രവർത്തിയുടെ മന്ത്രിമാരിൽ ഒരാളായിരുന്ന അബുൽഫാസൽ ഇബ്രകാദം ഏഴുതിരിയിരിക്കുന്നു:—

‡ “തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു സംഗീതത്തിൽ പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധ പതിപ്പിക്കുന്നു. എന്നു മാത്രമല്ല ഈ ആകർഷകകലയിൽ സാമർത്ഥ്യമുള്ളവരെല്ലാം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കയും ചെയ്യുന്നു. അവിടുത്തെ സദസ്സിൽ ഹിന്ദുക്കൾ, ഐറാനികൾ, തുറാനിയർ, കാശ്മീരികൾ എന്നീ വർണ്ണങ്ങളിലായി അസംഖ്യം സ്ത്രീപുരുഷഗായകർ ഉണ്ട്. കൊട്ടാരം ഭാഗവതരത്നാകരം ഏഴു വകുപ്പുകളായി തിരിച്ചിരിക്കുന്നു. ഓരോ ദിവസത്തേക്കും ഓരോ വകുപ്പുകാരെ നിയോഗിച്ചിരിക്കുന്നു”.

ഗ്വാളിയറിലെ രാജാമാനസിംഹൻ സംഗീത രക്ഷകനായിരുന്നു. പതിനാറാം നൂറ്റാണ്ടിലെ പ്രശസ്തഗായകനായ

* Epigraphia Indica, Vol. XXI page 226.
 x Ajanta by Shrimant B. P. Pratinidhi, B. A. p. p. 54—54.
 ‡ Ain-i-Akbari Vol. I Transalation.

ധനസേനൻ (ധൻസേൻ) മാനസിംഹന്റെ സംഗീതകലാശാലയിൽ അദ്വൈതം നടത്തിയ ആളായിരുന്നു. അക്ബറുടെ സദസ്സിലെ നവരത്നങ്ങളിൽ ഒന്നായിരുന്നു ധനസേനൻ. ഗോളിയറിലെ പുരാണവസ്തുസംരക്ഷണവകുപ്പുകാർ ആഗായകശിരോമണിയുടെ ശവകുടീരത്തെ സംരക്ഷിച്ചുവരുന്നു. മുകിലചക്രവർത്തികളിൽ ഒരംബാഗസേബാണ് സംഗീതത്തെ പരസ്യമായി വെറുത്തത്. * എങ്കിലും തന്റെ ഭാര്യമാരുടേയും കുഞ്ഞുങ്ങളുടേയും ഉല്ലാസത്തിനുവേണ്ടി അദ്ദേഹം ഏതാനും നർത്തകികളേയും ഗായകരേയും നിയമിച്ചിരുന്നുപോലും!

മുസ്ലിം ഭരണകാലത്തു് “നൗബത്ത്” എന്ന സംഗീതസദസ്സിനു വളരെ പ്രാബല്യമുണ്ടായിരുന്നതായിക്കാണുന്നു. അതിൽ ഒമ്പതു തരം വാദ്യങ്ങൾ ഉണ്ടായിരിക്കും. കോട്ട, കൊട്ടാരം, നഗരം എന്നിവയുടെ പ്രവേശനപഥത്തിൽ ഉയർന്ന സ്ഥലത്തുവെച്ചു പകലും രാത്രിയും നിശ്ചിതസമയത്തിൽ ഇതു നടത്തപ്പെട്ടിരുന്നു. അവർ ഇരുന്നു പാടുന്ന ഉന്നതസ്ഥാനത്തിനു “നൗബത്ത് ഖാന” എന്ന പേർ. മുസ്ലിം ശവകുടീരങ്ങളുടെ സമീപത്തുവെച്ചും ഇതു നടത്തിവന്നു. ഷാജഹാൻ ചക്രവർത്തി ഒരു ഗായകൻ അയാളുടെ ഭാരം സ്വസ്ഥം നൽകി ആദരിച്ചതായി കാണുന്നു. ഇന്ത്യയിൽ ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ സംഗീതത്തിനു വിശിഷ്ടസ്ഥാനം നൽകിയിട്ടുണ്ട്.

ഭക്ഷിണഇന്ത്യയിൽ മൂന്നു നൂറ്റാണ്ടിലധികംകാലം ഭരണം നടത്തി ഫൈസല

സംസ്കാരത്തെ നിലനിർത്തിയ വിജയനഗരരാജാക്കന്മാരുടെ കാലം സംഗീതകലയുടെ സുവർണ്ണഘട്ടമായിരുന്നുവെന്നു പറയാം. ഭേരി, ടുന്ദുഭി, മഹാമുരജ (മുരട്ടു), വീണ ആദിയായ സംഗീതോപകരണങ്ങളെപ്പറ്റി അക്കാലത്തെ ശിലാശാസനങ്ങളിൽ പറഞ്ഞുകാണുന്നു. തംബുരുവിന്റെ ഉപയോഗത്തെപ്പറ്റിയും ശാസനങ്ങളിൽ പ്രസ്താവനകളുണ്ട്. ക്രി. പി. 1533-ലെ ഒരു ശാസനം അല്പപ്പനായക്കൻ ഹുരുവലിയിലെ ഫനമന്ത ക്ഷേത്രത്തിൽ തംബുരുവായിക്കുന്നവർക്കു ഏതാനും ഏക്കർ സ്ഥലം ദാനം ചെയ്തുവെന്നു പറയുന്നു. താളനിസ്സയത്തെപ്പറ്റി ഗോപതിപ്പൻ ഒരു ഗ്രന്ഥം നിർമ്മിക്കുകയുണ്ടായി. † കൃഷ്ണദേവരായ ചക്രവർത്തി ഒരുത്തമഗായകനായിരുന്നു. വീണവായനയിൽ അദ്ദേഹം അപരിമിതപാടവം നേടിയിരുന്നുവത്രേ. രാമരായനം സംഗീതകുലനായിരുന്നു. രാമയാമാന്യന്റെ ‘സ്വരമേഖലാനിധി’യിൽ രാമരായൻ കലാവിദഗ്ദ്ധന്മാരുടേയും സംഗീതവിശാരദന്മാരുടേയും ഇടയിലാണ് സമയവിനിയോഗം ചെയ്തിരുന്നതെന്നു പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. വിജയനഗരസാമ്രാജ്യപ്തായതിൽ തഞ്ചാവൂരിൽ ഉത്ഭവിച്ച നായക്കവംശം കലാപോഷണത്തിൽ പ്രത്യേകം താല്പര്യം പ്രകടിപ്പിച്ചിരുന്നു. രാഘനാഥനായക്കൻ സംഗീതകലയിൽ അത്യധികം വൈദഗ്ദ്ധ്യം സമ്പാദിച്ചിരുന്നു. ജയന്തസേനമുതലായ രാഗങ്ങളും രാമാനന്ദ മുതലായ താളങ്ങളും അദ്ദേഹം നിർമ്മിച്ചവയത്രേ. അദ്ദേഹം അനേകംപേരെ വീണ

* Storia do Mogor by Niceolas Manucci.

† Epigraphia Indica, I. p. 401.

അഭ്യസിപ്പിക്കുകയുണ്ടായി. * തഞ്ചാവൂരിൽ അനേകം സ്ത്രീകൾ വീണ, രാവണ ഫസ്തം മുതലായവ വായിക്കുന്നതിൽ സാമർത്ഥ്യം സമ്പാദിച്ചിരുന്നു. രഘുനാഥനായ കുൻ അവരെയെല്ലാം പരിശോധിക്കുകയും അവർക്ക് “കനകാഭിഷേകം” ചെയ്തതും ഉണ്ടായി എന്നു കാണുന്നു.

പിൽക്കാലത്തു † തഞ്ചാവൂർ വാണിരുന്ന തുളജാജി സംഗീതസാരാമൂതം എന്നൊരു ഗ്രന്ഥം നിർമ്മിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാലശേഷം ‡ തഞ്ചാവൂരിന്റെ അധിപനായിത്തീർന്ന ശരഭോജി രാജാവ് തികഞ്ഞ കലാവത്സലനായിരുന്നു. ത്യാഗയ്യ, മുത്തുസ്വാമിദീക്ഷിതർ, ശ്യാമശാസ്ത്രി മുതലായ മഹാവിദ്വാന്മാർ ജീവിച്ചിരുന്നു സംഗീതകലയേ പോഷിപ്പിച്ചത് അക്കാലത്താണ്. വിശ്വവിഖ്യാതനായ ഗർഭശ്രീമാൻ സ്വാതിതിരുന്നാൾ തിരുമേനിയുടെ ഭരണകാലവും അതുതന്നെയായിരുന്നു.

ഇതേവരെ പ്രസ്താവിച്ചത് ഭാരതീയ സംഗീതത്തെപ്പറ്റിയാണ്. വിശിഷ്ടവും സംസ്കാരസംശുദ്ധവുമാണ് കേരളീയ സംഗീതകല. ഇവിടെ ആയുർദ്രാവിഡ സംഗീതങ്ങൾ ഏകകാലത്തു വളർന്നുവന്നു. സോപാനം എന്ന പരമ്പപ്പെടുന്ന തനിദ്രാവിഡരീതി ഇവിടെ വളരെ പ്രചാരമുള്ള പഴയതാണ്. ഈശ്വരപൂജാവേളകളിൽ ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ സോപാനത്തിൽവെച്ചു പാടിയിരുന്നതുകൊണ്ടു ഈ പേരു കിട്ടി. തമിഴ്നാട്ടിൽ അസ്തംഗതമായ കഴിഞ്ഞ ഇന്ദ്രിശ, പാടി, പുറനിരകാനകറിഞ്ഞി മുതലായ ദ്രാവിഡരാഗ

ങ്ങൾ ഇന്നു നമ്മുടെ നാട്ടിൽ നിലനിൽക്കുന്നു. ഹിന്ദുസ്ഥാനി, കണ്ണാടകം എന്നിങ്ങനെ രണ്ടായിപ്പിരിയുന്ന ഭാരതീയ സംഗീതകലയിൽ രണ്ടാമത്തെ തിനാണ് ഇവിടെ പ്രാധാന്യം. എങ്കിലും ഹിന്ദുസ്ഥാനി സംഗീതം തിരുവിതാംകൂറിനു തീരെ അപരിചിതമായ ഒന്നല്ല. അതിന് ഈ നാട്ടിൽ വേരറയ്ക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ലെന്നു ജ്ഞി. ഒരു കാലത്തു ഇവിടെ പ്രശസ്തി സമ്പാദിച്ച ആനന്ദ പത്മനാഭഗോസായി, സുലൈമാൻ സാഹിബ്, ഫലവതി മുതലായ ഹിന്ദുസ്ഥാനിഗായകർ വിസ്മൃതിത്തിരയ്ക്കുള്ളിൽ മറഞ്ഞു.

മലയാളത്തിലെ പ്രാചീനകൃതികളിൽ ഒരു വലിയഭാഗം ഗ്രാമീണഗാനങ്ങളാണ്. ദൈവസ്തുതി, വീരപൂജ, ചരിതം, പുരാണം, ശാസ്ത്രം, തൊഴിൽമുതലായവയാണ് പഴയനാടോടിപ്പാട്ടുകളുടെ വിഷയങ്ങൾ. ഭദ്രകാളിപ്പാട്ട്, തച്ചൊള്ളിപ്പാട്ട്, അഞ്ചുതമ്പുരാൻപാട്ട്, രാമകഥപ്പാട്ട്, കണിയാകളം പോൽ, ദിവാൻ വെററി, പുതുവാത മുതലായവ സാഹിത്യകാരനും ചരിത്രകാരനും ഒഴിച്ചുകൂടാൻ പാടില്ലാത്തവയാകുന്നു. തോററംപാട്ട്, ഉറഞ്ഞാൽപ്പാട്ട്, ബ്രാഹ്മണിപ്പാട്ട്, വഞ്ചിപ്പാട്ട്, കിളിപ്പാട്ട് മുതലായവ മലയാളികളുടെ കണ്ണുങ്ങളിൽ അമൃതസേചനം ചെയ്യുന്നു. ഉത്തരകേരളത്തിലെ പൂർക്കളി, രാമായണംകളി, ഭാരതാകളി, യോഗികൃമകളി, കോൽക്കളി മുതലായവ കണ്ണിന്നു ചെവിക്കും ഒരേസമയം ആനന്ദം നൽകുന്നവയത്രേ. അവിടത്തെ പുളുവർ

* Administration and Social life under Vijayanagar, p. 298.

† The Chaturdandi Prakarika, Preface p. 3

‡ തദ്യോപഹാരം p. 36.

പാട്ട്, നിശ്ശബ്ദ പാട്ട്, കളിപാട്ട് മുതലായവയും ഈ സന്ദർഭത്തിൽ സ്മരണീയമാകുന്നു. രാമായണം ഇരുപത്തിനാലുവൃത്തം, ഭഗവദ്ഗുത് പതിനാലുവൃത്തം, രുഗ്മിണീസ്വയംവരം പത്തുവൃത്തം ആദിയായവയ്ക്ക് ഇന്നും മലയാളഭവനങ്ങളിൽ കാണപ്പെടുന്ന പ്രചാരാധികൃത്തിനു ഫേതു ഭാവിധരീതിയിൽ നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള അവയിലെ പാട്ടുകൾക്കു സ്വതസ്സിദ്ധമായ ശ്രവണസുഖസന്ദായകതപം തന്നെ.

കേരളസംഗീതത്തിന്റെ വളർച്ചയ്ക്കു പ്രധാനകാരണഭൂതർ തിരുവിതാംകൂർ മഹാരാജാക്കന്മാരാകുന്നു. വഞ്ചിരാജവംശചരിതം നമ്മുടെ കലാപോഷണ ചരിതവും കൂടിയാണെന്നു പറയുന്നതിൽ അപാകമൊന്നുമില്ല. വഞ്ചിരാജവംശവും സംഗീതവും എന്ന വിഷയത്തെ ആസ്പദമാക്കി ഒരു പ്രബന്ധം ഇതിനുമുമ്പു ഈ ലേഖകൻ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ളതിനാൽ ഇവിടെ ആ ഭാഗം വിടുന്നു.

ചേരമാൻപെരുമാൾനായകൻ, കലശേഖര ആഴ്വാർ, വേണാട്ടടികൾ, സൗഗ്രാമയിരരവിവർമ്മകലശേഖരർ, ആദിത്യവർമ്മ സർവാംഗനാഥൻ ആദിയായ പുരാതനവഞ്ചീശന്മാരും അനിഴംതിരുനാൾ മാത്താണുവർമ്മ, ധർമ്മരാജ, സ്വാതിതിരുനാൾ, ആയില്യംതിരുനാൾ ആദിയായ ആധുനിക വഞ്ചീശന്മാരും സംഗീതകലയെ അത്യധികം പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ച മഹാനാരാണ്.

നമ്മുടെ മഹാരാജാക്കന്മാർ സംഗീതകലയുടെ അഭിവൃദ്ധിക്കുവേണ്ടി ചെയ്തിട്ടുള്ള അമൂല്യസേവനത്തെ വർണ്ണിക്കാൻ തുടങ്ങിയാൽ അതിന് അവസാനമില്ല. ഈ മഹനീയവംശത്തിലെ ഓരോ അംഗവും

പ്രസ്തുതകലയുടെ പോഷണാത്മക ഹൃദയംഗമായി പ്രയത്നിച്ചിട്ടുണ്ട് എന്നു മുരുകിപ്പറയാം. ഇന്നു വഞ്ചിസിംഹാസനമലങ്കരിക്കുന്ന ശ്രീ ചിത്തിരതിരുനാൾ ബാലരാമവർമ്മ മഹാരാജാവുതിരുമനസ്സുകൊണ്ടും അവിടുത്തെ വന്ദ്യജനനിയായ മഹാരാണി തിരുമനസ്സുകൊണ്ടും ഈ വിശിഷ്ടകലയോടു വളരെ താൽപര്യം പ്രദർശിപ്പിച്ചുവരുന്നു. തിരുവനന്തപുരത്തെ സ്വാതിതിരുനാൾ സംഗീതകലാശാല തിരുമേനിമാരുടെ ശ്ലാഘനീയമായ സംഗീതപ്രതിപത്തിയുടെ പ്രത്യക്ഷലക്ഷ്യമായി പരിശോഭിക്കുന്നു. 1930 ഡിസംബർ 24-ാംനും മദ്രാസിലെ സംഗീതവിഭാഗത്തേയും ഉദ്ഘാടനം ചെയ്ത സന്ദർഭത്തിൽ അമ്മമഹാരാണിതിരുമനസ്സുകൊണ്ടു മുഖവുരയായി ഇപ്രകാരം അരുളിച്ചെയ്തതുണ്ടായി:—

“സംഗീതകലയെ ആത്മാത്മമായി സ്നേഹിക്കയും ദക്ഷിണഇന്ത്യയിലെ സംഗീതവിദ്യ പ്രത്യേകിച്ചും ഭക്തിപൂർവ്വം അഭ്യസിക്കയും ചെയ്യുന്ന എനിക്ക് ഈ സമ്മേളനത്തിൽ പങ്കുകൊള്ളുവാൻ അവസരം ലഭിച്ചത് യഥാർത്ഥമായ ആനന്ദത്തിന് കാരണമായിത്തീർന്നിട്ടുണ്ട്. ഈ കലാവിഭാഗത്തിൽ നമ്മുടെ രാജ്യത്തിനു സിദ്ധിച്ചിരുന്ന പ്രശസ്തമായ പദവിയിൽ അഭിവൃദ്ധിപ്പെട്ടു ഞാൻ അഭിമാനിക്കുന്നു. എന്നാൽ വളരെക്കാലം പുരോഗതിയില്ലാതെ ഒരേ നിലയിൽ നിൽക്കുകമാത്രമല്ല അധോഗതിക്കുകൂടി വിധേയയായി എന്നു ഭയപ്പെടുമാൻ ചില ലക്ഷണങ്ങൾ ദൃശ്യമായിരുന്നു. ഭാരതീയസംഗീതത്തിന്റെ ഇന്നത്തെ അവസ്ഥ യഥാർത്ഥസംഗീതപ്രണയികൾക്കു പരിതാപകരമാണ്. അതിന്റെ സൗന്ദര്യങ്ങളെ സംരക്ഷി

ച്ചും വലിപ്പിച്ചും അഭംഗികളെ മാറിയും സംഗീതകലയെ വീണ്ടും സജീവമാക്കി വിടുന്നതിന്, സംഘടിതവും സുസ്ഥാപിതവുമായ പരിശ്രമങ്ങൾ അത്യാവശ്യമാകുന്നു. അപ്രകാരംതന്നെ, പൊതുജനങ്ങളെ അഭ്യസിപ്പിച്ച് അവരുടെ രുചിയെ സ്പ്ടീകരിക്കുകയും സംഗീതത്തെ ഉയന്ന നിലയിൽ വിലമതിയ്ക്കുന്നതിനുള്ള പ്രാപ്തി അവർക്ക് ഉണ്ടാക്കിക്കൊടുക്കുകയും ചെയ്യേണ്ടത് അടിയന്തിരമായ ഒരത്യാവശ്യവുമാകുന്നു."

തിരുമനസ്സിലെ അചഞ്ചലമായ ദേശാഭിമാനവും അഭിനന്ദനീയമായ സുകുമാരകലാവൈദുഷ്യവും പ്രസ്തുതപ്രഭാഷണത്തിൽ പ്രതിഫലിച്ചുപ്രകാശിക്കുന്നു. അവിടുന്നു 1940 ഡിസമ്പർ 25-ാംനുവൈകുന്നേരം മദ്രാസ് രസികരഞ്ചിനി സഭാഹാളിൽ സ്വാതിതിരുനാൾ മഹാരാജാവിന്റെ ശ്രാധാപടം അനുഷ്ഠാനം ചെയ്തുകൊണ്ടു നടത്തിയ പ്രസംഗം സംഗീതത്തോടു തിരുമനസ്സിലേയ്ക്കുള്ള സീമാ

തീതമായ താൽപര്യാധിക്യത്തെ പ്രസ്താവാക്കുന്നു. "അധമവും സർവസാധരണവുമായ ആശയങ്ങൾ നിർമാർജ്ജനം ചെയ്ത സംഗീതത്തിൽ യഥാർത്ഥകലയുടെ ചൈതന്യം വീണ്ടും പ്രതിഷ്ഠിക്കണം. മഴവില്ലിന്റെ മനോഹരവർണ്ണങ്ങൾ വിളങ്ങുന്ന നൂറുനൂറുകിടം നെയ്യു ശ്രീപത്മനാഭന്റെ പാദാരവിന്ദങ്ങളിൽ സമർപ്പിച്ച ഭാവനാനിധിയായ ശ്രീ സ്വാതിതിരുനാളിന്റെ ചൈതന്യം നിങ്ങൾ സമ്പാദിക്കണം" എന്നിങ്ങനെയാണ് തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു ആ വമ്പിച്ച സദസ്സിനെ ഉദ്ബോധിപ്പിച്ചത്. പ്രജാക്ഷേമനിരതനും കലാപ്രണയിയും ആയ പൊന്നുതമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലേയും ഭാരതീയ മഹിളാരത്നങ്ങളുടെ നടുനായകമായി വിളങ്ങുന്ന അമ്മമഹാരാണി തിരുമനസ്സിലേയും വാത്സല്യശീതളപ്പായയിൽ നമ്മുടെ സംഗീതകല ഉത്തരോത്തരം അഭിവൃദ്ധിയെ പ്രാപിക്കുമാറാകട്ടേ!

കലാവിദ്യകൾ

(തുടർച്ച)

ശ്രീവൽനത്തു് എൻ. കൃഷ്ണപിള്ള എം. ഏ. എൽ. റി.

ഭാരതീയ നാടകാദികളിലും ഗൃത്യന ത്തനാദികൾ പ്രയോഗിക്കപ്പെടുന്നു. ഗൃത്യത്തിന് ഇവിടെ വിശദമായ നിർവ്വചനം ചെയ്യുന്നു. 'അന്യദ' ഭാവാരോധം ഗൃത്യം'—ആകയാൽ ഇതു രസാരോധമല്ല, ഭാവാരോധമാണ്. ഇത് 'പദാർത്ഥഭിന്ന' പ്രാധാന്യം ആവഹിക്കുന്നു; നാട്യം വാക്യാർത്ഥഭിന്നം ചെയ്യുന്നു. ഇതു രസാരോധമാകുന്നു. വിഭാവാനഭാവാദികൾ തമ്മിലുള്ള യോജനയെക്കാണിടുന്ന വാക്യങ്ങൾ ആശ്രയിച്ചു പ്രകാശിക്കയാണല്ലോ രസം. നേരേ മറിച്ച്, ഭാവാരോധമായ ഗൃത്യം മനോവികാരങ്ങളെ മാത്രമേ വ്യഞ്ജിപ്പിക്കുന്നുള്ളൂ. ഗൃത്യത്തിനും ഗുണത്തിനും തമ്മിൽ ഭേദം ഭാരതീയർ ദർശിക്കുന്നു. ഗുണം താളലയാശ്രിതമെന്നു വിവക്ഷ. താളം, ലയം ഇവകൊണ്ടു ക്രമപ്പെടുത്തിയതും അഭിനയാഭാവത്തോടു കൂടിയതുമായ അംഗവിക്ഷേപമാകുന്നു ഗുണം. ഗൃത്യത്തിനു 'മാഗ്'മെന്നും ഗുണത്തിനു 'ഭേരി' എന്നും, പേരുകളുണ്ടു്. ഉദ്ധതരൂപത്തിലുള്ള ഗുണത്തിനു താണ്ഡവമെന്നും മൂഢവായത്തിനു 'ലാസ്യ'മെന്നും പേർ കൊടുത്തിരിക്കുന്നു. കൈയ്യുകൊണ്ടുള്ള ആംഗ്യവും കാലുകൊണ്ടുള്ള ഗുണവും സാവധാനത്തിലേക്കിൽ അതിനു 'തത്ത്വ' മെന്നും, അവ വേഗത്തിലേക്കിൽ അതിന് 'ഓഘ'മെന്നും, ഇടമട്ടാണെങ്കിൽ 'ഘന'മെന്നും ഒരു വിഭാഗവും ചെയ്യാറുണ്ടു്. ഔര്യത്രികം സംപൂർണ്ണം ശോഭിക്കുന്ന നമ്മുടെ കഥകളിൽ ഈ

ഗുണ വിധങ്ങൾ മിക്കതും കാണുന്നു; ഗൃത്യത്തിനു പ്രസക്തികറവാണു്. 'കേകികളിതാ നിന്റെ കേശഭംഗിയെക്കണ്ടു കാർകൊണ്ടലിതിമോദാലാടീടുന്നു' എന്നു പാടുമ്പോൾ നടൻ ആദ്യം പദാർത്ഥം അഭിനയിച്ചിട്ടു നത്തനം മനോഹരമായി ചെയ്യുന്നു. ആ വേളയിലും ചില നടന്മാർ അഭിനയ ഭംഗി ഉപേക്ഷിക്കുമാറില്ല. പണ്ടു മഹാരാജാക്കന്മാരുടെ ഉത്തരവുകളിൽ നാട്യവിദ്യയ്ക്കും നാട്യാചാരന്മാർക്കും വളരെ പ്രോത്സാഹനം നൽകിയിരുന്നു എന്നതിന്നു മാളവികാഗ്നിമിത്രം ഉദാഹരണമാക്കിയാൽ മതിയാകും. അതിൽ 'മരലിക' എന്ന വിശിഷ്ടനാട്യമാണു മാളവിക അഭ്യസിക്കുന്നതായിപ്പറഞ്ഞിരിക്കുന്നതു്. ഗണദാസൻ, 'ഭേദാനാമിദമാമനന്തി മനയഃ ശാന്തം കൃതം ചാക്ഷുഷം', എന്നു നാട്യത്തിന്റെ മഹിമാതിരേകം വർണ്ണിക്കുന്നു. നത്തനം കന്യകമാരാണു് അഭ്യസിക്കുന്നതു്. നത്തനോദ്യുക്തയായ ഒരുവൾ നില്ക്കേണ്ട നില്പ്പു് എങ്ങിനെയെന്നും മറ്റും അതിസൂക്ഷ്മം ഈ കല ഭാരതീയർ പഠിച്ചിരിക്കുന്നു. സംഗീതം, സാഹിത്യം, ഗൃത്യം ഇവ ഒരു വസ്തുത്തിൽ പെടുന്നു. ഇവയ്ക്കുള്ള സാമാന്യഗുണം ലയം കൊണ്ടുള്ള അനുരണനമാണു്. ആകയാൽ ഇവയ്ക്കു 'ഗാനാത്മകകലകൾ' എന്നു കൂടി നാമം ചെയ്യാം. വാല്മീകി, വ്യാസൻ, കാളിദാസൻ, ഷേക്സ്പിയർ മുതലായ മഹാകവികൾ സംഗീതകലയിൽ അതിനിപുണന്മാരായിരുന്നു. സ്വര

മാധ്യം, ലയം, ഇവയിലുള്ള സഹജമായ താൽപര്യാതിശയത്തിൽ നിന്നത്രേ കവിത ഉത്ഭവിക്കുന്നത് എന്നു പറയാവുന്നതാണ്.

വാസ്തവിദ്യയ്ക്ക് ലളിതകലാ സമൂഹത്തിൽ ഗ്രീക്കുകാർസ്ഥാനം നൽകിക്കാണുന്നില്ല. അതിന് അവർക്കുള്ള സമാധാനം അതു സുഖവാസത്തിനും മതവിഷയമായ ആരാധനത്തിനും മറ്റും ഉതകുന്ന മന്ദിരങ്ങൾ നിർമ്മിക്ക എന്നവേറും പ്രയോജനം മുൻനിർത്തുന്നു എന്നതാണ്. ലളിതകലയ്ക്കുള്ള വിശിഷ്ടാശയാനുഭവം ഇതിനില്ല; ഇതു വെറും ജഡവസ്തുക്കളെ അനുകരിക്കുന്നതേയുള്ളൂ. ലളിതകലകൾ എല്ലാം തന്നെ മനുഷ്യജീവിതം ഏതെങ്കിലും തരത്തിൽ പ്രകടമാകുന്നതിനെ അനുകരിക്കുകയാണ്; ആദ്ധ്യാത്മികവും മാനസികവുമായ പ്രവൃത്തിപലതുകൾ വ്യഞ്ജിക്കുവാൻ പോരുന്നിടത്തോളമേ അവ ജഡവസ്തുക്കളെ അനുകരിക്കുന്നുള്ളൂ. എന്നാൽ ദാരുശില്പത്തിൽ കാണുന്ന വിചിത്രപ്പണികൾ മാത്രം ചില ആശയങ്ങൾ അനുകരിക്കുന്നു; അതു പ്രതിമാ നിർമ്മിതിയുടെ പരിധിയിൽ പെടുകയും ചെയ്യും. അതു ബാഹ്യലോകത്തുള്ള ചില അവഭാസങ്ങൾ പകർത്തികാട്ടുന്നു; സൗന്ദര്യത്തിന്റെ ചില നിയമങ്ങൾ പാലിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇതൊന്നും പോരാ ഗ്രീക്കുകാർക്ക് ഇതു ലളിതകലയിൽ ഉൾപ്പെടുത്താൻ.

എന്നാൽ ദാരുശില്പത്തിന് അടിസ്ഥാനമായി ചില തത്വങ്ങൾ നാം കേട്ടിട്ടുണ്ട്. ആരാധനയ്ക്കുള്ള ക്ഷേത്രമായാലും വാസത്തിനുള്ള ഗൃഹമായാലും അതു മാതൃകയായി സ്വീകരിക്കുന്നതു മനുഷ്യശരീരത്തെയാണ്. ഈ അനുകരണം സ്വർഗ്വ

കൈകൊള്ളുന്നതായി അറിവില്ല. നമ്മുടെ ഇടയിൽ പരിഷ്കൃതരീതിയിൽ ഇന്നു നിർമ്മിക്കപ്പെടുന്ന മന്ദിരങ്ങൾക്ക് ഈ അനുകരണം ഉണ്ടാകുവാനും മാറ്റമില്ല. ഏതായാലും പഴയകെട്ടിടങ്ങൾ എല്ലാം മനുഷ്യശരീരഘടനാസംപ്രദായത്തെ അനുകരിച്ചിരുന്നുവെന്നു വന്നാൽ ഈ കലയും ഒരു വിശിഷ്ടാശയത്തെ അനുകരിക്കുന്നുവെന്നു പറയാം; പക്ഷേ, ഇതിൽ പുതുമയ്ക്കുള്ള അവകാശം ചുരുക്കം.

അനുകരണ കലകളുടെ അഗ്രിമസ്ഥാനത്തു നിൽക്കുന്നതു കാവ്യമാകുന്നു. അതു മനുഷ്യജീവിതത്തിലെ സാവ്വലൗകികതത്തലം ആവിഷ്കരിക്കുന്നു. ലളിതകല ഒരു ആദർശവസ്തുവിന്റെ ക്ഷണികവും സവിശേഷവുമായ അംശത്തെ അവഗണിച്ചു സ്ഥിരവും മുഖ്യവുമായ ഭാവം പ്രകാശിപ്പിക്കുന്നു. ഒരു വസ്തു, എത്തിച്ചേരുവാൻ, കാംക്ഷിക്കുന്ന രൂപം അത് (ലളിതകല) ഉദ്ദേശിക്കുന്നു. വ്യക്തികൾക്കുള്ളിൽ അതു സമഷ്ടിരൂപം കാണുന്നു. പാരമാത്മികവും കാല്പനികവും തമ്മിൽ ഈ അവസ്ഥയിൽ എതിരല്ല; കാല്പനികം വിരുദ്ധത നീങ്ങിയ പാരമാത്മികമാകുന്നു.

അങ്ങനെ കലാകാരൻ തന്റെ സംകല്പലോകത്തുവെച്ചു പ്രകൃതിയ്ക്കൊരു പരിപൂർണ്ണപരിണാമം നൽകാൻ ശ്രമിക്കുന്നു. പ്രകൃതി തന്നെ മേന്മയെ ഉദ്ദേശിച്ചു പരിണമിച്ചുകൊണ്ടേ ഇരിക്കുകയാണല്ലോ. പ്രകൃതി ഉദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ള ആദർശമാണ് സംശ്രയിച്ചു കലാകാരൻ തന്റെ സൃഷ്ടികൾ ചെയ്യുന്നു. അതിന്റെ മുന്നറിയിപ്പുകളും, മാറ്റുദർശനങ്ങളും അത്രേ അവൻ അനു

സരിക്കുന്നത്. അപ്പോൾ കാലാനുസൃത പാരമാർത്ഥ്യത്തെക്കാൾ മെച്ചമായിത്തീരുന്നു; ഇതിൽനിന്നു സാവലൈകൃതികളെ കല അനുകരിക്കാവേണ്ടതല്ല. ആദ്യഭാവത്തെ അനുകരിക്കുന്നു എന്ന് ഉൾക്കൊള്ളാം. ആകയാൽ ഒരു കലാകർമ്മം നമ്മുടെ ഇന്ദ്രിയങ്ങൾക്കു വിഷയമാകുന്ന രീതിയിൽ മനുഷ്യസ്വഭാവം, ഭാവം, പ്രവൃത്തി ഇവയുടെ, ചുരുക്കത്തിൽ, മനുഷ്യജീവിതത്തിന്റെ ഒരു ആദർശീകൃതമായ പ്രതിരൂപമാകുന്നു. കലാകാരന്റെ പ്രവൃത്തി പ്രകൃതിയിൽ വിതറിയിരിക്കുന്ന സൗന്ദര്യസാരാംശങ്ങളെ സംഗ്രഹിക്കുകയോ, സമ്പ്രദിക്കുകയോ, ദൃഷ്ടിപ്പെടുത്തുകയോ മാത്രമല്ല ഒരു ആദർശരൂപമായിത്തീർന്നു ആകത്തക്കവണ്ണം അവയെ സമന്വയിക്കുകയാണ്.

ഈ അർത്ഥത്തിൽ അനുകരണം എന്നത് യഥാർത്ഥസൃഷ്ടികർമ്മം തന്നെയാകുന്നു: ഭാവനയിൽ ഉദിച്ച ഒരു തത്ത്വത്തിന്റെ മായയുടെ പിണ്ഡീകരണം അത്രേ. സാവലൈകൃതികളെ സംഗ്രഹിച്ച് അതിനെ ഇന്ദ്രിയങ്ങൾക്കു ഗോചരമാക്കുവാനും പകർത്തുക എന്നത് ഇന്ദ്രിയങ്ങൾക്കു സുപരിചിതമായിരുന്ന ഒരു യഥാർത്ഥത്തെ പ്രതിബിംബിപ്പിക്കുകയല്ല; വാസ്തവത്തിൽ, അതു പ്രകൃതിയോടുള്ള ഒരു പ്രതിയോഗിതയാണ്; പ്രകൃതിയുടെ പൂർണ്ണതയെ അനുകരിക്കുന്ന ഉദ്ദേശങ്ങൾക്കു് ഒരു പൂർണ്ണമാണ്; അതിന്റെ പരാജയങ്ങൾക്കു് ഒരു തിരുത്തലാണ്.

വിസ്തൃതമായ അർത്ഥത്തിൽ, കല ഒരു ആദർശത്തെ മനസ്സിൽ സംഗ്രഹിക്കുന്നതോടുകൂടി ജനിക്കുന്നു. സോപകാരകലയാകട്ടേ നമ്മുടെ ചുറ്റുപാടുമുള്ള

ലോകത്തിൽ കാണുന്ന ഒരു ആദർശം അനുഭവപ്പെടുന്നതിനു പ്രകൃതി ചെയ്യുന്ന ശ്രമത്തിൽ പ്രകൃതിയുടെ ഉപകരണങ്ങൾ കൊണ്ടു സഹായം അരുളുന്നു. പ്രകൃതിയുടെ ഉദ്ദേശങ്ങൾക്കു് ഒരു ഉദ്ഗതി നൽകുന്നതു മനുഷ്യന്റെ പ്രായോഗികാവശ്യങ്ങൾ നിറവേറുന്നിടത്തോളമേയുള്ളൂ. എന്നാൽ ലളിതകലകൾ പ്രായോഗികാവശ്യങ്ങളെ ശ്രദ്ധിക്കുന്നില്ല. അതു പാരമാർത്ഥ്യലോകത്തെ സ്പർശിക്കുന്നതിനോ ഭേദപ്പെടുന്നതിനോ തുനിയുന്നില്ല. വെറും ഭാവനാവൈഭവംകൊണ്ടു മനുഷ്യജീവിതമണ്ഡലം സംബന്ധിച്ചുള്ള പ്രകൃതിയുടെ ഉദ്ദേശം വെളിവാക്കുന്നു; ഇവിടെ പ്രകൃതിക്കുള്ള തോൽവികൾ അനേകങ്ങളെങ്കിലും ഉദ്ദേശം സൃഷ്ടമാണ്. സംഭവനീയതയ്ക്കും വാസ്തവികതയ്ക്കും മദ്ധ്യേയുള്ള ഇടം നികത്തുന്നതിനു പ്രകൃതി സ്വീകരിക്കുന്ന മന്ദതയിലുള്ള കാര്യപരിപാടികളും പടിപടിയായുള്ള പ്രമാണങ്ങളും കലാകാരൻ വിഗണിക്കുന്നു. സോപകാരകലകൾക്കു കാത്തവണ്ണം ലളിതകലകൾ പ്രകൃതിയുടെ ഒരു പൂർണ്ണതന്നെ. അതു പ്രത്യക്ഷത്തിൽ ഒന്നിന്റെ മായ അവതരിപ്പിക്കുന്നു; എന്നാൽ അതു പ്രകൃതി കാട്ടിയ ആദർശത്തെ ശുദ്ധീകരിച്ചതാണെന്നോർക്കണം; അതു് ഉൽകൃഷ്ടസത്യത്തിന്റെ പ്രകാശമാണ്. കലാകർമ്മം പാരമാർത്ഥ്യത്തിൽനിന്നു ഭേദിച്ച സത്യാഭാസമല്ല; ആശയാനുവിധമായ യഥാർത്ഥ്യത്തിന്റെ മായയാണ്. ലളിതകല കൈക്കൊള്ളുന്ന ഇന്ദ്രജാലങ്ങൾ വഞ്ചകങ്ങളല്ല; പ്രകൃതിയെക്കൊണ്ടു കാട്ടാൻ ആവതില്ലാത്ത ഒരു മഹാശയത്തെ അതു നിശ്ചലിപ്പിക്കുകയാണ് ചെയ്യുന്നത്.

(തുടരും)

ആ സന്ധ്യയിൽ

സാഹിത്യശിരോമണി പി. കെ. ഗോവിന്ദപ്പിള്ള
(കാകളി)

പൌരസ്ത്യ ദീപമാം തേജസാം രാശിയ-
പ്രാശ്യാത്യദേശത്തിലേക്കു ഗമിക്കുകയായ് !

ഏതദത്യജപലഗോവിലാസങ്ങളാൽ
സ്ത്രീതാന്ധകാരമകന്നോരു വേളയിൽ
മെല്ലയാ വാരണി കാഴ്ചയവസ്രമാ-
ന്തല്ലസിച്ഛ പരം ശാന്തയായ് രമ്യയായ്
സങ്കീർത്തനങ്ങളും പാടിത്തുടങ്ങിനാൾ
പൈങ്കിളിനിസ്ഥനത്താലേ മനോഹരം !

എന്നാലുമേറെനേരം നീണ്ടുനിന്നതി-
ല്ലത്യാദശമാകുമസ്സാത്തപിക സ്ഥിതി !
ആ ജീവിതത്തെ വെറുത്തു, 'മുഷിച്ചിലാ'-
പ്രാശ്യാത്യദിങ്മുഖേ ബിംബിക്കുകയായ് ജവം
ഉജ്ജ്വലദീപത്തെ ഹാ! ജലരാശിയിൽ
തച്ചുപൊലിക്കുകയായ ദ്രിശാകാമിനി !!
ഹന്ത ! സൂര്യാഭേ നശിപ്പിച്ചു വീണ്ടുമ-
ങ്ങന്ധകാരത്തിങ്കലാമഗ്നയായവർ !

* * * * *

തങ്ങൾക്കുമുണ്ടുവെളിച്ചമെന്നായുടൻ
പൊങ്ങും മദത്തോടു പാശ്യാത്യദിഗ്വധു
ആഹന്ത! പൊക്കിപ്പിടിച്ചു കാണിക്കുകയായ്
മോഹനമാമൊരു നക്ഷത്രകുത്തിനേ
എന്നല്ല വാരിവിതറിത്തെരുതെരെ-
യന്നഭസ്മികലായ് പൊൽത്താരകങ്ങളെ !
പുഞ്ചിരി തുകി പ്രതീചിയുരയ്ക്കുകയായ്
സഞ്ചിതാമോദമദാകല യീവിധം:-
“ഓരുകെൻ വൈഭവം!-ദ്വോവികലൊക്കയും
വാറൊളി തുകമുഡുക്കളേക്കാണുക

അങ്ങയേ നോക്കിച്ചിരിയ്ക്കുകയാണവ-
യെങ്ങുമേ മജ്ജയപ്പൊൻകീർത്തി മുദ്രകൾ !
അത്രയീമുത്തിയെ കൊണ്ടിങ്ങു കിം ഫലം ?
താഴ്ത്തിയതിനെ ഞാൻ വാരിധിയ്ക്കുളളിലായ് !”

* * * * *

വാരുണീദേവിതൻ പാഴ്വര വാക്കുകൾ
പാരമീവണ്ണം മുഴങ്ങിയ വേളയിൽ
ദാന്തയാം പൂർവ്വിഗ്ദേവിയിൽ നിന്നുടൻ
ശാന്തഗംഭീരമയന്നൊരു ക്കാകളി:—
“മത്സവി ! കേമി താൻ നീ ശരി ; നിന്നോടു
മത്സരിച്ചിടാനൊരുങ്ങുന്നമില്ല ഞാൻ
കണ്ണഞ്ചുമാറങ്ങയന്നു തിളങ്ങിട -
ന്നെണ്ണമില്ലാതെ നിനക്കയേ ! ഭീഷ്മികൾ
വൈദ്യുതബുദ്ധ്ബുദ്ധസന്ദോഹവിസ്തൃത-
വിശേഷ ! സഹോദരി ! നീ ജയിച്ചിടുക !!
സമ്മതിക്കുന്നു നിൻ വിജ്ഞാനവൈഭവം ;
സമ്മതിച്ചിടുന്നു നിൻ ശിഷ്യനൈപുണി !
എന്നാകിലും വിശ്വമോഹിനിയാം സഖി !
നിന്നോടു ചൊന്നിടുന്നഞ്ചൊരു വാക്കു ഞാൻ
വാരുണി ! നിൻ ചെറുഭീഷ്മീഖണ്ഡങ്ങളാൽ
പാരം മദിക്കാതിരിക്കണം സോദരി !
കാലപ്രഭാവേന മാറിദ്ധരിക്കയാം
ലോകപ്രകാശക ഭീഷ്മിയേ മാറിൽ നാം
ഒന്നേയെന്നിയ്ക്കുളള ഭീഷം ; നിരവധി
മിന്നുന്നു ഭീഷം നിനക്കെന്നിരിക്കിലും,
പാർത്താലുമദ്വീപ പംക്തിയെസ്സന്ദരി !
പേർത്തും വിറച്ചു വിറച്ചു വസിപ്പതായ്
ആയിരമായിരമായവ തിങ്ങിലും
പോയിട്ടുനില്പ ജഗത്തിന്റെ കൂരിരുൾ
അന്ധകാരത്തിന്റെ കീർത്തി ചിഹ്നങ്ങളാം
കാഞ്ചന മുദ്രകൾപോലവ കാണിതേ !
മന്മഹാഭീഷ്മിയെയോർത്തു ഭയന്നവ
മങ്ങുന്നു, മിന്നുന്നു, മങ്ങുന്നു പിന്നെയും !

“ഉം.”

പേരുകട ഏം. കൊച്ചപ്പൻ.

പല നിലകളിൽ “ഉം” ആർക്കും സുപരിചിതമാണ്. അത്രയ്ക്കുണ്ട് അതിനു പ്രചാരം. അതിന്റെ സഹായംകൂടാതെ നാലുവാക്യം തികച്ചു പ്രയോഗിപ്പാൻ നാം വിഷമിക്കും. ചിതറിക്കിടക്കുന്ന കാര്യങ്ങളെ തെരഞ്ഞെടുക്കുവാൻ ഇതൊരു നല്ല തത്വവും തന്നെ. പക്ഷേ ഉദാസീനമായി തൊട്ടുകുളിപ്പാൻ തുടങ്ങിയാൽ “ഉം” ആരെയും പേടിയാക്കും. മലയാളത്തിൽ കാണുന്ന വാക്യത്തെറുകളിൽ പത്തിനേടും ഈ ഘടകത്തെ നേരേ ഉപയോഗിക്കാത്ത നിമിത്തം പറയുന്നവയാണ്. ചില ആധാരമെഴുത്തുകാരുടെ വാക്യങ്ങളൊന്നു നോക്കണം; കാണാം അവയ്ക്കുള്ളിൽ ഈ പദത്തിന്റെ സ്ഥാനം പിഴച്ചു വിളയാട്ടങ്ങൾ. വിദ്യാത്മി വൃന്ദങ്ങൾക്കും ഇതൊരു മുള്ളുതന്നെ. പാകമായവരെപ്പോലും ഈ യക്ഷി പലപ്പോഴും വഴിപിണക്കം. ഇതാ:—“ആ വിഷയം എല്ലാ ഭാഗവും 15 മിനിറ്റിനു മുമ്പേ പൂർത്തിയാക്കുകയും, അതിൽ പിന്നീട് ഉച്ചയ്ക്കു് ആഹാരം

കഴിച്ചിട്ടില്ലാത്തവരും, വളരെ ഭരസ്ഥലങ്ങളിലും ഉള്ള ഏതാനും കുട്ടികളെ തൊൻ വിടുകയുണ്ടായി.” ഇതൊരു പഴയ മട്ടുകാരൻ പ്രമാണിയുടെ കൈപ്പട ആയിപ്പോയെങ്കിൽ ഒരു നവകലാവല്ലഭന്റെ ഗ്രന്ഥത്തിൽ നിന്നു ചില വാക്യങ്ങൾ ഇറുതുവെയ്ക്കാം. “അദ്ദേഹം അനന്യ സാധാരണമായ സാമത്വം പ്രകടിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു പ്രസിദ്ധമലകയററക്കാരനും, ഹിമാലയനിതംബപ്രദേശങ്ങളിൽ നല്ല പരിചമുള്ളയാളും, എല്ലാ ആരോഹണ സംഘങ്ങളിലും സംബന്ധിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു മാന്യദേഹവും, എവറസ്റ്റ് ശിഖരപ്രാപ്തിക്കു പര്യാപ്തമായ ഒരു മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശം ചെയ്യുകയും ചെയ്തിട്ടുള്ള മഹാനും ആണ്” ഒന്നുകൂടെയാകട്ടെ. “വെള്ളാസ്സൻ 25000 അടി ഉയരത്തിൽ വെച്ചു കണ്ട കഴുകനും, 1924 ലെ സംഘത്തെ 27000 അടിവരെ അനുഗമിച്ച “ചഫം” കൂടാതെ 23640 അടി ഉയരമുള്ള കാർട്ടാഫം. എന്ന ശൃംഗോപരിഭാഗത്തുവെച്ചു സോമർവെൽ ചില ചഫകളെയും കാ

പരസത്വഭൂദപരിഷ്കൻ ശിരസ്സിനാൽ
മാനിക്കുമെൻ ദിവ്യ കാന്തിയുദിക്കവേ
നിൻകൊച്ചഭീപങ്ങളാകെ മറഞ്ഞുപോം ;
നിക്തമിച്ചീടും മഹാതമസ്സൊക്കയും ”

ഇന്നുമെൻ ഹൃത്തിലലതല്ലിടുന്നതു
ണ്ടെന്നൊരാ സന്ധ്യയിൽ കണ്ടതും കേട്ടതും !

ണകയുണ്ടായി. വളരെ പാടുപെട്ട് ഇങ്ങനെ രണ്ടുമൂന്നു വാക്യങ്ങളെ സമ്പാദിച്ചതല്ലേ എന്നു സംശയിക്കരുത്. പാഴിൽക്കളയുവാൻ നേരമില്ല; പത്രസ്ഥലവും പരിമിതമാണ്. ഈ പരിതഃസ്ഥിതിയല്ലെങ്കിൽ ഇത്തരം എത്ര വാക്യങ്ങൾ വേണമെങ്കിലും ഉടമസ്ഥരുടെ പേരുകൾ സഹിതം പ്രദർശിപ്പിക്കാം. ഈ കഷ്ടസ്ഥിതിക്ക് എന്താവാം ഫേതു? ഒന്നുകിൽ പ്രസ്തുത പദ പ്രയോഗത്തെപ്പറ്റിയുള്ള ഭയനീയമായ അജ്ഞത; അല്ലെങ്കിൽ അഗാധമായ അലസത. ഒന്നും നന്നല്ലല്ലോ. ഈ നിലയിൽ വിദ്യാർത്ഥികളുടെ പ്രയോജനത്തെ പരസ്കരിച്ച് ഇതേപ്പറ്റി അല്പം പ്രസ്താവിച്ചു കൊള്ളട്ടെ.

സമപ്രധാനങ്ങളായ ചെറു വാക്യങ്ങളെ സമച്ചയിപ്പിക്കുക—കൂട്ടിച്ചേർക്കുക—ആണ് ഈ ഘടകത്തിന്റെ സാധാരണ ജോലി. തന്നിമിത്തം “ഉം” സമച്ചയ്ക്കു നിപാതമായി. ഇംഗ്ലീഷിലെ And—ം, സംസ്കൃതത്തിലെ “ച” “അപി” ഇത്യാദിയും പ്രകൃതപദത്തിന്റെ പ്രതിനിധികൾ ആകുന്നു. തമിഴിലാകട്ടെ ഇതേ “ഉം” തന്നെ കാണാം.

വാക്യങ്ങളെ സമച്ചയിപ്പിക്കുമ്പോൾ ചില തത്വങ്ങൾ പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധിക്കുവാനുണ്ട്. ഒന്നാമതു സന്ധിക്കുന്ന പദങ്ങളുടെ പൊരുത്തം നോക്കുന്ന കാര്യം. വളരെ മുഖ്യമാണിത്. അതിലിരിക്കുന്ന കാര്യമത്രയും എന്നു പറയാം. സമ “ജാതി” പദങ്ങളെ മാത്രമേ സമച്ചയിപ്പിക്കാവൂ എന്നതാണ് ഈ പൊരുത്തത്തിനും മർമ്മം. ഈ “ജാതി” വളരെ സൂക്ഷ്മമായ അർത്ഥത്തിൽ എടുക്കുകയും വേണം. നാമങ്ങളെല്ലാം ഒരു ജാതി; കൃതികളെല്ലാം ജാതിയിൽ ഒന്ന് എന്നീ സ്ഥൂലവി

ഭാഗം പോരാ; അതിലും ചെറിയ ഉപാധികളിലേക്കും കടക്കണം. നാമങ്ങളെങ്കിൽ, കത്താവു കർമ്മം തുടങ്ങിയ കാരങ്ങളെയും, കൃതികളെങ്കിൽ കാലപ്രകാരാദികളെയും, വിശേഷണ വിശേഷ്യങ്ങളെയും മറ്റും പരിഗണനചെയ്ത് അപ്രകാരവും സൂക്ഷ്മസമാനജാതികളായ പദങ്ങളെ മാത്രമേ സങ്ഘടിപ്പിക്കാവൂ എന്നു നിർബന്ധം വെയ്യണം. ചില ഉദാഹരണങ്ങൾ കൊണ്ട് ഈ കാര്യം വിശദമാക്കാം.

I. “വേലപ്പൻ ഇലയും കല കോലപ്പനും ഏറ്റു.” ഇവിടെ സമച്ചയിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നത് ഇല, കോലപ്പൻ എന്നീ പദങ്ങളെയാണല്ലോ. രണ്ടും നാമങ്ങളാണെങ്കിലും പൊരുത്തം പോരാ; ഒന്നു കർമ്മവും, മറെറൊന്നു കത്താവും ആയിപ്പോയതാണു പോരായ്മയ്ക്കു കാരണം. അതിനാൽ വേലപ്പനും കോലപ്പനും—കത്താക്കന്മാർ—ഇണങ്ങട്ടെ; അല്ലെങ്കിൽ ഇലയും കലയും—കർമ്മങ്ങൾ—ഇണങ്ങണം. ഇല വേലപ്പനും, കല കോലപ്പനും ഏറ്റു എന്നോ, വേലപ്പൻ ഇലയും കോലപ്പൻ കലയും ഏറ്റു എന്നോ, സങ്ഘടിപ്പിച്ചാൽ സൂക്ഷ്മസമാനജാതിപ്പെരുത്തം, വഴക്കും ഒതുങ്ങി.

II. “അമ്മയും അനുജനും ഇന്നും നാളെ കേശവൻനായരും വരണം.” ഇന്ന്, നാളെ ഈ കാലവാചിപദങ്ങളിൽ ഒന്നിനോടു സമച്ചയ്ക്കു നിപാതം ചേർത്തു. മറെറൊന്നിനോടു ചേരേണ്ട ഘടകത്തെ വലിച്ചിഴച്ചു കേശവൻനായരുടെ തലയിലാണു കൊണ്ടു ചാരിയത്. അതിനാൽ പൊരുത്തം പോയി. അമ്മയും അനുജനും ഇന്നും, കേശവൻനായർ നാളെയും വരണം, എന്നു തിരുത്തിയാൽ

കാലവാചിപ്പൊരുത്തം (കൃതിവിശേഷം) കിട്ടും. അല്ലെങ്കിൽ, ഇന്ന് അമ്മയും അനുജനും, നാളെ കേശവൻനായരും വരണം, എന്നു മാറിയാൽ കർത്താക്കന്മാർ ഇണങ്ങിക്കൊള്ളും.

III. “അപ്പൻ കച്ചേരിയിലേക്കും കാളേജിലേക്കും മകനും പോകുന്നു.” ഇവിടെ കൂട്ടിക്കെട്ടിയതു നാമങ്ങളെത്തന്നെ. പക്ഷേ, അവ ഒരു കാരകമാകാത്തതാണ് തെറ്റിനു കാരണം. ഒന്ന് അധികരണവും മറോതു (പകൽ) കർത്താവുമാണല്ലോ അതിനാൽ ജാതിക്കു സൂക്ഷ്യസമതപം ലഭിച്ചില്ല. അപ്പൻ കച്ചേരിയിലേക്കും മകൻ കാളേജിലേക്കും പോകുന്നു എന്നാൽ ഒരു കാരകമാകും (അധികരണം) കർത്താക്കന്മാർ ഇണങ്ങണമെങ്കിൽ കച്ചേരിയിലേക്കും അപ്പനും കാളേജിലേക്കും മകനും പോകണം.

IV. “ഒരുകാലത്തു സേനയും പേന പിന്നൊരു കാലത്തും സചിവന്മാർ ഉപകരണങ്ങളായി” സേനയും കാലവും സൂക്ഷ്യസജാതീയങ്ങളല്ലാത്തതിനാൽ ഈ വാക്യം അശുഭം. ഒന്നുകിൽ സേനയും പേനയും (കരണകാരകങ്ങൾ) ചേരണം. അല്ലെങ്കിൽ ഘടകം കാലവാചിപദങ്ങളെ ചേർക്കട്ടെ.

V. “നിങ്ങളുടേതു ഖദരും, നാടൻമുണ്ടു് എന്റേതുമാണ്” സാധനത്തേയും ഉടമസ്ഥനേയും ഒരു ജാതിയെന്നു ഗണിച്ചു. അത് ശരിയാണോ? നിങ്ങളുടേതു ഖദരും എന്റേതു നാടൻമുണ്ടുമാണ് (സാധനപ്പൊരുത്തം) എന്നോ, ഖദർ നിങ്ങളുടേതും, നാടൻമുണ്ടു് എന്റേതും ആണ് (ഉടമസ്ഥപ്പൊരുത്തം) എന്നോ ചേർന്നാൽ പരിശുദ്ധി സിദ്ധിച്ചു.

ഇങ്ങനെ നാമങ്ങളെന്നു മാത്രം കരുതിക്കൊണ്ടു അവയെ സമുച്ചയിപ്പിക്കുവാൻ പാടില്ലെന്നും, കാരകാദി സൂക്ഷ്യ വിഭാഗങ്ങളെക്കൂടെ പരിഗണിക്കേണ്ടതുണ്ടെന്നും വ്യക്തമായി, അങ്ങനെ നാമങ്ങളുടേ കാര്യം; ഇനി ക്രിയാ സമുച്ചയമാകട്ടെ. കാല പ്രകാരാദികളെയും പരിചിന്തിച്ചുവേണം കൃതികളെ സഞ്ചലിപ്പിക്കുവാനെന്നു മുൻപേതന്നെ സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. അതിനാൽ എല്ലാം ക്രിയാപദങ്ങളെന്നു കരുതിക്കൊണ്ടു ഭിന്ന കാലങ്ങളിലും മറ്റുമുള്ളവയെ ഒരിക്കലും സമുച്ചയിക്കരുത്. ഉദാഹരിക്കാം.

I. “രാമൻ രാവിലേ ഉണർന്നു. അവൻ പാറങ്ങൾ വായിക്കുന്നു”

ഈ വാക്യങ്ങളെ “രാമൻ രാവിലെ ഉണരുകയും പാറങ്ങൾ വായിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു” എന്നു ചേർക്കാമോ? പാടില്ല. ഉണർന്നു, ഭൂതകാലം; വായിക്കുന്നു, വർത്തമാനം. ഇവയെ സമങ്ങളെന്നു ഗണിച്ചു ചേർക്കുന്നതു തെറ്റു്. അങ്ങനെ ചേർത്താലോ, പഠിക്കുന്നതുപോലെ രാമൻ അപ്പോഴും ഉണർന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതായി അർത്ഥം വരും. അതബദ്ധമാണല്ലോ. * ഇനി, “രാമൻ രാവിലേ ഉണരുകയും, പാറങ്ങൾ വായിക്കുകയും ചെയ്തു” എന്നാക്കാമോ? അരുത്. വായിക്കുന്നു എന്നതും ഭൂതാർത്ഥത്തിലായിത്തീരും. അതു ശരിയല്ലല്ലോ.

“സിദ്ധാർത്ഥൻ ബുദ്ധമതം സ്ഥാപിക്കുകയും അതിനെ ലോകം ഇന്നും വാഴ്ത്തുകയും ചെയ്യുന്നു” എന്നിങ്ങനെ വാക്യഘടന ചെയ്യുന്നതിലും പറ്റാവുന്ന പ്രമാണത്തിനു കാരണം ഇതു തന്നെ. ഇങ്ങനെ ഭിന്നകാലങ്ങളിലുള്ള കൃതികളെ സമുച്ചയിപ്പിക്കുന്നതിൽ വരാവുന്ന വൈഷമ്യം

* അതു് അബദ്ധം തന്നെ, രാവിലേ ഉണരുകയും പാറം വായിക്കുകയും രാമൻ ചെയ്യാറുണ്ടു് എന്നു് അർത്ഥം വരും Ed.

വൃക്തമായി. അതോടുകൂടി “നല്ല കുട്ടികൾ രാവിലെ ഉണരും; ഇരുപരനെ ഭജിക്കും; പാഠങ്ങൾ പഠിക്കും,” ഈ വാക്യങ്ങൾ ഒരു കാലമാകയാൽ അവ സമുച്ചയ യോഗ്യങ്ങളെന്നും സ്തോത്രമാകുന്നു.

II. “നല്ലതു ചിന്തിക്കണം; നല്ലതു പറയണം; നല്ലതു പ്രവർത്തിക്കണം”. ഈ മൂന്നുകകളെ, നല്ലതു ചിന്തിക്കയും നല്ലതു പറയും നല്ലതു പ്രവർത്തിക്കയും ചെയ്യണം എന്നു ചേർത്തഴുതാം. എല്ലാം ഒരു പ്രകാരം (വിധായകം) ആയതാണു കാരണം. “എല്ലാവരും സത്യം പറയണം; എങ്കിൽ ജയം സിദ്ധിക്കും” ഇവയെ അതേ രീതിയിൽ വെച്ചുകൊണ്ടു സന്ധിക്കുവാൻ പാടില്ല. രണ്ടു കൃതിക്കും പ്രകാരം രണ്ടായിപ്പോയി. “വരണം; ഇരിക്കണം; ക്ഷീണമുണ്ടെങ്കിൽ കാപ്പികടിക്കാം” ഈ കൃതികളും വിഭിന്നപ്രകാരങ്ങളാകയാൽ ചേർക്കുന്നതു യുക്തമല്ല. “കൃത്യസമയത്തിനു വീട്ടിൽ നിന്നു പുറപ്പെടണം; വഴിയിലെങ്ങും കളിച്ചു നില്ക്കരുത്;” ഇവയെ സമുച്ചയിക്കുവാൻ പാടില്ലാത്തതിനും കാരണം ഇതു തന്നെയാണു്.

III. പരിശ്രമിച്ചു പണം നേടണം അതിലൊരംശം സത്പാത്രങ്ങൾക്കു ദാനം ചെയ്യണം. അങ്ങനെയും സുകൃതം നേടാം.

ഇവയിൽ ആദ്യത്തെ രണ്ടെണ്ണം ഒരു പ്രകാരമാകയാൽ അവയെ, “പരിശ്രമിച്ചു പണം നേടുകയും അതിലൊരംശം സത്പാത്രങ്ങൾക്കു ദാനം ചെയ്യുകയും വേണം” എന്നു സങ്ഘടിപ്പിക്കാം. അടുത്ത വാക്യം വേറൊരു പ്രകാരമാകയാൽ. (അനുജ്ഞായകം), ഇതിനോടു കോർക്കരുത്; സമീപത്തുവന്നെ നിറുത്തിയേക്കാവെന്നു പാടുള്ളു. ഒരു കാലത്തിലുള്ള കൃതി

കളെപ്പോലെ തന്നെ, ഇങ്ങനെ, ഒരേപ്രകാരത്തിലുള്ളവയെയും മാത്രമേ ഇണക്കാവൂ എന്നു് ഇനി എടുത്തു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. ചുരുക്കത്തിൽ, സമുച്ചയിപ്പിക്കുവാൻ വിചാരിക്കുന്ന ഏതിനും പദങ്ങളാകട്ടെ, അവയൊക്കെ സൂക്ഷ്മ സജാതീയങ്ങളായിരിക്കണമെന്നു് ഓർമ്മിച്ചുകൊണ്ടാൽ മതിയാകും.

“സമുച്ചയ (വികല്പങ്ങൾ)

സജാതീയത്തിനേ വരൂ.” എന്നല്ലേ കേരളപാണിനിയുടെ കല്പനയും.

പ്രസ്തുത നിപാതം ചേർക്കുന്നതിൽ ശ്രദ്ധിക്കുവാനുള്ള മറ്റൊരു തത്ത്വത്തെപ്പറ്റിയാകട്ടെ ഇനി. മലയാളത്തിന്റെ മറ്റൊരു സമുച്ചയിപ്പിക്കുവാനുള്ള എല്ലാ പദങ്ങളോടും നിപാതം ചേർക്കണം എന്നുള്ളതാണു്. “രാമനും കൃഷ്ണനും ഗോവിന്ദനും പോയി” എന്ന മഹാവാക്യത്തിൽ ഓരോ കർത്താവിനോടും ഘടകം ചേർത്തിരിക്കുന്നതു തന്നെ കാണുവിൻ. തമിഴിലെ മറയും ഇതു തന്നെയാണു്. എന്നാൽ ഇംഗ്ലീഷിലും സംസ്കൃതത്തിലും വേറെയാണു പതിവു്. * ഘടിപ്പിക്കേണ്ട പദങ്ങളിൽ ഒടുവിലത്തേതിന്റെ ആദ്യം ഒരു സമുച്ചയം ചേർത്താൽ മതി ഇംഗ്ലീഷിൽ ഇതാ:—Rama Krishna and Govind went സംസ്കൃതത്തിലാകട്ടെ സമുച്ചയിക്കാനുള്ള എല്ലാ വാക്കുകളും നിരന്തരീയ ശേഷം ഒടുവിൽ ഒരു നിപാതം ചേർക്കണമെന്നേയുള്ളു. രാമഃ കൃഷ്ണഃ ഗോവിന്ദഃ ച അഗച്ഛന്. ഇവിടെ കർത്താക്കന്മാരെല്ലാം പ്രസ്താവിച്ച ശേഷം ഒരു നിപാതം (ച) ചേർത്തിരിക്കുന്നതു കാണുമിൻ. എന്നാൽ നിരങ്കുശന്മാരായ സംസ്കൃതകവികൾ ഈ നിയമത്തിലൊന്നും നിൽക്കുമാറില്ല. അവർ ചിലപ്പോൾ മലയാള

ത്തിലെപ്പോലെ എല്ലാ പദങ്ങളോടും ഘടകം ചേർക്കുന്നതു കാണാം. സങ്ഘ ടിപ്പിക്കേണ്ട പദങ്ങൾ അനേകമുണ്ടെങ്കിൽ ഒരു മുറയും നോക്കാതെ ഇടയ്ക്കു രണ്ടുമൂന്നു സ്ഥാനങ്ങളിൽ സമുച്ചയം സ്ഥാപിക്കുന്നുണ്ടാവാം; ഇടയ്ക്കു കടന്ന് ഏതെങ്കിലും ഒന്നിനോടു ഘടകം ചേർത്തും സംതുച്ഛമാകും. എന്തിന്? അതിനൊരു നിയമവും അവർ അനുസരിക്കാറില്ലെന്നു പറഞ്ഞാൽ കഴിഞ്ഞല്ലോ. നമ്മുടെ പ്രാചീന മലയാള മഹാകവികളും സംസ്കൃതക്കാരുടെ ഈ ദുസ്സാധാരണത്തെ അനുകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇതാ:—

“വെണ്മതികലാഭരണ നംബിക
ഗണേശൻ,
നിമ്ബലതൂണാ കമല വിഷ്ണുഭഗവാനും
നാനുഖനമാദികവിമാതുരുഭൂതർ,
നന്മകൾ വരുത്തുക നമുക്കു ഹരിരാമ”.

ഈ പദ്യത്തിൽ അനേകം നാമങ്ങളെയാണല്ലോ ഘടിപ്പിക്കേണ്ടതു്. മലയാളശൈലിയെ മുൻനിർത്തിനോക്കിയാൽ എല്ലാ ററിനോടും നിപാതം ചേരണം. ഇംഗ്ലീഷിനിണങ്ങാൻ തുരുഭൂതന്റെ മുൻപിൽ ഒരു ഘടകം സമർപ്പിച്ചാൽ മതിയാകും. ആ പദത്തിന്റെ തന്നെ ഒടുവിൽ ഒരേണ്ണം ഘടിപ്പിച്ചേച്ചാൽ സംസ്കൃത വൈയാകരണനും സമ്മതം തരും. എന്നാൽ പദ്യത്തിൽ എന്താണു ചെയ്തിരിക്കുന്നതു്. 5-ാമത്തേയും 6-ാമത്തേയും പദങ്ങളുടെ ഒടുവിലങ്ങു ചേർത്തുകൊടുത്തു ഓരോ എണ്ണം. ഇതാണു സംസ്കൃതകവികളുടെ നിരങ്കുശഗതത്തിന്റെ അനുകരണമെന്നു പറഞ്ഞതു്. എന്നാൽ സ്വതന്ത്രമായി മലയാള ശൈലിയെ പരിപാലിക്കുന്ന പതിവു് പഴയ കവികൾക്കില്ലെന്നു പറയരുതു്. കാണിൻ:—

“ഗണപതിഭഗവാനു മബ്ജയോനി-
പ്രണയിനിയാകിന ദേവി വാണിതാനും,
തൂണിധി തുരുനാഥനും സദാ മേ
തുണയരുളീടുക കാവ്യബന്ധനാത്മം”.

(ശ്രീകൃഷ്ണചരിതം മണി:)

തൂണഗണമിയലും ഗണനായകനും
പ്രണത ശിവങ്കുരി കവിമാതാവും
ഫണിപതിശയനൻ മധുസൂദനനും
തുണ ചെയ്തീടുക നരായണ ജയ.

(ഭഗവദ്ഗുരു 14 വൃത്തം)

എല്ലാ പദങ്ങളോടും നിപാതം ഘടിപ്പിച്ചു്, എത്ര കാവ്യമായി മലയാള മര്യാദയെ പരിപാലിച്ചിരിക്കുന്നു!

ഇതേവരെ സമുച്ചയാത്മത്തിൽ “ഉം” വരുന്നതിനെപ്പറ്റിയാണല്ലോ സംസാരിച്ചതു്. അങ്ങനെയല്ലാതെയും വരും; ധാരാളം വരും. ഏതാനും സന്ദർഭങ്ങൾമാത്രം ചുരുക്കിക്കാണിക്കാം.

I. “അപ്പൻ നാളെ വരും; ഇപ്പുപോലെ സമ്മാനിക്കും.” ഇത്തരം വാക്യങ്ങളിലെ “ഉം” ഭാവികാലം കാണിക്കുന്ന പ്രത്യയമാണല്ലോ. ചിലപ്പോൾ വർത്തമാന കാലാത്മമായും “ഉം” കാണിക്കും; പക്ഷേ അതു പദ്യങ്ങളിലാണു സാധാരണ കാണുന്നതു്. “തൂണഗണമിയലും ഗണനായക”നെത്തന്നെ നോക്കുവിൻ. “കാവ്യാലാപവിൽ സഞ്ചരിക്കു മെനിക്കു വഴികാട്ടണം”; “ദേവദേവൻ മേവും ഭഗവാനുരേ;” “തപദീയഭരണം നൽകും സുഖമാമമൃതം”, എന്നിങ്ങനെ കൂടുതൽ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങൾ കണ്ടാലും.

II. “കടയും പിടിച്ചുപോകുന്നു; വടിയും ഇടിച്ചു നടക്കുന്നു.” ഈ വാക്യങ്ങളിൽ “ഉം” സമുച്ചയാത്മമല്ല വചിക്ക

നമു്. നിപാതം ഇവയിൽ എന്തു ജോലി ചെയ്യുന്നു എന്നറിവാൻ, വാക്യങ്ങളിൽ നിന്ന് അതിനെ നീക്കിയാൽ മതി. “കുട പിടിച്ചുപോകുന്ന”തിന്റെ ദൗർബല്യം കണ്ടോ? അതിനാൽ ഇത്തരം സന്ദർഭങ്ങളിൽ “ഉം” വാക്യാത്മങ്ങളെ ഒരു വിധം അലങ്കരിക്കയാണെന്നു മനസ്സിലാക്കും.

III. എല്ലാവരും സത്യം പറയണം; സർവസ്വവും ദാനം ചെയ്യൂ; പലരും ഇങ്ങനെ പറയാറുണ്ട്. എല്ലാ, പല, ഇവയും ഈ അർത്ഥം വരുന്ന പദങ്ങളും ചേർന്നുവരുന്ന ഘട്ടങ്ങളിൽ നിപാതത്തിന്റെ സഹായം ഒഴിക്കാവതല്ല. അർത്ഥത്തിന്റെ വ്യാപ്തിയാണ് ഇവിടെ നിപാതം വരുത്തിയത്.

IV. “എന്തും ചെയ്യുകയും; ആരും പേടിക്കണം; ഏവനും കിടക്കണം.” ഇവയിലും നിപാതം അർത്ഥവ്യാപ്തിയോടുകൂടി സാമസികത്വവും കാണിക്കുന്നുണ്ട്.

V. ചിലപ്പോൾ നിപാതം (ഉം) അർത്ഥത്തിന്റെ ആവർത്തനയെ ശക്തിയായി കാണിക്കും. ഒരു ചെറുനിപാതം

എത്ര വലിയ അർത്ഥത്തെയാണു വഹിക്കുന്നതെന്നു നോക്കൂ!

“ഇന്നലെ നീയും പാടിയോ?”

“ഇന്നലേയും നീ പാടിയോ?”

“ഇന്നലെ നീ പാടുകയും ചെയ്തോ?”

“ഇനിയും പറയാം.”

VI. “എനിക്കൊന്നും വേണ്ട; അതു രണ്ടും നീ എടുക്കണം.” ഇവയിലെ നിപാതം അർത്ഥദാർഢ്യം സൂചിപ്പിക്കുമ്പോൾ,

VII. നിന്റെ അച്ഛനേയും ഞാൻ പേടിക്കയില്ല;

കൃഷ്ണപിള്ളയും ഈ തത്ത്വം വിശദമാക്കാൻ വിഷമിക്കുന്നു;

മാരകാകളി മുളി ഒപ്പിക്കുവാൻ കണ്ണനും കുഴങ്ങും;

എന്നീസന്ദർഭങ്ങളിലേത്, തൽക്കർത്താക്കന്മാർക്കുള്ള വിവിധ പാടവങ്ങളെയല്ലെ വിളിച്ചുപറയുന്നത്? എന്തിനധികം? ഇപ്രകാരം, വലിയ വലിയ വാക്യങ്ങൾ കൊണ്ടു വരുത്തുവാനുള്ള ആശയ വിശേഷങ്ങൾ കേവലം “ഉം” എന്നൊരു പദം മുഖേന സമർത്ഥന്മാർ സാധിക്കുന്ന സന്ദർഭങ്ങൾ കുറച്ചൊന്നുമല്ലതന്നെ.

സഹൃദയത്വം.

സി. കെ. നാരായണക്കുറുപ്പ് എം. എ.

അന്തഃകരണത്തിന്റെ വികാരാധിഷ്ഠിതമായ അംശത്തേയാണു ഹൃദയം എന്ന പദം കൊണ്ട് വിവക്ഷിക്കുന്നത്; അഥവാ പ്രേമം, സൗന്ദര്യം, ആനന്ദം എന്നീ ഉപാധികൾക്ക് ആലംബഭൂതമായ അന്തരാത്മസ്വരൂപം ആണ് ഹൃദയം. പലപ്പോഴും യുക്തിക്കും അനുഭവത്തിനും വിരുദ്ധമെന്നു തോന്നുന്ന പലതിനും ഹൃദയത്തിൽ സ്ഥാനമുണ്ടായിരിക്കും. പ്രത്യക്ഷാനുഭവവേദ്യമായ വർത്തമാനകാലത്തെയോ ജാഗ്രദവസ്ഥയേയോക്കാൾ ഹൃദയത്തെ നിയന്ത്രിക്കുന്നതു 'Subconscious' എന്നു പറയുന്ന നിർലീനമായ അവസ്ഥാവിശേഷമാണ്. ജീവിതത്തിന്റെ പ്രാരംഭം മുതൽ തന്നെ നമ്മുടെ അന്തഃകരണത്തിനു വിഷയമായിട്ടുള്ള അനുഭവങ്ങളുടെ അസ്മുടമായ ഒരു സംഘാതമാണ് ഈ അവസ്ഥയ്ക്കു നിദാനം. പുതുവെള്ളത്തിൽ പൊങ്ങി നടക്കുന്ന മണൽത്തരികൾ ഒന്നൊന്നായി ക്രമേണ ആഴത്തിലേക്കു താഴുന്നതുപോലെ നമ്മുടെ ഇന്ദ്രിയങ്ങൾക്കും അവയിൽ കൂടി അന്തഃകരണത്തിനും വിഷയമാകുന്ന അനുഭവങ്ങളുടെ ഒരംശം എപ്പോഴും നാം അറിയാതെ തന്നെ ഈ നിർലീനാവസ്ഥയിലേക്കു താണു പൊയ്ക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. അവ്യക്തമായി, സ്തൂരയ്ക്കുപോലും വിഷയമാകാതെ, ലയിച്ചു കിടക്കുന്ന ഈ അനുഭവങ്ങളാണ് മനുഷ്യന്റെ ഹൃദയഗതിയെ പലപ്പോഴും നിയന്ത്രിക്കുന്നത്. ഈ

കാരണംകൊണ്ടു തന്നെയാണ് ബുദ്ധിക്കു പ്രത്യക്ഷ വിരുദ്ധമായി തോന്നാവുന്ന പലതിലും ഹൃദയം കടന്നു കൂടുന്നത്.

ചിലരേക്കാണുവോൾ നമുക്ക് അകാരണമായ ഒരു സ്നേഹമോ, വെറുപ്പോ ഉണ്ടാകുന്നത് ഒരു സാധാരണ അനുഭവമാണ്. നാം എത്രതന്നെ ആലോചിച്ചാലും ആ സ്നേഹത്തിനോ വെറുപ്പിനോ കാരണമായ ഉപാധി എന്താണെന്നറിയുവാൻ കഴിയുകയില്ല. കാരണം എന്താണ്? അതുപോലെ തന്നെ സ്വപ്നാനുഭവങ്ങൾ പലപ്പോഴും അസംബന്ധങ്ങളും അകാരണങ്ങളും ആയി കാണുന്നു. സ്മൃതിരൂപമായ യവനികയ്ക്കും അപ്പുറത്തു നിൽക്കുന്ന ഒരു ശക്തിവിശേഷത്തിന്റെ ചോരനയാണ് ഈ അനുഭവങ്ങൾക്കു കാരണം.

ഇത്തരത്തിൽ അവ്യക്തവും പ്രത്യക്ഷത്തിൽ അനുപപന്നമെന്നു തോന്നുന്നതും ആയ ഒരു ഭാവാവബോധത്തെ തന്നെ ആണ് കാളിദാസൻ ഭഷ്യന്തനിൽ ആരോപിക്കുന്നത്.

“രമ്യാണി വീക്ഷ്യ മധുരാംശ്ച
നിശമ്യ ശബ്ദാൻ
പര്യുത്സുകീ ഭവതി യത്
സുഖിതോഽപി ജന്തുഃ
തച്ഛേതസാ സ്തൂരതി നൃന-
മബോധപൂർവ്വം
ഭാവസ്ഥിരാണി ജനനാന്തര
സൗഹൃദഭാഗി”

അത്യന്തം ഹൃദയാവർജ്ജകമായ പ്രകൃതിയുടെ രാമണീയകത്തിൽ ലയിക്കുന്നതിനു തയ്യാറാകുന്ന അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഹൃദയത്തിന് അബോധപൂർവ്വമായ ഒരു സ്കന്ധമുണ്ടാകുന്നു. ദർവ്വാസസ്സിന്റെ ശാപം കൊണ്ട് സ്കന്ധപഥത്തിൽ നിന്നും മാഴ്ചപ്പെട്ട മാലിനീതീരത്തിലേ അനുഭവങ്ങൾ ഏകദേശം ഹൃദയത്തെ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. അന്നത്തെപ്പോലെ തന്നെ അത്യന്ത സുന്ദരമായ ഒരു പരിതഃസ്ഥിതിയിൽ എത്തുമ്പോൾ, അവിടുത്തെ ലയിച്ചുപോയ അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനുഭവങ്ങൾ എന്തെന്നറിയാൻ കഴിയാത്ത ഒരു അവസ്ഥാവിശേഷത്തെ—അസാധാരണമാകുന്ന ഭൂതിയെ—സഹൃദയത്തിൽ ഉളവാക്കുന്നു.

ഇങ്ങനെ മധുരവും സുന്ദരവും ആയ വികാരങ്ങളുടെ ചോദനയ്ക്കു വേണ്ട സംസ്കാര സമ്പത്താണ് സഹൃദയത്വത്തിന്റെ സ്വരൂപം. അതുകൊണ്ട് തന്നെയാണ് ആചാര്യ അഭിനവ ഗുപ്തപാദർ സഹൃദയന്മാരെ ഇങ്ങനെ നിർവ്വചിക്കുന്നത്.

“യേഷാം കാവ്യാനുശീലനാഭ്യാസ
വശാദ് വിശദീഭൂതേ
മനോമുകരേ വണ്ണനീയതന്മയീ
ഭവനയോഗ്യതാ

തേ ഹൃദയസംവാദഭാജഃ സഹൃദയാഃ”
സാഹിത്യ പരിശീലനംകൊണ്ടു നിർമ്മലമായ ഹൃദയത്തിൽ വണ്ണനീയവുമായി തന്മയീഭവിക്കുന്നതിനുള്ള യോഗ്യതകൂടി ഉണ്ടായാൽ അവരെ സഹൃദയന്മാരെന്നു പറയാം. കാവ്യാനുശീലനം, വണ്ണനീയതന്മയീ ഭവനയോഗ്യത, ഇവ രണ്ടുമാണ് സഹൃദയത്വത്തിന്റെ ലക്ഷണങ്ങൾ. ഇതിൽ രണ്ടാമത്തേത് എല്ലാ കലകൾ

ക്കും സാമാന്യമായും, ആദ്യത്തേതു സാഹിത്യത്തിനു പ്രത്യേകമായും ആവശ്യമാകുന്നു.

വണ്ണനീയവുമായി തന്മയീഭവിക്കുന്നതിനു സാധിക്കുന്ന ഒരു ഹൃദയം ആദ്യം വിവരിച്ചു തരത്തിലുള്ള സംസ്കാരത്തെ ആശ്രയിച്ചാണ് നിലനിൽക്കുന്നത്. സമാനമായ ഹൃദയത്തോടു കൂടിയവൻ സഹൃദയൻ; വണ്ണനീയ വിഷയത്തിനും, കവിയുടെ ആശയങ്ങൾക്കും, അനന്തമായ സമാന സംസ്കാരത്തോടുകൂടിയ ഹൃദയം മാത്രമേ തന്മയീഭവനയോഗ്യമായിരിക്കുകയുള്ളൂ.

ഒരേ സ്വരഭാവമുള്ള (Pitch) രണ്ടു വീണക്കുവികൾ അടുത്തുവെച്ചുകൊണ്ട് ഒന്നു സ്വനിപ്പിക്കുകയാണെങ്കിൽ മററുതനിയെ സ്വനിക്കുന്നതായി കാണുന്നു. ഇതിനു അനുസ്ഥാനം (Resonance) എന്നു പറയും. ഇതുതന്നെയാണ് കലാകാരനും സഹൃദയനും ആയുള്ള ബന്ധം. കവിഹൃദയത്തിൽ ഉളവാകുന്ന വിശേഷങ്ങൾ തദനുഗുണമായ വാചകഹൃദയത്തിലും ഉജ്ജ്വലിപ്പിക്കപ്പെട്ട്, രണ്ടും അന്യോന്യം ലയിക്കുകയാണ് തന്മയീഭവനം. സഹൃദയത്വത്തിന്റെ മുഖ്യലക്ഷണവും ഇതുതന്നെ. അതുകൊണ്ട് സഹൃദയൻ കഴിയുന്നത്ര കവിയുടെ ചിന്താഗതികളിൽ അനുഭാവത്തോടുകൂടിത്തന്നെ കവിത വായിക്കേണ്ടതാണെന്നു സിദ്ധമാകുന്നു. എന്നാൽ സംഗീതത്തിൽ അപസ്വരവും അവതാളവുംപോലെ തന്നെ ഹൃദയത്തേക്കുതപ്പെടുത്തുന്ന കാവ്യഭാഷങ്ങളിൽ അനുരഞ്ജിക്കുന്നതിനും ഒരു സഹൃദയനു സാധ്യമല്ല. ആ സന്ദർഭത്തിൽ അവന്റെ ഹൃദയം പ്രതിഷേധവ്യാകുലമായിത്തീരുന്നു.

സചേതനവും അചേതനവും ആയ പ്രകൃതിയിൽ ഉണ്ടായിരിക്കാമെന്നു പ്രതിഭാസങ്ങളിൽ ലയിച്ചു, ആനന്ദഗുണം ചെയ്യുന്ന ഒരു വിശിഷ്ടാത്മ്യത്തിന്റെ തരംഗപരമ്പരയാണു കല. സത്യത്തിന്റെയും സൗന്ദര്യത്തിന്റെയും അവ്യഭിചരിതമായ ഈ പ്രകടനം നിരുപാധികമാണ്. “ആകാശത്തിലേ മഴവില്ലു കാണുമ്പോൾ എന്റെ ഹൃദയം ആനന്ദംകൊണ്ടു തുടിക്കുന്നു.” എന്നും “കാറ്റിൽ ഉലഞ്ഞാടുന്ന ആ ഡാഫോഡിൽസിനോടൊന്നിച്ചു” ആനന്ദഗന്ധമായ എന്റെ ഹൃദയം ഗുണം ചെയ്യാറുണ്ട്.” എന്നും മറ്റും ആണ് ആംഗല മഹാകവിയായ വേഡ്സ് വർത്ത് പാടിയിട്ടുള്ളത്. വിശ്വപാതരമായ സൗന്ദര്യപര്യായനയിൽ ലയിക്കുന്ന കവിഹൃദയത്തിനു അനുരൂപമായിത്തന്നെ ദോഷനം ചെയ്യുമ്പോൾ മാത്രമേ യഥാർത്ഥമായ കാവ്യസാന്ദ്രത ഉണ്ടാകുകയുള്ളൂ.

മഹാകാവ്യം, ആഖ്യാതിക, നാടകം മുതലായ സാഹിത്യഗ്രന്ഥങ്ങൾ പരിശീലിക്കുമ്പോൾ കവിയുമൊന്നിച്ചു വളരെ ദൂരം യാത്രചെയ്യേണ്ടതുകൊണ്ട് ഈ സാമ്പ്രദായം സുഗമമായിത്തീരുന്നു. എന്നാൽ മിന്നൽപിണർപോലെ ജീവിതത്തിന്റെ ലോലമായ ഒരുശതേ മാത്രം പ്രതിബിംബിച്ചുകാട്ടുന്ന ഖണ്ഡകൃതി (Lyrics) കളെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഈ സാമ്പ്രദായം ദൃസ്താധമായിത്തീരുന്നു. ഒരു കവി തനിക്കു സുപരിചിതവും ലോകത്തിന് അജ്ഞാതവുമായ സ്വജീവിതാനുഭവമാകുന്ന ചുവരിൽ വരച്ചുകാട്ടുന്ന അദ്യക്ഷരേഖകൾ, സാഹൃദയലോകത്തേപ്പോലും അമ്പരപ്പിക്കാറുണ്ടെങ്കിൽ അത് അദ്ഭുതമല്ല. സാമ്യജനീനമായ ഒരു ആദർശ

ത്തിലോ വിശ്വവ്യാപിയായ ഒരു തത്ത്വത്തിലോ, ലോകപ്രസിദ്ധമായ ഒരു സങ്കേതത്തിലോ, അധിഷ്ഠിതമാണെങ്കിൽ മാത്രമേ ഈ മാതിരി ഖണ്ഡകൃതികൾക്കു പ്രതിഷ്ഠ സിദ്ധിക്കാനിടയുള്ളൂ. അതുതന്നെ ആണു ടാഗൂറിനേയും ബ്രഹ്മിണിനേയും അനുകരിക്കുന്നു എന്നു ഭ്രമിക്കുന്ന പലർക്കും അനുഭവപ്പെടുന്ന പരാജയത്തിന്റെ രഹസ്യം. ഒരാളുടെ വികാരം ഉൽകടമാണെന്നുള്ളതുമാത്രം കൊണ്ട് അതു സാഹൃദയവാഗ്ദാനമായിത്തീരുകയില്ല. ആരുടെയെങ്കിലും ദുഃഖത്തിൽ കരയാനും, സുഖത്തിൽ ചിരിക്കാനും ലോകം തയ്യാറില്ലെന്നുള്ളത് ഒരു യാഥാർത്ഥ്യം മാത്രമാണ്. ലോകത്തിന്റെ സഹാനുഭൂതിയെ ആജ്ഞിക്കത്തക്ക സാഹചര്യങ്ങൾക്കു ഉണ്ടായിരിക്കുമ്പോൾ മാത്രമേ വികാരതീക്ഷ്ണത വർദ്ധിക്കുകയും ആകുന്നുള്ളൂ. കമരനാശാന്റെ “വീണപൂവ്” വിശ്വഹൃദയത്തിന്റെ മർമ്മങ്ങളെ സ്പർശിക്കുന്നതുകൊണ്ടാണ് കൈരളിയുടെ ഹൃദയവേദിയിൽ പ്രതിഷ്ഠിക്കപ്പെട്ടത്. മഹാകവി ടാഗൂർ പറയുന്നതുപോലെ ജീവിതാനുഭവങ്ങളെ അവയുടെ സങ്കുചിതങ്ങളായ പരിധികളിൽനിന്നും ഉയർത്തി അവയുടെ ഉച്ചലത്തുകളായ പക്ഷങ്ങൾക്കു പ്രാപഞ്ചിക സ്വാതന്ത്ര്യം നൽകുകയാണു കലയുടെ ധർമ്മം. സ്വാഹൃദയത്തെ അതിന്റെ കൃപണതയിൽനിന്നും ക്ഷീണത്തിൽനിന്നും വിടുത്തി ജഗദ്വ്യാപിയായ ഈ സ്വാതന്ത്ര്യത്തിൽ ലയിപ്പിക്കുകയാണ് സാഹൃദയത്വം. സൗന്ദര്യ സമുദ്രത്തിൽ ഒരു തരംഗപരമ്പര സൃഷ്ടിച്ചുവിടുകയാണ് കവി ചെയ്യുന്നത്. ആ തിരമാലകളിൽ സ്വയം ലയിച്ച് അനുഭൂതി അടയുകയാണ് സാഹൃദയന്റെ ധർമ്മം.

ഒരു ചരമം.

ഈയിടെ സംഭവിച്ച ശ്രീമാൻ മൂക്കോത്തു കുമാരന്റെ ചരമം മൂലം കൈരളിയ്ക്ക് ഒരു സരസഗദ്യ സാഹിത്യകാരനും പത്രലോകത്തിന് ഒരു ഉജ്ജ്വല പ്രവർത്തകനും കേരളത്തിന് ഒരു സംസ്കാരസമ്പന്നനും നഷ്ടമായി. വിവിധ പത്രങ്ങളിലും, വിവിധമാസികകളിലും, യഥാർത്ഥ നാമത്തിലും അല്ലാതെയും, ആനന്ദിപ്പിച്ചും പരിഹസിപ്പിച്ചും, സാഹിത്യവ്യവസായം ചെയ്തുവന്ന മി. കുമാരന്റെ ചരിത്രം ആധുനിക മലയാളഭാഷയ്ക്ക് വിസ്മരിക്കാൻ കഴിയുന്നതല്ല. തെക്കൻ ഗദ്യരീതി എന്നും വടക്കൻ ഗദ്യരീതി എന്നും ഭാഷാ ഗദ്യശൈലിയെ രണ്ടായി വിഭജിക്കാമെങ്കിൽ വടക്കൻ ഗദ്യരീതിയുടെ ശക്തികേന്ദ്രങ്ങളിൽ പ്രമുഖമായ ഒരു സ്ഥാനം മൂക്കോത്തു കുമാരന് നിസ്തംശം നൽകാവുന്നതാണ്. ചെറുകഥ, ഫലിതപ്രബന്ധം, നോവൽ, ഉപന്യാസം, എന്നിങ്ങനെ ഗദ്യസാഹിത്യത്തിന്റെ ബഹുമുഖങ്ങളിൽ പ്രവർത്തിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന ആ അനുഗ്രഹിത സാഹിത്യകാരന്റെ ചരമം സാഹത്യലോകത്തിൽ ഒരു വിടവു തന്നെ സൃഷ്ടിച്ചിരിക്കുന്നു. ആ വിടവ് വളരെക്കാലത്തേക്കു നികത്താൻ കഴിയാതെ ശേഷിക്കുകയും ചെയ്യും. കൈരളിയുടെയും കേരളത്തിന്റെയും ഈ മഹാ നഷ്ടത്തെപ്പറ്റി കേരളത്തിലെ പല പ്രധാന നഗരങ്ങൾ, പ്രധാന വർത്തമാനപ്പത്രങ്ങൾ, സമാജങ്ങൾ, മറ്റു സ്ഥാപനങ്ങൾ എന്നിവ ഓർമ്മിക്കുന്ന ഈ സന്ദർഭത്തിൽ 'സഹൃദയ' ആ വിലാപ വചസ്സുകളെ പ്രതിപാദിപ്പിക്കുകയും പരേതന്റെ ആത്മാവിനു നിത്യശാന്തി നേരുകയും ചെയ്തു കൊള്ളുന്നു.